

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2020

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2020

СОФИЯ, 2020

Decorative wavy lines at the bottom of the page, consisting of several overlapping black curves that sweep across the width of the page.

Уважаеми потребители,

През 2020 г. отбелязваме 140 години от създаването на статистическата институция в България. Това е повод да се вгледаме в отминалото време, да анализираме постиженията и да начертаем планове за бъдещето.

Статистическият справочник 2020 е издание, в което предоставяме на нашите потребители най-новите данни за населението, образованието, здравеопазването, пазара на

труда, околната среда, туризма, промишлеността, строителството, селското стопанство, услугите и други важни отрасли. Таблиците включват данни за периода 2016 - 2019 година. Това дава възможност да се правят сравнения в различни области и да се анализира обществено-икономическата ситуация в България.

Източниците на данните са Националният статистически институт, Българската народна банка и органите на статистиката, Евростат, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други значими международни организации. Тук е мястото да отбележа едно важно за нас събитие през отминалата 2019 година - Националният статистически институт е първата българска институция, приета за член на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Гордеем се с този факт, той е признание за качеството на нашата работа и голяма отговорност, тъй като трябва да продължим да бъдем и занапред достоверният източник на статистическа информация и надежден партньор на българските и международните институции.

Всеки тематичен раздел в справочника съдържа кратък анализ и е онагледен с таблици и графики, което позволява бързото и лесно намиране на търсените данни и отразява стремежа ни да популяризираме статистическата дейност сред все по-широк кръг потребители. С настойчивост и постоянство работим за повишаване на статистическата култура на младите хора. Те са наш специален приоритет, защото искаме да израснат като професионалисти, които във всекидневната си работа се опират на вярната информация, могат да се ориентират в лавинообразно растящия поток от данни в световен мащаб и да вземат най-правилните решения от житейски и професионален характер.

Надявам се, че новото издание на Статистическия справочник ще отговори на високите изисквания и потребности на ръководителите на държавата, бизнеса, академичната общност и гражданите от обективна и качествена статистическа информация, поднесена по достъпен и разбираем начин.

Благодаря на всички автори, респонденти и сътрудници за целогодишната им работа върху изданието. Поздравявам статистиците и потребителите със 140-ия рожден ден на българската статистика. Пожелавам на всички, с които бяхме заедно през годините, да продължим и занапред да споделяме общия си интерес към необятния свят на числата!

Сергей Цветарски

Председател на Националния статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8
Общ преглед	
I. Географска характеристика и климат	
Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14
II. Население	
Население и демографски процеси	18
Възрастово-полова структура на населението	20
Раждаемост	22
Смъртност	24
Брачност и бракоразводност	26
Население по области	28
Раждаемост и смъртност по области	30
Миграция на населението	32
III. Пазар на труда	
Работна сила	36
Работна сила по области	38
Заетост	40
Заетост по области	42
Наети лица	44
Безработица	46
Безработица	48
Безработица по области	50
Средна годишна заплата	52
IV. Образование	
Видове образователни институции	56
Записани учащи	58
Преподаватели по степени на преподаване	60
Детски градини	62
Общообразователни училища	64
Професионално обучение - I степен	66
Професионално обучение - II степен	68
Професионално обучение - III степен	70
Професионално обучение - IV степен	72
Висше образование	74
Училища, преподаватели и ученици по области	76
Степен на обхват на образователната система и разходи за образование	78
V. Култура и изкуство	
Издателска дейност	82
Сценични изкуства и кина	84
Музеи и читалища	86
Библиотеки	88
Радиопрограмна и телевизионна дейност	90

VI. Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	94
Медицински персонал по области	96
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	98

VII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	102
Общ разход на домакинствата	104
Потребление на основни хранителни продукти	106
Покупателна способност на домакинствата	108
Индикатори за бедност	110

VIII. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	114
Осъдени лица	116

IX. Национални сметки

Брутен вътрешен продукт	120
Брутна добавена стойност	122
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	124
Инвестиции и потребление	126
Производителност на труда	128

X. Финанси

Парични агрегати	132
Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	134
Лихвени проценти	136
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД” ...	138

XI. Цени

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	142
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	144
Хармонизиран индекс на потребителските цени	146
Индекс на цените на производител	148
Индекси на цените на производител в селското стопанство	150
Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство	152
Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство	154
Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство	155

XII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	158
Износ по страни - основни търговски партньори	160
Внос по страни - основни търговски партньори	162
Износ и внос на някои стоки	164

XIII. Платежен баланс

Платежен баланс	168
Преки чуждестранни инвестиции	170

XIV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	174
Придобити дълготрайни материални активи	176

XV. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	180
Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството	182

XVI. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	186
Структура на продукцията на промишлените предприятия	188
Индекси на продукцията на промишлените предприятия	190
Промислени продукти в натурално изражение	192

XVII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	198
Жилищен фонд	200
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	202

XVIII. Енергетика

Общ енергиен баланс	206
Електрическа и топлинна енергия	212

XIX. Транспорт

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта	216
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	218

XX. Туризм

Места за настаняване	222
Реализирани нощувки	224
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България	226

XXI. Горско стопанство

Обща горска площ	230
Стопанисване на горите	232
Добита дървесина	234
Дивеч	236

Стр.**XXII. Селско стопанство**

Използвана земеделска площ и обработваема земя	240
Производство от земеделски култури	242
Селскостопански животни и птици	244
Икономически сметки за селското стопанство	246

XXIII. Околна среда

Емисии на вредни вещества	250
Водоползване	252
Шум	254
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	256
Битови отпадъци	258
Защитени територии	260

XXIV. НИРД и иновационна дейност

Научноизследователска и развойна дейност	264
Иновационна дейност	266

Международен преглед

Територия и население по континенти	271
Пазар на труда	278
Образование	280
Култура	281
Здравеопазване	282
Цени	283
Износ и внос	285
Туризм	287
Селско стопанство	289
Околна среда	290
Международни сравнения	292

За потребителите: Данните за 2019 г. са предварителни.

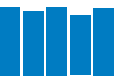

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
БДС	=	брутна добавена стойност
бр.	=	брой
BGN	=	нови български левове
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
ГВтч	=	гигаватчас
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДЛП	=	дългосрочен лихвен процент
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
ДЦК	=	държавни ценни книжа
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИАОС	=	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекс на потребителските цени

кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас
кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности
ккал	=	килокалория
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
МЗХГ	=	Министерство на земеделието, храните и горите
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
н.п.д.	=	непригодени за продажба на дребно
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата

NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	=	Организация на обединените нации
пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ПФИ	=	парично-финансови институции
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
СЦИЕ	=	страни от Централна и Източна Европа
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
ФПП	=	фонд на паричния пазар
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
FOB	=	франко борда (free, on board)
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	хармонизиран индекс на потребителските цени
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
ЦК	=	ценни книжа
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
х	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
#	=	прекъснат ред
..	=	конфиденциални данни
( )	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 110 371.9 кв. км (без акваторията на Дунав и Черно море).

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 34% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите - „Баланс на земеделските земи към 31.12.2011 година“.

1. Граници на България¹

Граници	Общо	(Километри)		
		Сухоземна	Речна	Морска
Общо	2245	1181	686	378
Северна - с Румъния	609	139	470	-
Източна - с Черно море	378	-	-	378
Южна - с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64
Западна - със Сърбия	341	315	26	-
	- с Република Северна Македония	165	165	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2019 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна		абсолютна минимална годишна	
	hPa		°C	дата	°C	дата
Видин	1011.6	12.7	36.0	2.07.	-14.4	24.02.
Плевен	995.9	13.7	36.4	8.08.	-11.5	8.01.
Велико Търново	991.9	13.7	34.8	26.08.	-11.6	9.01.
Добрич	991.6	12.9	36.0	3.07.	-9.5	8.01.
Варна	1011.1	14.6	34.5	22.08.	-5.6	24.02.
Бургас	1012.5	14.7	34.4	18.09.	-6.4	6.01.
Хасково	988.3	14.4	36.0	3.07.	-10.5	6.01.
Казанлък	969.4	12.4	36.5	3.07.	-12.4	13.01.
Пазарджик	990.7	13.5	35.6	9.08.	-9.0	24.02.
София - НИМХ	947.0	12.0	34.2	3.07.	-12.6	25.02.
Кюстендил	954.2	12.5	36.6	13.08.	-14.8	8.01.
Черни връх	771.0	1.8	19.8	3.07.	-20.6	24.02.
Сандански	993.0	15.6	39.0	3.07.	-10.4	8.01.

2. Метеорологични данни за 2019 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
		%	мм		
Видин	75	33	29.07.	510	5.1
Плевен	68	55	28.04.	543	5.2
Велико Търново	67	43	24.07.	663	5.2
Добрич	72	19	12.03.	352	5.6
Варна	72	21	24.07.	339	5.4
Бургас	74	40	5.10.	425	5.6
Хасково	66	62	2.06.	628	5.6
Казанлък	73	31	3.06.	491	5.2
Пазарджик	66	46	25.06.	452	5.2
София - НИМХ	66	31	9.04.	452	5.2
Кюстендил	66	28	15.05.	425	5.2
Черни връх	81	31	3.06.	578	6.1
Сандански	63	46	26.01.	531	4.9

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 368 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места и Струма.

60% от територията на България е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдих, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

3. По-големи реки¹ и естествени езера² на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Искър	352.3	Бургаско	27.6
Тунджа	328.4	Варненско	17.4
Марица	309.0	Атанасовско	16.9
Осъм	204.6	Мандренско	10.0
Струма	275.1	Поморийско ³	5.0
Янтра	222.0	Белославско	3.9
Камчия	190.7		
Арда	229.1		

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология.

² Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

³ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкьовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

II. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

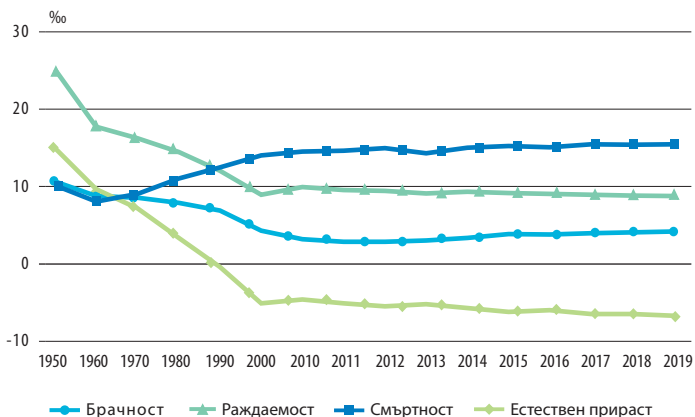
Съвкупностите на населението и техните структури се изчисляват към 31.12. въз основа на броя и структурите на населението от предходната година и настъпилите демографски събития (живородени, умрели, заселени и изселени) през годината.

Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирания, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

През 2019 г. намалява коефициентът на раждаемост, увеличава се коефициентът на смъртност на 1 000 души от населението и като резултат естественият прираст за страната е минус 6.7 на хиляда.

Фиг. 1. Коефициенти на естественото движение на населението (На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2016	2017	2018	2019
Население към 31.12. - хил.	7101.9	7050.0	7000.0	6951.5
Гъстота на населението на 1 км ²	64.3	63.9	63.4	62.6
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1059	1060	1061	1063
Коефициент на възрастова зависимост	53.4	54.5	55.5	56.4
Темп на демографско остаряване	100.4	100.8	100.5	100.5
Относителен дял на градското от общото население - %	73.3	73.5	73.7	73.7
Раждаемост (на 1 000 души)	9.1	9.0	8.9	8.8
Смъртност (на 1 000 души)	15.1	15.5	15.4	15.5
Естествен прираст (на 1 000 души)	-6.0	-6.5	-6.5	-6.7
Брачност (на 1 000 души)	3.8	4.0	4.1	4.2
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	6.5	6.4	5.8	5.6
Нетен коефициент на възпроизводство	0.74	0.75	0.74	0.76
Тотален коефициент на плодовитост	1.54	1.56	1.56	1.58

2. Население според преброяванията¹

Години на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

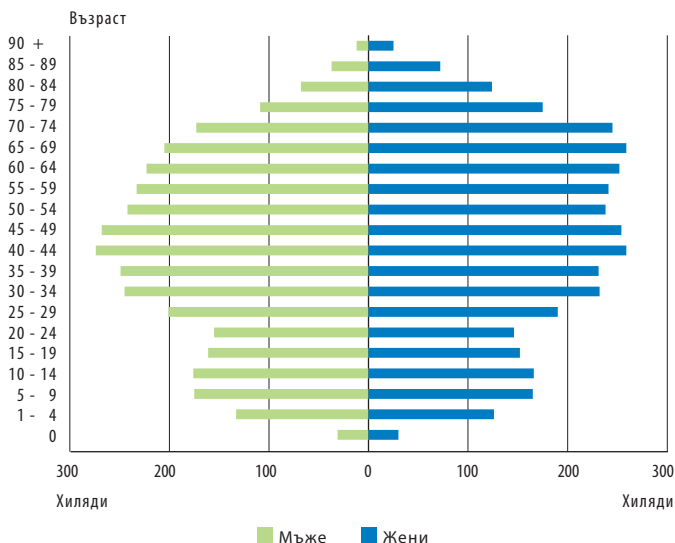
Възрастово-полова структура на населението

Възrastовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастни групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

През 2019 г. продължава процесът на остаряване на населението в страната, който е характерен и за по-голямата част от страните в Европа. Относителният дял на лицата на възраст до 15 години е 14.4%, а този на населението над 65-годишна възраст непрекъснато нараства - от 21.3% през 2018 г. нараства на 21.6% през 2019 година. Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура - разпределение на населението под, във и над трудоспособна възраст в посока на намаляване на дела на населението в трудоспособна възраст и увеличаване на дела на населението над трудоспособна възраст.

Остаряването на населението води и до повишаване на средната възраст на населението, която в последните години непрекъснато нараства и от 41.2 години през 2005 г. се покачва на 43.9 години през 2019 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2019 г. по пол

3. Население към 31.12.2019 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	6951482	3369646	3581836	73.7
0 - 4	320507	164739	155768	75.8
5 - 9	339533	174560	164973	76.4
10 - 14	342218	175851	166367	74.5
15 - 19	312977	161171	151806	73.0
20 - 24	301636	155212	146424	75.5
25 - 29	390614	200705	189909	76.2
30 - 34	476452	244745	231707	78.3
35 - 39	479936	248896	231040	77.7
40 - 44	532837	274231	258606	77.8
45 - 49	522513	267728	254785	76.2
50 - 54	479580	241947	237633	73.9
55 - 59	473775	233065	240710	72.7
60 - 64	474816	222922	251894	72.2
65 - 69	463819	205259	258560	70.9
70 - 74	418088	172572	245516	68.0
75 - 79	283876	109274	174602	64.3
80 и повече	338305	116769	221536	64.4

4. Структура на населението под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2016	2017	2018	2019
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.0	15.1	15.2	15.3
В трудоспособна възраст	60.6	60.3	60.0	59.8
Над трудоспособна възраст	24.4	24.6	24.8	24.9
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	15.2	15.4	15.6	15.7
В трудоспособна възраст	62.6	62.1	61.7	61.3
Над трудоспособна възраст	22.2	22.5	22.7	23.0
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.3	14.4	14.4	14.4
В трудоспособна възраст	55.2	55.1	55.2	55.4
Над трудоспособна възраст	30.5	30.5	30.4	30.2

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

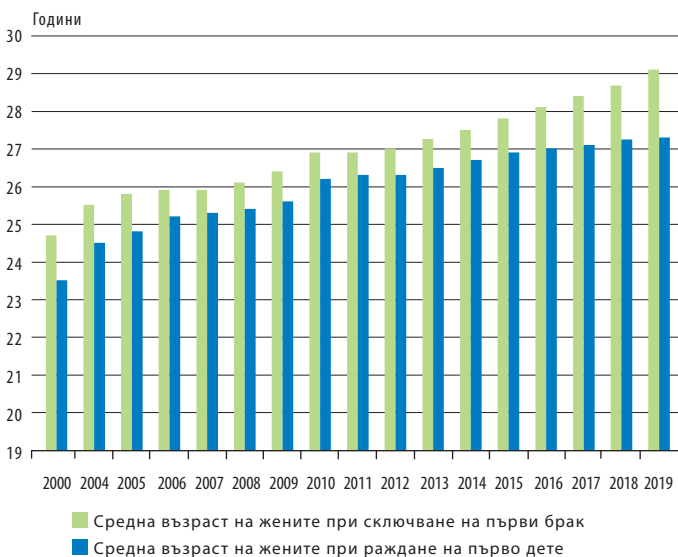
Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца.

Броят на ражданията в страната през 2019 г. е 61 882, като от тях 61 538 (99.4%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) нараства от 8.6‰ през 2001 г. на 8.8‰ през 2019 година.

Освен коефициента на раждаемост друг основен показател, характеризиращ раждаемостта, е тоталният коефициент на плодовитост, показващ средния брой деца, които една жена би родила през целия си фертилен период. Този показател през 2019 г. е 1.58.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	65950	64984	63955	62197	61538
Под 15	294	259	269	252	253
15 - 19	5980	5772	5769	5939	5992
20 - 24	13157	12341	11690	10625	10247
25 - 29	20655	20315	19565	18644	17964
30 - 34	16257	16530	16586	16770	16889
35 - 39	7917	7837	7986	7825	7928
40 - 44	1522	1731	1874	1917	2024
45 - 49	152	181	190	192	213
50 и повече	13	17	25	30	26
Непоказано	3	1	1	3	2
В градовете					
Общо	49486	48733	48005	46877	45991
Под 15	188	169	154	172	167
15 - 19	3404	3294	3244	3323	3334
20 - 24	8198	7607	7225	6675	6369
25 - 29	15856	15455	14826	14136	13451
30 - 34	13486	13825	13834	14005	14003
35 - 39	6895	6731	6902	6684	6686
40 - 44	1308	1484	1626	1677	1764
45 - 49	136	152	171	176	192
50 и повече	12	15	22	27	23
Непоказано	3	1	1	2	2
В селата					
Общо	16464	16251	15950	15320	15547
Под 15	106	90	115	80	86
15 - 19	2576	2478	2525	2616	2658
20 - 24	4959	4734	4465	3950	3878
25 - 29	4799	4860	4739	4508	4513
30 - 34	2771	2705	2752	2765	2886
35 - 39	1022	1106	1084	1141	1242
40 - 44	214	247	248	240	260
45 - 49	16	29	19	16	21
50 и повече	1	2	3	3	3
Непоказано	-	-	-	1	-

Смъртност

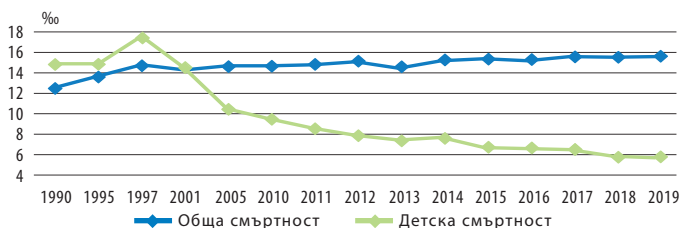
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Смъртността в страната се задържа на твърде високо ниво. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средногодишното население) през 2019 г. е 15.5‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2019 г. е 5.6‰ и е с 0.2‰ по-нисък от този през 2018 година. Достигнатото равнище на детска смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но продължава да е по-високо от това в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзrastова смъртност. По предварителни данни за периода 2017 - 2019 г. тя е 71.5 години при мъжете и 78.5 години при жените.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умиряния по възраст и местоживеење

(Брой)

Местоживеење Възраст (в навършени години)	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	110117	107580	109791	108526	108083
Под 1	434	423	408	358	342
1 - 4	82	68	91	93	76
5 - 9	70	56	46	61	50
10 - 14	60	56	56	70	66
15 - 19	150	141	140	145	156
20 - 24	241	217	191	176	189
25 - 29	357	335	320	304	282
30 - 34	509	474	447	488	439
35 - 39	775	804	729	757	788
40 - 44	1318	1323	1395	1331	1301
45 - 49	2188	2251	2223	2203	2255
50 - 54	3499	3420	3395	3285	3174
55 - 59	5574	5607	5430	5474	5155
60 - 64	8258	8261	8074	8001	7922
65 - 69	11356	11295	11496	11132	11125
70 - 74	12517	12460	13195	13510	13822
75 - 79	15599	15148	15154	15069	14998
80 - 84	21027	19635	20017	18976	18150
85 и повече	26103	25606	26984	27093	27793
В градовете					
Общо	67749	67192	68418	68011	68551
Под 1	255	285	257	234	218
1 - 4	49	48	63	54	57
5 - 9	45	41	30	42	34
10 - 14	36	41	41	34	50
15 - 19	101	91	99	99	103
20 - 24	168	158	133	112	124
25 - 29	259	246	221	228	177
30 - 34	384	341	337	345	313
35 - 39	569	588	528	550	574
40 - 44	942	944	985	963	949
45 - 49	1486	1561	1496	1475	1570
50 - 54	2347	2263	2274	2212	2117
55 - 59	3759	3782	3664	3598	3489
60 - 64	5471	5611	5372	5301	5280
65 - 69	7399	7404	7471	7288	7371
70 - 74	7480	7674	8162	8518	8852
75 - 79	8924	8868	8961	9085	9126
80 - 84	12104	11486	11740	11202	10774
85 и повече	15971	15760	16584	16671	17373
В селата					
Общо	42368	40388	41373	40515	39532
Под 1	179	138	151	124	124
1 - 4	33	20	28	39	19
5 - 9	25	15	16	19	16
10 - 14	24	15	15	36	16
15 - 19	49	50	41	46	53
20 - 24	73	59	58	64	65
25 - 29	98	89	99	76	105
30 - 34	125	133	110	143	126
35 - 39	206	216	201	207	214
40 - 44	376	379	410	368	352
45 - 49	702	690	727	728	685
50 - 54	1152	1157	1121	1073	1057
55 - 59	1815	1825	1766	1876	1666
60 - 64	2787	2650	2702	2700	2642
65 - 69	3957	3891	4025	3844	3754
70 - 74	5037	4786	5033	4992	4970
75 - 79	6675	6280	6193	5984	5872
80 - 84	8923	8149	8277	7774	7376
85 и повече	10132	9846	10400	10422	10420

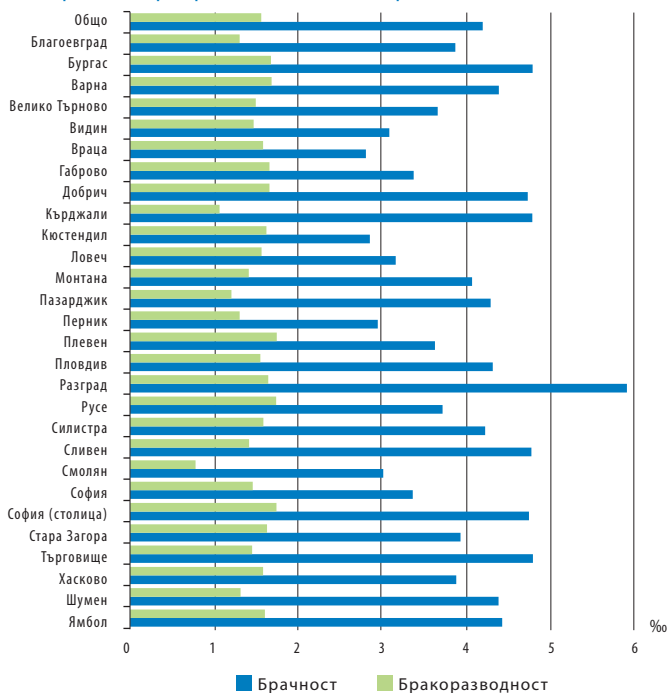
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите в териториален разрез се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

Въпреки наблюдаваната тенденция преди няколко години на намаляване на броя на сключените бракове, дължаща се на все по-предпочитаното съвместно съжителство без оформен граждански брак сред младите хора, последните две години сключените бракове бележат увеличение спрямо предходната година (през 2019 г. са сключени 29 198 брака, или с 237 повече спрямо 2018 г.), коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) е 4.2%.

Броят на регистрираните бракоразводи също бележи увеличение спрямо 2018 г. - през 2019 г. са разтрогнати 10 859 брака, или с 263 повече, отколкото са били предходната година.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2019 г.

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2019 г. по статистически зони, статистически райони и по области

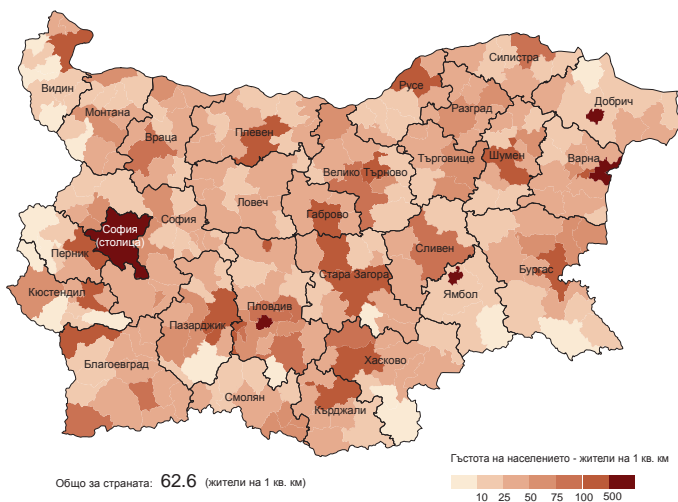
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо за страната	29198	10859	4.2	1.6
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	2483	1166	3.4	1.6
Видин	258	123	3.1	1.5
Враца	451	254	2.8	1.6
Ловеч	390	193	3.2	1.6
Монтана	521	181	4.1	1.4
Плевен	863	415	3.6	1.7
Северен централен	3138	1258	4.0	1.6
Велико Търново	855	349	3.7	1.5
Габрово	362	178	3.4	1.7
Разград	658	183	5.9	1.6
Русе	805	376	3.7	1.7
Силистра	458	172	4.2	1.6
Североизточен	4162	1464	4.5	1.6
Варна	2060	791	4.4	1.7
Добрич	816	286	4.7	1.7
Търговище	532	161	4.8	1.4
Шумен	754	226	4.4	1.3
Югоизточен	4598	1648	4.5	1.6
Бургас	1958	685	4.8	1.7
Сливен	883	262	4.8	1.4
Стара Загора	1235	512	3.9	1.6
Ямбол	522	189	4.4	1.6
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	8920	3382	4.3	1.6
Благоевград	1174	395	3.9	1.3
Кюстендил	336	191	2.8	1.6
Перник	353	156	2.9	1.3
София	765	332	3.4	1.5
София (столица)	6292	2308	4.7	1.7
Южен централен	5897	1941	4.2	1.4
Кърджали	743	165	4.8	1.1
Пазарджик	1088	306	4.3	1.2
Пловдив	2874	1031	4.3	1.5
Смолян	314	81	3.0	0.8
Хасково	878	358	3.9	1.6

Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2019 година.

Най-малка по брой на населението е област Видин, в която живеят 1.2% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 19.1%. В 16 области населението е под 200 хил. души (в тях живеят 29.8% от населението на страната). С брой на населението от 200 хил. до 300 хил. души са шест области, които обхващат 20.0% от населението на страната. Шест са и областите с население над 300 хил. души, като в три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (35.5%).

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² през 2019 г.

8. Население към 31.12.2019 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

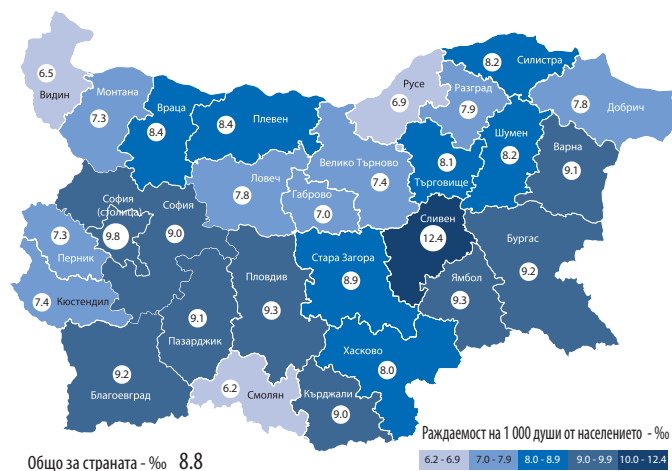
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	6951482	3369646	3581836	5125407	2461774	2663633
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	728157	355111	373046	464734	224176	240558
Видин	82835	40369	42466	53774	26016	27758
Враца	159470	78234	81236	93905	45270	48635
Ловеч	122546	59658	62888	77180	37361	39819
Монтана	127001	62121	64880	81689	39445	42244
Плевен	236305	114729	121576	158186	76084	82102
Северен централен	773450	375475	397975	520262	250490	269772
Велико Търново	232568	112401	120167	164538	78970	85568
Габрово	106598	51298	55300	87265	41913	45352
Разград	110789	54012	56777	52159	24863	27296
Русе	215477	105026	110451	168519	81932	86587
Силистра	108018	52738	55280	47781	22812	24969
Североизточен	924870	450176	474694	678815	327097	351718
Варна	469885	228712	241173	394795	191195	203600
Добрич	171809	83378	88431	118492	56744	61748
Търговище	110914	54164	56750	60050	28592	31458
Шумен	172262	83922	88340	105478	50566	54912
Югоизточен	1024115	496231	527884	744211	356948	387263
Бургас	409265	197790	211475	313132	149712	163420
Сливен	184119	89422	94697	121033	58030	63003
Стара Загора	313396	151611	161785	226997	108952	118045
Ямбол	117335	57408	59927	83049	40254	42795
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	2094260	1010799	1083461	1768497	848428	920069
Благоевград	302694	147231	155463	182137	87034	95103
Кюстендил	116915	56922	59993	81884	39483	42401
Перник	119190	57932	61258	94747	45618	49129
София	226671	111249	115422	139560	67849	71711
София (столица)	1328790	637465	691325	1270169	608444	661725
Южен централен	1406630	681854	724776	948888	454635	494253
Кърджали	158204	78102	80102	63856	30519	33337
Пазарджик	252776	123715	129061	158814	76887	81927
Пловдив	666801	320136	346665	505158	240547	264611
Смолян	103532	49930	53602	58401	27947	30454
Хасково	225317	109971	115346	162659	78735	83924

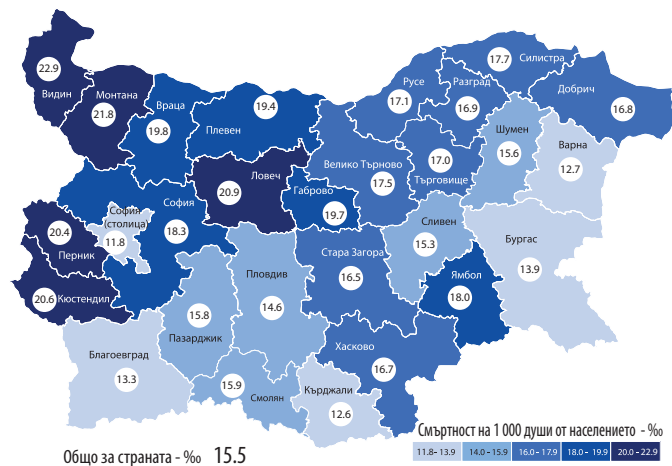
Раждаемост и смъртност по области

В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен и София (столица). С най-ниска раждаемост през 2019 г. са областите Смолян и Видин. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност през 2019 г. се отличават областите Видин, Монтана и Ловеч, като най-нисък е този показател в област София (столица).

Фиг. 8. Раждаемост по области през 2019 г.
(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2019 г.
(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2019 г. по статистически зони, статистически райони и по области

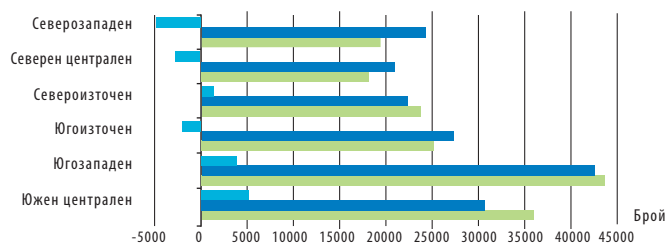
Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Ражда- емост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо за страната	61538	108083	-46545	8.8	15.5	-6.7
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен	5803	15107	-9304	7.9	20.5	-12.6
Видин	548	1922	-1374	6.5	22.9	-16.4
Враца	1348	3180	-1832	8.4	19.8	-11.4
Ловеч	969	2582	-1613	7.8	20.9	-13.1
Монтана	936	2799	-1863	7.3	21.8	-14.5
Плевен	2002	4624	-2622	8.4	19.4	-11.0
Северен централен	5774	13725	-7951	7.4	17.6	-10.2
Велико Търново	1743	4093	-2350	7.4	17.5	-10.1
Габрово	751	2114	-1363	7.0	19.7	-12.7
Разград	876	1880	-1004	7.9	16.9	-9.0
Русе	1508	3711	-2203	6.9	17.1	-10.2
Силистра	896	1927	-1031	8.2	17.7	-9.5
Североизточен	7956	13482	-5526	8.6	14.5	-5.9
Варна	4284	5990	-1706	9.1	12.7	-3.6
Добрич	1356	2912	-1556	7.8	16.8	-9.0
Търговище	902	1888	-986	8.1	17.0	-8.9
Шумен	1414	2692	-1278	8.2	15.6	-7.4
Югоизточен	9949	15831	-5882	9.7	15.4	-5.7
Бургас	3766	5683	-1917	9.2	13.9	-4.7
Сливен	2291	2831	-540	12.4	15.3	-2.9
Стара Загора	2794	5196	-2402	8.9	16.5	-7.6
Ямбол	1098	2121	-1023	9.3	18.0	-8.7
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен	19670	28739	-9069	9.4	13.7	-4.3
Благоевград	2794	4054	-1260	9.2	13.3	-4.1
Кюстендил	873	2436	-1563	7.4	20.6	-13.2
Перник	872	2451	-1579	7.3	20.4	-13.1
София	2056	4163	-2107	9.0	18.3	-9.3
София (столица)	13075	15635	-2560	9.8	11.8	-2.0
Южен централен	12386	21199	-8813	8.8	15.1	-6.3
Кърджали	1405	1962	-557	9.0	12.6	-3.6
Пазарджик	2310	4016	-1706	9.1	15.8	-6.7
Пловдив	6200	9769	-3569	9.3	14.6	-5.3
Смолян	646	1665	-1019	6.2	15.9	-9.7
Хасково	1825	3787	-1962	8.0	16.7	-8.7

Миграция на населението

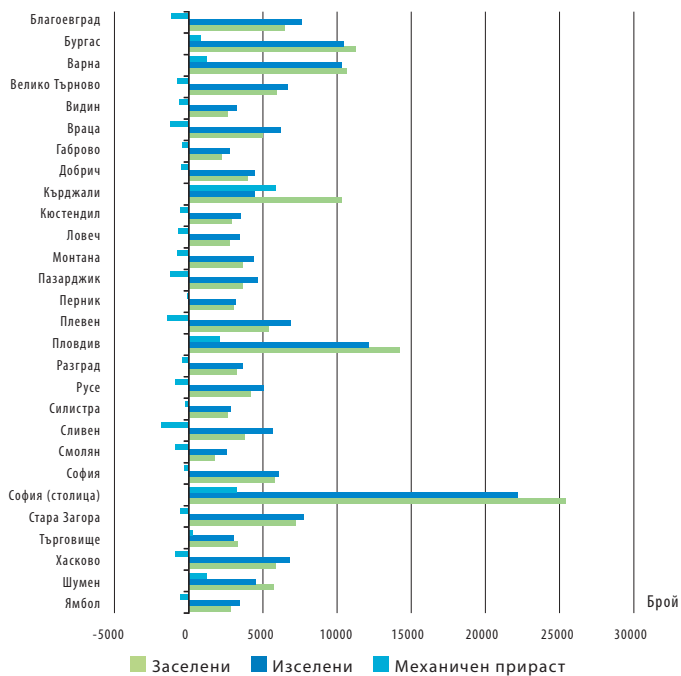
Миграцията на населението включва всички лица, декларирали промяна на настоящ адрес в рамките на страната, от страната в чужбина или от чужбина в страната.

През 2019 г. осем области имат положителен механичен прираст като най-висок е прирастът в областите Кърджали (37.9%) и Шумен (6.9%). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Сливен (9.9%) и Смолян (-8.3%).

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2019 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2019 г. по области

 10. Механично движение на населението през 2019 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	166108	168120	-2012
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	19426	24269	-4843
Видин	2609	3265	-656
Враца	4980	6227	-1247
Ловеч	2770	3484	-714
Монтана	3654	4427	-773
Плевен	5413	6866	-1453
Северен централен	18181	20948	-2767
Велико Търново	5925	6715	-790
Габрово	2225	2668	-443
Разград	3230	3666	-436
Русе	4180	5056	-876
Силистра	2621	2843	-222
Североизточен	23714	22353	1361
Варна	10671	10332	339
Добрич	3978	4444	-466
Търговище	3342	3039	303
Шумен	5723	4538	1185
Югоизточен	25196	27278	-2082
Бургас	11291	10440	851
Сливен	3814	5650	-1836
Стара Загора	7223	7781	-558
Ямбол	2868	3407	-539
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	43667	42543	1124
Благоевград	6487	7656	-1169
Кюстендил	2934	3497	-563
Перник	3048	3159	-111
София	5799	6062	-263
София (столица)	25399	22169	3230
Южен централен	35924	30729	5195
Кърджали	10341	4453	5888
Пазарджик	3678	4675	-997
Пловдив	14219	12183	2036
Смолян	1744	2614	-870
Хасково	5942	6804	-862

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към/от страната.

III. ПАЗАР НА ТРУДА

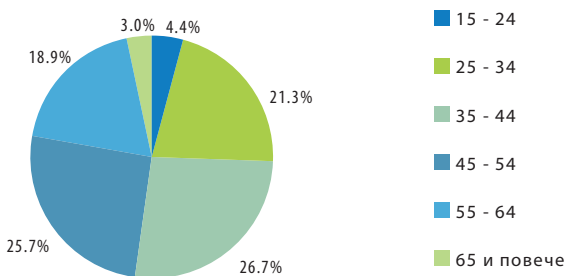
Работна сила

Работна сила (икономически активни лица) са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

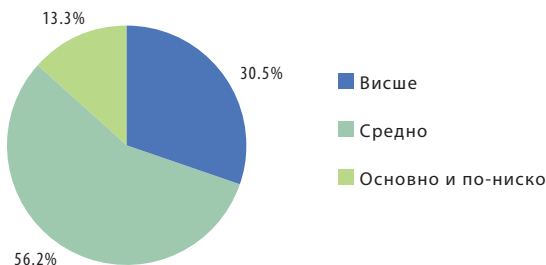
Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2019 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2019 г.

1. Работна сила

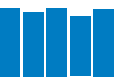
(Хиляди)

	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	3337.0	3264.0	3357.2	3326.0	3375.9
По местоживеене					
В градовете	2613.2	2563.6	2618.6	2595.2	2623.5
В селата	723.8	700.4	738.6	730.8	752.5
По пол					
Мъже	1781.7	1749.3	1796.7	1787.0	1814.3
Жени	1555.2	1514.7	1560.5	1539.0	1561.6
По възрастови групи					
15 - 64	3276.0	3199.6	3277.5	3239.6	3276.4
15 - 24	182.8	161.1	170.7	149.3	147.8
25 - 34	758.2	732.2	740.9	719.9	718.9
35 - 44	925.0	904.8	919.6	908.1	902.6
45 - 54	829.4	822.5	842.1	847.8	868.5
55 - 64	580.5	579.0	604.2	614.6	638.5
65 и повече	61.0	64.4	79.7	86.3	99.6
По степени на образование					
Висше	1018.1	1013.5	1020.5	1020.9	1030.1
Средно	1889.6	1849.4	1920.7	1887.2	1895.4
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1197.3	1148.1	1151.2	1103.2	1102.3
Основно и по-ниско	429.2	401.2	415.9	417.9	450.4

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

(Проценти)

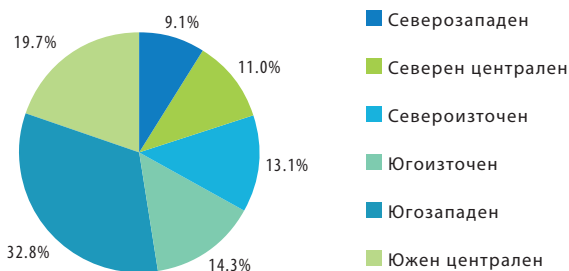
	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	69.3	68.7	71.3	71.5	73.2
По местоживеене					
В градовете	72.1	71.6	73.8	73.8	75.5
В селата	60.9	59.8	63.8	64.3	66.4
По пол					
Мъже	73.2	72.7	75.4	75.9	77.6
Жени	65.4	64.6	67.1	67.0	68.7
По възрастови групи					
15 - 24	26.0	23.9	26.3	23.7	23.9
25 - 34	78.3	76.5	79.1	78.8	81.2
35 - 44	86.5	85.4	87.4	87.1	88.1
45 - 54	84.3	83.7	86.0	86.5	87.6
55 - 64	58.0	58.8	61.8	63.7	66.9

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на възраст 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2019 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2019 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3276.4	73.2
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	296.8	67.1
Видин	34.3	70.1
Враца	64.9	64.9
Ловеч	52.9	71.8
Монтана	46.7	60.5
Плевен	98.1	68.8
Северен централен	361.2	73.5
Велико Търново	119.5	80.4
Габрово	47.1	73.4
Разград	49.4	68.5
Русе	99.7	71.9
Силистра	45.5	67.3
Североизточен	431.2	71.7
Варна	221.6	71.7
Добрич	79.5	72.0
Търговище	47.7	67.3
Шумен	82.4	74.2
Югоизточен	467.9	72.3
Бургас	190.5	72.0
Сливен	78.5	69.0
Стара Загора	148.9	75.7
Ямбол	50.0	69.6
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1074.7	77.4
Благоевград	157.4	78.5
Кюстендил	49.5	69.4
Перник	58.2	77.5
София	111.7	78.0
София (столица)	697.8	77.7
Южен централен	644.5	71.3
Кърджали	65.8	65.1
Пазарджик	118.9	72.9
Пловдив	308.9	72.0
Смолян	49.3	73.0
Хасково	101.6	71.1

Заетост

Заети са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), родителски отпуск, неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини.

Лицата, които са в неплатен отпуск по причини на работодателя, се считат за заети, ако продължителността на този отпуск е до три месеца.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия (фирми, стопанства) или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна (частна) практика или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

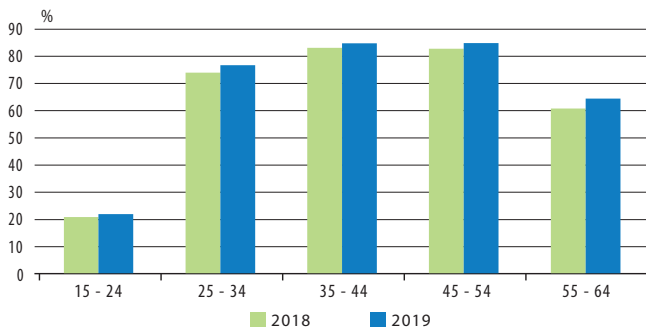
Наети са лицата, извършващи в общественения сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

Неплатени семейни работници са лицата, които работят без заплащане във фирма, предприятие или стопанство на родствено лице от същото домакинство.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст.

Източник на данните е Наблюдението на работната сила.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	3031.9	3016.8	3150.3	3152.7	3233.1
По местоживеене					
В градовете	2417.5	2403.1	2485.2	2487.3	2539.2
В селата	614.4	613.7	665.0	665.4	693.9
По пол					
Мъже	1607.5	1607.6	1682.6	1685.3	1732.1
Жени	1424.3	1409.2	1467.7	1467.3	1501.1
По възрастови групи					
15 - 64	2973.5	2954.3	3073.4	3068.9	3136.3
15 - 24	143.2	133.4	148.6	130.3	134.6
25 - 34	682.4	669.2	689.2	675.4	679.1
35 - 44	853.4	846.9	869.6	866.5	867.4
45 - 54	764.5	768.3	797.3	810.5	841.3
55 - 64	530.1	536.5	568.7	586.1	613.9
65 и повече	58.4	62.5	76.9	83.8	96.8
По степени на образование					
Висше	977.8	979.3	989.6	997.3	1010.5
Средно	1732.3	1725.1	1819.7	1802.2	1831.2
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1100.5	1073.5	1091.1	1052.4	1063.4
Основно и по-ниско	321.7	312.3	340.9	353.2	391.4
По статус в заетостта					
Работодатели	108.3	107.3	114.8	117.2	114.7
Самостоятелно заети, без наети лица	236.8	228.3	235.3	226.6	215.3
Наети в частния сектор	1968.2	1981.8	2101.8	2113.5	2198.9
Наети в общественния сектор	699.0	681.1	673.6	671.9	684.2
Неплатени семейни работници	19.5	18.4	24.7	23.5	20.0

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

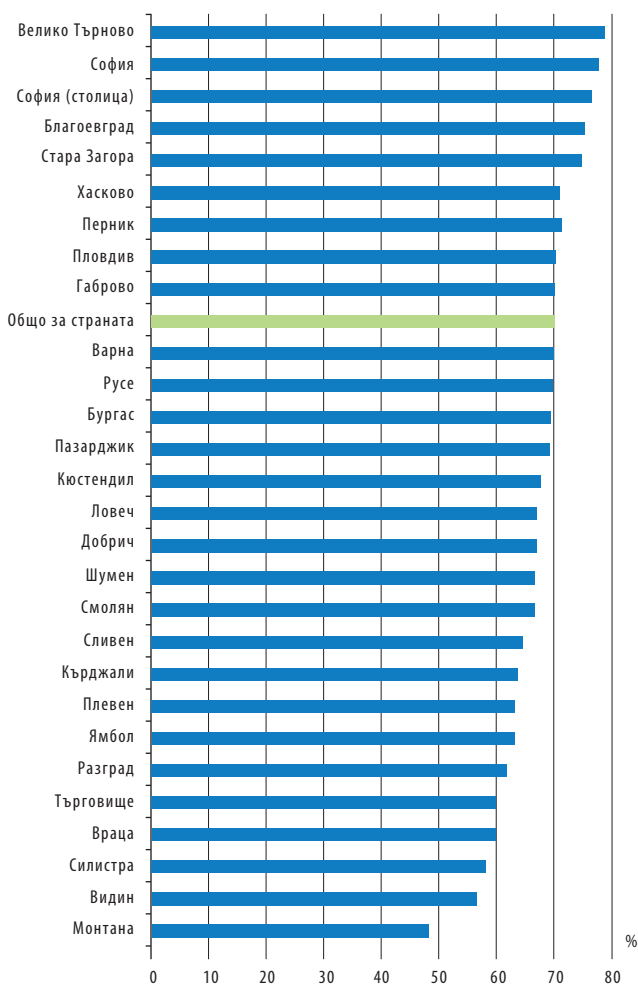
(Проценти)

	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	62.9	63.4	66.9	67.7	70.1
По местоживеене					
В градовете	66.6	67.0	70.0	70.7	73.0
В селата	51.6	52.3	57.4	58.5	61.2
По пол					
Мъже	65.9	66.7	70.6	71.5	74.1
Жени	59.8	60.0	63.1	63.9	66.0
По възрастови групи					
15 - 24	20.3	19.8	22.9	20.7	21.8
25 - 34	70.4	69.9	73.6	73.9	76.7
35 - 44	79.8	79.9	82.7	83.1	84.7
45 - 54	77.7	78.2	81.4	82.7	84.8
55 - 64	53.0	54.5	58.2	60.7	64.4

Заетост по области

Заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2019 г.

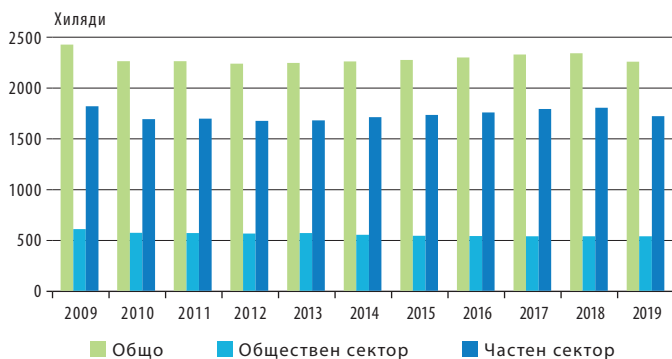
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2019 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	3136.3	70.1
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен	264.0	59.7
Видин	27.7	56.5
Враца	59.8	59.8
Ловеч	49.4	67.0
Монтана	37.1	48.2
Плевен	90.1	63.2
Северен централен	342.5	69.7
Велико Търново	117.0	78.7
Габрово	45.0	70.1
Разград	44.6	61.8
Русе	96.6	69.6
Силистра	39.3	58.2
Североизточен	405.4	67.4
Варна	215.0	69.6
Добрич	73.9	66.9
Търговище	42.6	60.1
Шумен	74.0	66.6
Югоизточен	449.3	69.4
Бургас	183.6	69.4
Сливен	73.4	64.5
Стара Загора	146.9	74.7
Ямбол	45.3	63.1
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен	1050.3	75.6
Благоевград	150.8	75.2
Кюстендил	48.2	67.6
Перник	53.3	70.9
София	111.3	77.7
София (столица)	686.6	76.4
Южен централен	624.8	69.1
Кърджали	64.4	63.7
Пазарджик	112.6	69.1
Пловдив	301.6	70.3
Смолян	44.9	66.5
Хасково	101.2	70.9

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

Икономически дейности	(Среден годишен брой)					
	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Общо	2319762	2236184	532709	532092	1787053	1704092
Селско, горско и рибно стопанство	71101	69246	11925	11530	59176	57716
Добивна промишленост	21219	20674	7344	7274	13875	13400
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	89616	85295	..	..	..	..
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	105634	96844	244	240	105390	96604
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	32245	30573	160	155	32085	30418
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2419	1910	-	-	2419	1910

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Производство на химични продукти	13952	13379	-	-	13952	13379
Производство на лекарствени вещества и продукти	8709	8751	..	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	50142	48754	13	12	50129	48742
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	70507	66019	..	..	..	..
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	10166	10414	..	..	..	..
Производство на електрически съоръжения	26661	27257	-	-	26661	27257
Производство на машини с общо и специално предназначение	34296	31454	-	-	34296	31454
Производство на превозни средства	29061	27486	-	-	29061	27486
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	46382	42846	1237	1108	45145	41738
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	30252	29638	14677	14697	15575	14941
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36904	36503	22433	22587	14471	13916
Строителство	131140	124444	2126	2243	129014	122201
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	377445	382776	434	379	377011	382397
Транспорт, складиране и пощи	149981	137058	47645	46853	102336	90205
Хотелиерство и ресторантьорство	120168	109333	4324	4347	115844	104986
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	12481	11880	2929	2889	9552	8991
Далекосъобщения	19851	19013	..	..	..	..
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	63115	62370	..	..	..	..
Финансови и застрахователни дейности	57100	55535	1369	1289	55731	54246
Операции с недвижими имоти	24287	20428	2660	2504	21627	17924
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	44799	41991	1319	1220	43480	40771
Научноизследователска и развойна дейност	11534	11941	8425	8604	3109	3337
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	25283	23282	119	112	25164	23170
Административни и спомагателни дейности	115768	112093	17160	19737	98608	92356
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	111142	112105	111142	112105	x	x
Образование	162463	160756	152576	151182	9887	9574
Хуманно здравеопазване	108448	105658	73297	71536	35151	34122
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	30475	31177	27225	28227	3250	2950
Култура, спорт и развлечения	37557	34345	14345	14123	23212	20222
Други дейности, н.д.	37459	32956	1369	1363	36090	31593

Безработица

Безработни са лицата на възраст 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

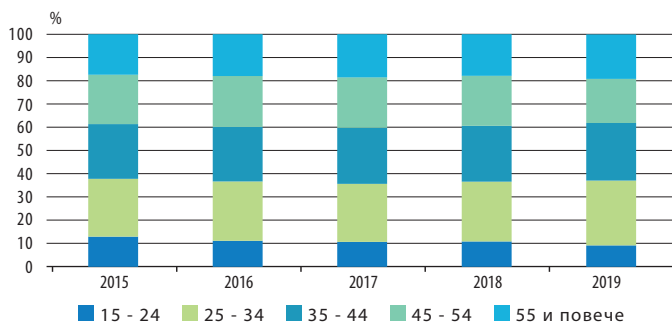
За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

Продължителността на безработицата се определя от по-краткия от следните два периода:

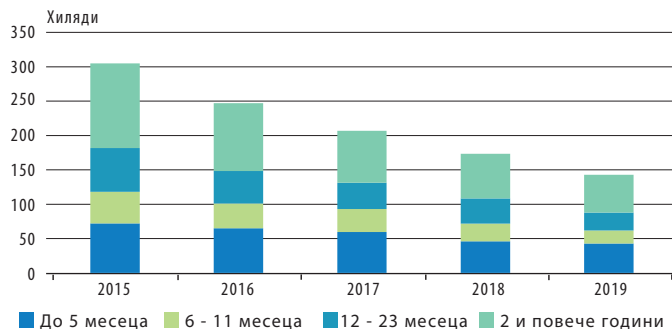
- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

Източник на данните, с изключение на данните за регистрираните безработни, е Наблюдението на работната сила. Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Структура на безработните лица по възраст

Фиг. 8. Безработни лица по продължителност на безработицата

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	305.1	247.2	206.9	173.3	142.8
По местоживеене					
В градовете	195.7	160.5	133.3	107.9	84.2
В селата	109.4	86.8	73.6	65.4	58.6
По пол					
Мъже	174.2	141.7	114.2	101.7	82.3
Жени	130.9	105.6	92.8	71.6	60.5
По възрастови групи					
15 - 64	302.5	245.3	204.1	170.8	140.1
15 - 24	39.6	27.7	22.1	18.9	13.1
25 - 34	75.8	62.9	51.6	44.5	39.8
35 - 44	71.7	57.9	50.0	41.6	35.3
45 - 54	65.0	54.3	44.8	37.3	27.2
55 и повече	53.1	44.4	38.4	31.1	27.3
По степени на образование					
Висше	40.3	34.1	30.9	23.6	19.6
Средно	157.3	124.2	101.0	85.0	64.2
в т.ч. с придобита професионална квалификация	96.8	74.6	60.1	50.8	39.0
Основно и по-ниско	107.5	88.9	75.0	64.7	58.9
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	72.1	65.2	59.6	46.1	43.0
6 - 11 месеца	46.0	35.9	33.5	25.7	18.9
12 - 23 месеца	63.9	47.4	38.3	36.9	26.1
2 и повече години	123.1	98.8	75.5	64.7	54.9
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	328.9	261.0	232.1	201.5	194.7

Безработица

Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица), които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

През 2019 г. коефициентът на безработица в страната намалява с 1.0 процентен пункт в сравнение с предходната година, като достига 4.2%. Продължително безработни (от една или повече години) са 56.7% от всички безработни лица.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица и коефициенти на продължителна безработица

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	9.1	7.6	6.2	5.2	4.2
По местоживеене					
В градовете	7.5	6.3	5.1	4.2	3.2
В селата	15.1	12.4	10.0	8.9	7.8
По пол					
Мъже	9.8	8.1	6.4	5.7	4.5
Жени	8.4	7.0	5.9	4.7	3.9
По възрастови групи					
15 - 64	9.2	7.7	6.2	5.3	4.3
15 - 24	21.6	17.2	12.9	12.7	8.9
25 - 34	10.0	8.6	7.0	6.2	5.5
35 - 44	7.7	6.4	5.4	4.6	3.9
45 - 54	7.8	6.6	5.3	4.4	3.1
55 и повече	8.3	6.9	5.6	4.4	3.7
Коефициент на продължителна безработица	5.6	4.5	3.4	3.1	2.4

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

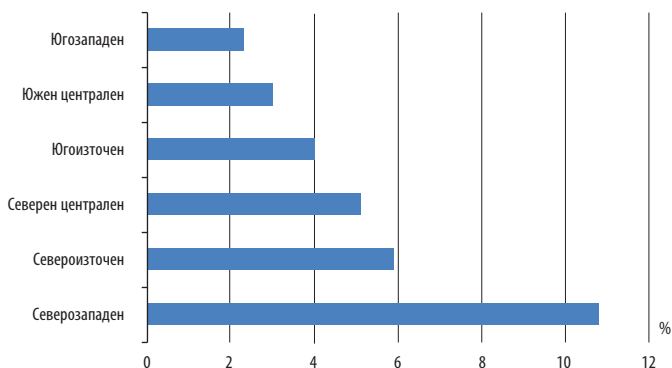
	2015	2016	2017	2018	2019
Общо	172.9	165.8	115.8	85.4	63.8
По местоживеене					
В градовете	81.2	76.1	56.4	44.4	32.1
В селата	91.6	89.7	59.4	41.0	31.7
По пол					
Мъже	93.7	91.5	60.7	44.3	33.1
Жени	79.1	74.3	55.2	41.0	30.7
По възрастови групи					
15 - 64	170.0	163.4	112.2	81.4	61.7
15 - 24	29.6	23.4	13.5	12.7	10.9
25 - 34	39.0	36.5	26.5	16.3	11.4
35 - 44	32.3	35.9	24.5	19.3	13.8
45 - 54	36.3	35.9	23.4	14.8	11.7
55 и повече	35.6	34.1	27.8	22.3	16.0
По степени на образование					
Висше	10.6	8.5	5.4	(3.2)	(2.6)
Средно	72.6	69.4	41.4	27.6	17.7
в т.ч. с придобита професионална квалификация	40.3	35.5	22.5	14.8	9.0
Основно и по-ниско	89.7	87.9	69.0	54.6	43.6

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по статистически райони през 2019 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2019 г.

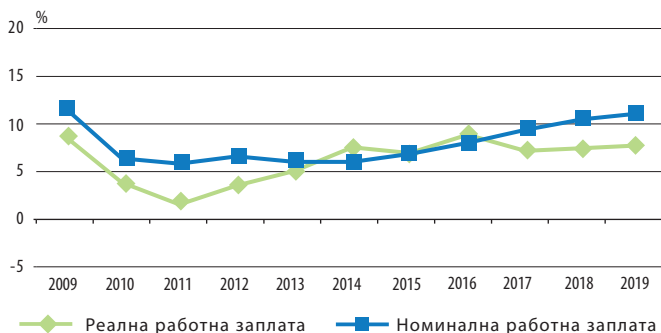
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	142.8	4.2	194.7
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен	33.3	10.8	35.8
Видин	6.7	19.1	5.1
Враца	5.1	7.7	8.5
Ловеч	3.5	6.5	5.6
Монтана	9.8	20.4	7.1
Плевен	8.1	7.9	9.5
Северен централен	19.1	5.1	24.8
Велико Търново	(2.5)	(2.0)	6.3
Габрово	(2.2)	(4.5)	1.9
Разград	4.9	9.6	5.4
Русе	3.2	3.1	5.9
Силистра	6.2	13.3	5.3
Североизточен	26.3	5.9	27.3
Варна	6.7	3.0	9.4
Добрич	5.8	7.0	4.9
Търговище	5.2	10.5	5.6
Шумен	8.6	10.1	7.3
Югоизточен	19.1	4.0	27.4
Бургас	7.1	3.6	10.6
Сливен	5.2	6.5	7.4
Стара Загора	(2.1)	(1.4)	6.4
Ямбол	4.7	9.0	3.0
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен	24.8	2.3	39.2
Благоевград	6.6	4.1	14.1
Кюстендил	(1.3)	(2.6)	4.2
Перник	5.0	8.2	2.6
София	(0.4)	(0.4)	6.4
София (столица)	11.5	1.6	11.9
Южен централен	20.2	3.0	40.2
Кърджали	(1.4)	(2.0)	5.5
Пазарджик	6.3	5.1	9.3
Пловдив	7.6	2.4	13.7
Смолян	4.5	8.8	5.3
Хасково	(0.4)	(0.4)	6.4

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъците (данък върху доходите на физическите лица) и на социалните осигуровки за сметка на наетите.

Средната брутна годишна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост (Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Общо	13755	15283	13884	15547	13717	15199
Селско, горско и рибно стопанство	10859	11994	13710	14388	10277	11508
Добивна промишленост	20087	21434	23780	23753	18128	20172
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	11236	12535	..	10273	11229	12537
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	8403	9343	9911	10325	8399	9340
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	10851	12167	9849	11010	10856	12173
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	30355	34975	-	-	30355	34975

12. Средна годишна заплата по икономически дейности и форми на собственост

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Производство на химични продукти	16302	17331	-	-	16302	17331
Производство на лекарствени вещества и продукти	14943	16473	..	..	14600	16172
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	12317	13671	8685	10275	12318	13672
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	13566	14292	..	..	13835	14514
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	18434	19077	..	..	18458	19090
Производство на електрически съоръжения	15639	17110	-	-	15639	17110
Производство на машини с общо и специално предназначение	15260	16776	-	-	15260	16776
Производство на превозни средства	13313	14831	-	-	13313	14831
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	13151	14790	14279	15755	13119	14764
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	22703	24524	26085	27867	19514	21238
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	11432	12175	10692	11496	12583	13284
Строителство	11083	11883	11462	11847	11076	11884
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	12415	13527	14762	16056	12412	13525
Транспорт, складиране и пощи	12281	14048	15226	16717	10901	12645
Хотелиерство и ресторантьорство	8226	9206	10133	11280	8154	9118
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	18558	19826	14804	16143	19723	21025
Далекосъобщения	23259	25430	..	..	23262	25430
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	39333	43709	21395	27905	39551	43896
Финансови и застрахователни дейности	23439	25265	31678	36418	23228	24992
Операции с недвижими имоти	12982	13818	10629	11815	13275	14100
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	18543	19763	14682	17419	18665	19838
Научноизследователска и развойна дейност	19577	21859	11699	13645	41485	44118
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	22323	24571	12024	13120	22372	24628
Административни и спомагателни дейности	11083	12198	7125	7794	11778	13152
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	15149	17116	15149	17116	x	x
Образование	13336	15589	13270	15480	14370	17337
Хуманно здравеопазване	15427	17311	14685	16338	16996	19401
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	8782	9700	8395	9452	12047	12115
Култура, спорт и развлечения	11635	13552	10765	12218	12177	14502
Други дейности, н.д.	9104	11271	9762	10681	9079	11297

IV. ОБРАЗОВАНИЕ

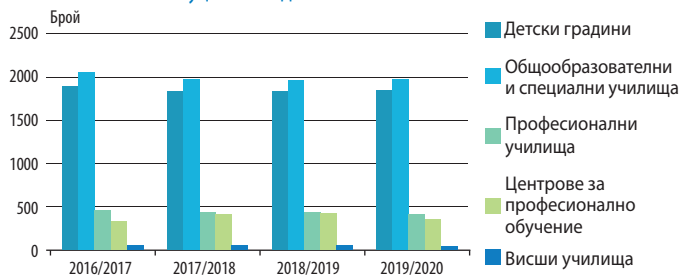
Видове образователни институции

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Видове образователни институции:

- Детски градини.
- Училища¹ (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VII клас), обединени (I - X клас), гимназии (VIII - XII клас), средни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, спортни, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на III и II степен професионална квалификация, вкл. духовни училища).
- Центрове за професионално обучение, обхващащи обучението на лица, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение.
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование.
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

¹ Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 година).

1. Учебни институции по вид и форми на собственост

(Брой)

	2016/2017		2017/2018 ¹		2018/2019		2019/2020	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	4778	547	4711	633	4699	639	4653	593
Детски градини	1894	93	1834	98	1834	101	1840	106
Общообразователни и специални училища	2051	75	1979	76	1964	78	1972	86
Начални (I - IV кл.)	146	8	137	6	131	4	133	7
Основни (I - VIII кл.)	1345	31	х	х	х	х	х	х
Основни (I - VII кл.)	х	х	1203	27	1177	31	1163	30
Прогимназии (V - VIII кл.)	4	-	х	х	х	х	х	х
Обединени (I - X кл.)	х	х	59	-	68	-	70	-
Гимназии (IX - XII кл.)	128	22	х	х	х	х	х	х
Гимназии (VIII - XII кл.)	х	х	117	18	115	18	114	21
Средни (I - XII кл.)	428	14	463	25	473	25	492	28
Професионални	454	46	434	38	430	33	427	31
Училища по изкуствата	22	1	22	1	21	-	21	-
Спортни училища	24	-	24	-	25	-	25	-
Професионални гимназии	373	12	359	10	359	10	358	10
Професионални колежи	35	33	29	27	25	23	23	21
Центрове за професионално обучение	325	316	410	404	417	410	360	353
Висши училища²	54	17	54	17	54	17	54	17
Университети и специализирани висши училища	50	13	50	13	50	13	50	13
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	17	-	17	-	17	-	17	-
Самостоятелни колежи	4	4	4	4	4	4	4	4

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

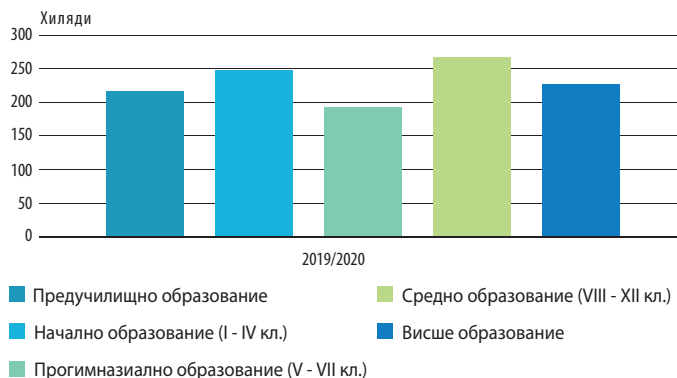
² Включва университети и специализирани висши училища и самостоятелни колежи.

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО), ревизия 2011 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини (образователна степен МСКО - 0).
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2, 3 и 4). Данните след учебната 2017/2018 година не са съпоставими спрямо предходните учебни години поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 г.).
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи и професионални училища (образователни степени МСКО - 2, 3 и 4).
- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 6 и 7).
- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 8).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

(Брой)

	2016/2017		2017/2018 ¹		2018/2019		2019/2020	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1225703	56056	1210704	64117	1186933	62888	1166128	56300
Предучилищно образование (МСКО - 0)	224380	3838	220877	4007	218767	4606	217867	4982
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	264503	3432	262735	3885	256857	4292	248354	4650
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII клас, МСКО - 2, 3) ²	474598	5480	466794	5901	460499	6260	459246	6818
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2)	5851	5018	10369	8513	9144	8586	6716	5587
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3)	2834	2090	6313	5598	6170	5543	3459	2842
Професионално обучение за възрастни - III степен професионална квалификация (МСКО - 3)	2303	1341	6189	5181	5144	4336	3117	2333
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	1261	846	1047	611	830	634	658	479
Професионално обучение за възрастни - IV степен професионална квалификация (МСКО - 4)	36	33	45	45	58	58	103	85
Висше образование (МСКО - 6, 7, 8)	249937	33978	236335	30376	229464	28573	226608	28524
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 6)	10335	2375	8527	1622	8181	1501	8233	1597
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (МСКО - 6)	155237	22303	146564	20335	141505	19422	139711	19609
Образователно-квалификационна степен „магистър“ (МСКО - 7)	77627	9036	74680	8126	73311	7395	72224	7054
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 8)	6738	264	6564	293	6467	255	6440	264

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

Преподаватели по степени на преподаване

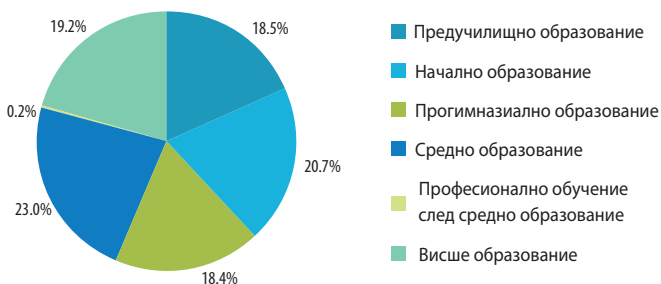
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове независимо дали са пълно, или непълно заети.

Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, заместник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове. Данните след учебната 2017/2018 година не са съпоставими спрямо предходните учебни години поради промени в националната образователна система.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2019/2020 година

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО 2011)

(Брой)

	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019	2019/2020
Общо	102335	104374	106244	108584
Предучилищно образование (МСКО - 0)	19909	19617	19799	20050
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	17564	19412	20854	22527
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII кл., МСКО - 2, 3) ²	42334	43205	43626	44927
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	305	226	209	186
Висше образование (МСКО - 6, 7)	22223	21914	21756	20894
Колежи (МСКО - 6)	768	707	692	676
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 6, 7)	21455	21207	21064	20218

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ, бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

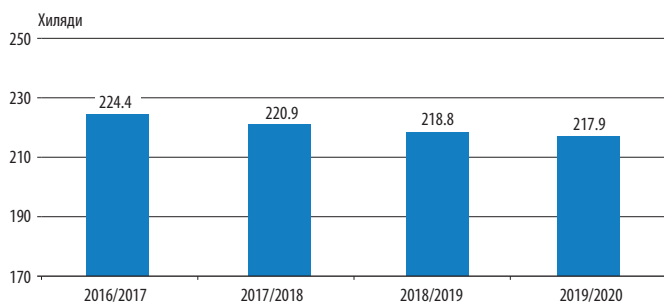
² Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

Детски градини

Детските градини са целодневни, полудневни и групи за деца със специални образователни потребности. Възрастта на децата, обхванати в детските градини, е 3 - 6 години. Преди първи клас обучението в подготвителна група или подготвителен клас е задължително.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2019/2020 година е 12, а средният брой деца в една група - 23.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

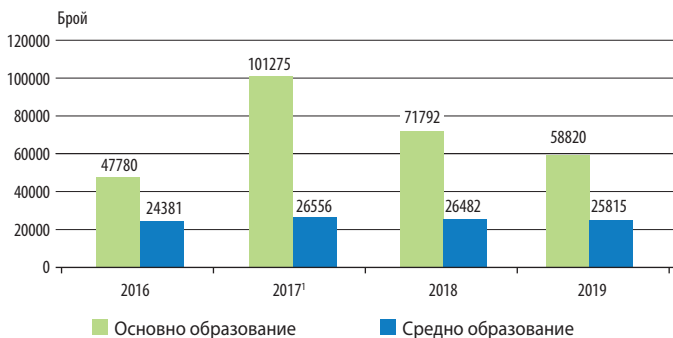
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
	Детски градини			
Общо	1894	1834	1834	1840
Постоянни	1894	1834	1834	1840
Целодневни	1890	1831	1831	1839
Полудневни	4	3	3	1
Сезонни	-	-	-	-
	Педагогически персонал			
Общо	19909	19617	19799	20050
в т.ч. детски учители	18666	18370	18544	18806
В постоянни детски градини	19907	19615	19796	20048
В целодневни	18853	18672	18889	19187
В полудневни	1054	943	907	861
В сезонни детски градини	2	2	3	2
	Деца			
Общо	224380	220877	218767	217867
В постоянни детски градини	224356	220830	218740	217843
В целодневни	207000	205301	204147	204380
В полудневни	17356	15529	14593	13463
В сезонни детски градини	24	47	27	24

Общообразователни училища

Общообразователните училища са непрофилирани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, хуманитарни и други). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

¹ През 2017 г. основно образование придобиват всички завършили VII кл., завършилите в VIII кл. в непрофилирани паралелки и IX кл. в профилирани паралелки с прием след VII клас. Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове и форми на обучение

(Брой)

	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019	2019/2020
Общо	605729	587836	581267	572504
I - IV кл.	263218	262476	256618	248157
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	364	673	361	296
V - VIII кл.	213488	x	x	x
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	4410	x	x	x
V - VII кл.	x	189459	190033	191572
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	x	2877	2104	1849
IX - XII кл. ²	129023	x	x	x
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	4307	x	x	x
VIII - XII кл.	x	135901	134616	132775
в т.ч. задочно, вечерно, самостоятелно и дистанционно обучение	x	4054	3127	2950

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

² Вкл. VIII кл. на езиковите и другите гимназии с прием след VII клас.

6. Завършили общообразователните училища

(Брой)

	2016	2017 ¹	2018	2019
Основно образование	47780	101275	71792	58820
Средно образование	24381	26556	26482	25815

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

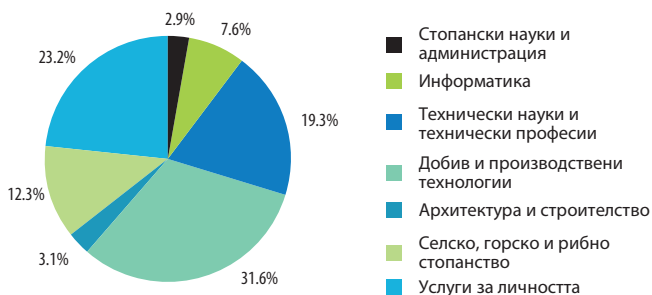
Професионално обучение - I степен

Обучението за придобиване на I степен професионална квалификация се осъществява в професионални паралелки с продължителност до 3 години.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Разпределението на учащите и на завършилите програми за придобиване на професионална квалификация за всички степени по тесни области е представено според **Класификацията на областите на образование и обучение**, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 година.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2019/2020 година

7. Ученици в програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Общо	3416	2436	2493	2812
Стопански науки и администрация	15	18	57	82
Информатика	86	88	110	213
Технически науки и технически професии	725	456	453	543
Добив и производствени технологии	1382	828	921	888
Архитектура и строителство	115	58	75	87
Селско, горско и рибно стопанство	543	317	313	346
Услуги за личността	550	671	564	653

8. Завършили програми за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2016	2017	2018	2019
Общо	1011	413	530	273
Стопански науки и администрация	-	10	-	-
Информатика	71	13	14	-
Технически науки и технически професии	171	101	132	40
Добив и производствени технологии	381	147	177	109
Архитектура и строителство	39	-	17	19
Селско, горско и рибно стопанство	162	62	80	33
Услуги за личността	187	80	110	72

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните паралелки в общообразователните училища и е с продължителност четири години.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2019/2020 година

9. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019	2019/2020
Общо	28404	28875	25364	24464
Изкуства	195	247	150	216
Стопански науки и администрация	2193	2146	1857	1838
Информатика	975	968	988	1213
Технически науки и технически професии	7206	6968	5805	5341
Добив и производствени технологии	3290	3138	2742	2608
Архитектура и строителство	1594	1459	989	822
Селско, горско и рибно стопанство	5809	5965	4887	4502
Здравеопазване	51	115	181	235
Социални услуги	-	33	19	41
Услуги за личността	6886	7598	7424	7280
Транспортни услуги	205	238	322	368

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

10. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

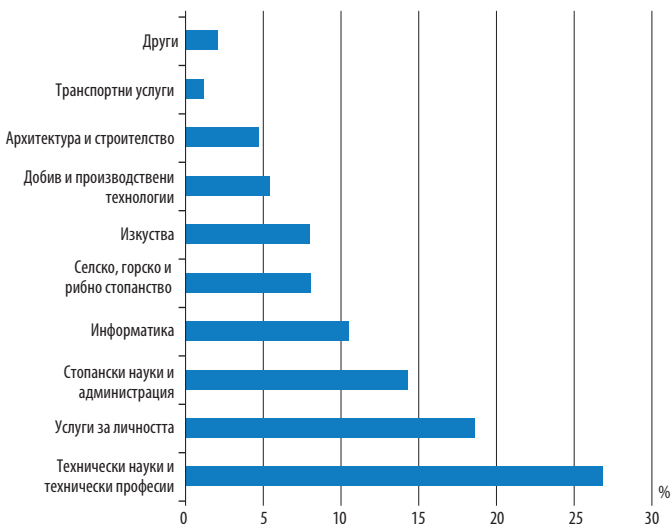
Тесни области на образованието	2016	2017	2018	2019
Завършили средно образование	3376	3566	3560	2928
Придобили професионална квалификация	2938	2946	2518	2637
Изкуства	21	11	10	7
Стопански науки и администрация	344	314	234	206
Информатика	139	153	147	178
Технически науки и технически професии	656	708	554	540
Добив и производствени технологии	343	256	244	342
Архитектура и строителство	85	97	62	77
Селско, горско и рибно стопанство	465	577	325	406
Здравеопазване	-	-	-	11
Услуги за личността	885	812	900	746
Транспортни услуги	-	18	42	124

Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии, училищата по изкуствата, спортните училища и професионалните паралелки в общообразователните училища осъществяват професионално образование с придобиване на III степен професионална квалификация с продължителност четири или пет години. В тях се приемат ученици със завършен VII клас/VIII клас.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии, училищата по изкуствата и спортните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2019/2020 година

11. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2016/2017	2017/2018 ¹	2018/2019	2019/2020
Общо	98355	109663	107542	107183
Изкуства	6770	7440	8015	8601
Хуманитарни науки	381	420	411	379
Журналистика, масова комуникация и информация	60	56	62	62
Стопански науки и администрация	17257	17418	16439	15377
Физически и химически науки	-	-	8	8
Информатика	7960	9224	9950	11306
Технически науки и технически професии	28002	30438	29508	28762
Добив и производствени технологии	5523	6563	6088	5846
Архитектура и строителство	5071	5223	5085	5126
Селско, горско и рибно стопанство	7358	9258	8987	8670
Ветеринарна медицина	864	936	868	876
Здравеопазване	125	199	238	257
Социални услуги	246	357	284	318
Услуги за личността	17423	20603	20013	19892
Транспортни услуги	882	1093	1172	1303
Опазване на околната среда	430	395	342	280
Сигурност и безопасност	3	40	72	120

¹ Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

12. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието

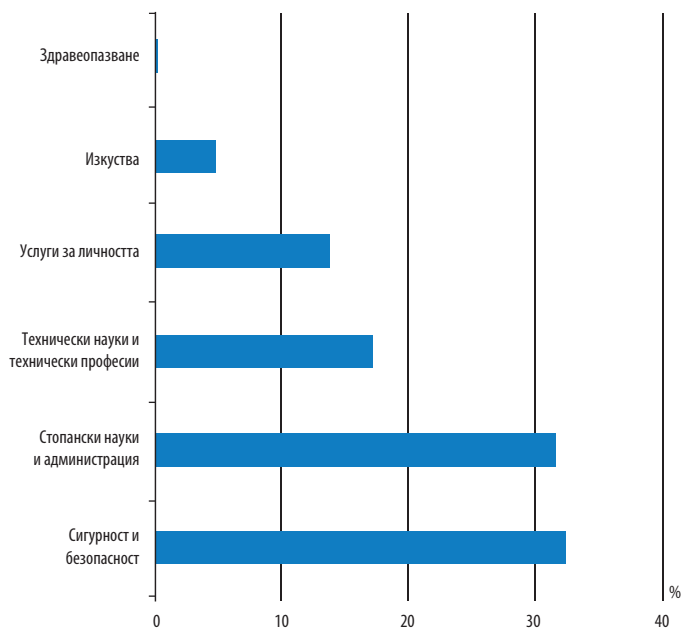
(Брой)

Тесни области на образованието	2016	2017	2018	2019
Завършили средно образование	17202	18148	19445	18660
Придобили професионална квалификация	13076	13192	13364	13176
Изкуства	856	990	975	1005
Хуманитарни науки	58	70	32	45
Журналистика, масова комуникация и информация	5	10	10	13
Стопански науки и администрация	2820	2697	2845	2533
Информатика	1051	1154	1222	1236
Технически науки и технически професии	3629	3289	3338	3201
Добив и производствени технологии	583	690	539	711
Архитектура и строителство	700	611	575	648
Селско, горско и рибно стопанство	732	822	921	907
Ветеринарна медицина	129	167	137	165
Здравеопазване	-	-	-	25
Социални услуги	48	65	71	47
Услуги за личността	2285	2454	2552	2477
Транспортни услуги	113	106	88	97
Опазване на околната среда	61	64	58	66
Сигурност и безопасност	6	3	1	-

Професионално обучение - IV степен

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2019/2020 година

13. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Общо	1261	1047	830	658
Изкуства	49	30	29	32
Стопански науки и администрация	482	312	356	208
Технически науки и технически професии	104	101	96	113
Здравеопазване	13	13	8	1
Услуги за личността	130	82	87	91
Транспортни услуги	5	5	16	-
Сигурност и безопасност	478	504	238	213

14. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието

(Брой)

Тесни области на образованието	2016	2017	2018	2019
Общо	711	691	783	544
Изкуства	17	8	16	5
Стопански науки и администрация	262	291	123	95
Технически науки и технически професии	52	48	31	28
Здравеопазване	3	4	4	5
Услуги за личността	102	79	35	67
Сигурност и безопасност	275	261	574	344

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

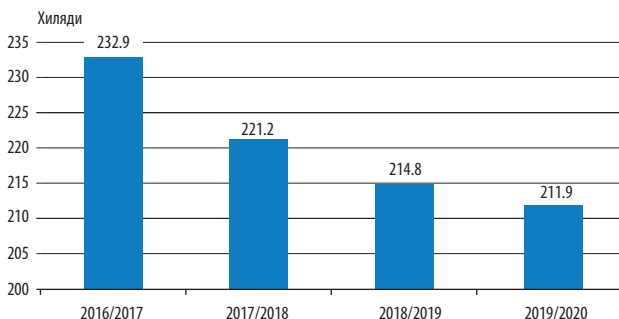
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в два университета.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“. Образователно-квалификационна степен „магистър“ се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър“.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор“ се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

15. Студенти, обучаващи се във висшите училища

(Брой)

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Общо	243199	229771	222997	220168
В университети и специализирани висши училища	232864	221244	214816	211935
В колежи	10335	8527	8181	8233

16. Завършили висше образование¹

(Брой)

	2016	2017	2018	2019
Общо	58919	55428	53115	50179
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“	2418	2175	1869	1843
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“	30895	28926	27831	25807
Образователно-квалификационна степен „магистър“	25606	24327	23415	22529

¹ Без образователна и научна степен „доктор“.

17. Докторанти във висшите училища и научните организации

(Брой)

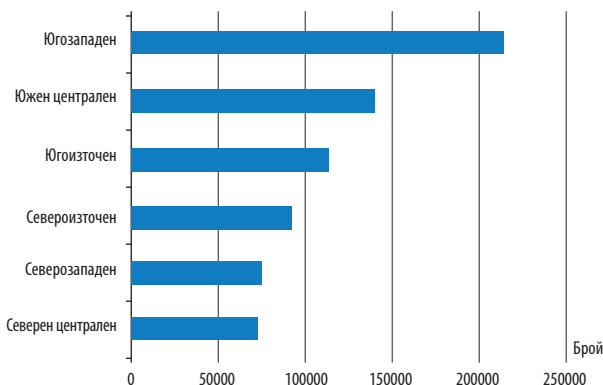
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Обучаващи се	6738	6564	6467	6440
в т.ч. редовно обучение	3421	3359	3481	3465
Придобили образователна и научна степен „доктор“	1464	1423	1365	1285
в т.ч. редовно обучение	614	613	594	593

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области“ са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със Заповед № РД 07-204/17.01.2013 г. на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 31/2011 на Комисията от 17 януари 2011 г. за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15 и чл. 10 от Закона за статистиката (обн., ДВ, бр. 13 от 8.02.2013 г., в сила от 12.02.2013 г.).

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северния централен район.

Фиг. 11. Учащи през учебната 2019/2020 година по статистически райони

 18. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2019/2020 година по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2399	67640	708258
<i>Северна и Югоизточна България</i>	1295	34028	353563
Северозападен	321	7467	74943
Видин	32	738	7706
Враца	69	1696	16951
Ловеч	55	1202	12890
Монтана	60	1248	12735
Плевен	105	2583	24661
Северен централен	290	7350	72584
Велико Търново	85	2284	21462
Габрово	31	840	9743
Разград	59	1171	11614
Русе	70	2000	19501
Силистра	45	1055	10264
Североизточен	311	9113	92335
Варна	127	4567	49154
Добрич	69	1596	15389
Търговище	50	1183	10587
Шумен	65	1767	17205
Югоизточен	373	10098	113701
Бургас	137	3910	45259
Сливен	71	1909	21105
Стара Загора	121	3179	34057
Ямбол	44	1100	13280
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	1104	33612	354695
Югозападен	588	20049	214324
Благоевград	123	3317	34263
Кюстендил	41	1018	10813
Перник	40	1105	11063
София	97	2214	23920
София (столица) ²	287	12395	134265
Южен централен	516	13563	140371
Кърджали	72	1562	14525
Пазарджик	111	2562	25662
Пловдив	195	6109	67618
Смолян	61	1247	9510
Хасково	77	2083	23056

¹ Без висшите училища.² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

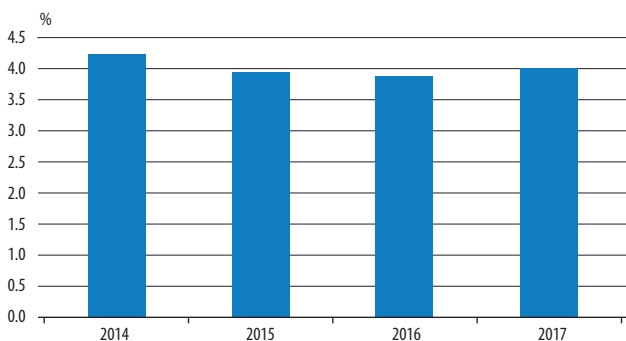
Степен на обхват на образователната система и разходи за образование

Показателят „групов нетен коефициент на записване“ цели да покаже степента на обхват на образователната система сред децата и младежите, принадлежащи към определена възрастова група, съответстваща на дадено образователно ниво.

Преждевременно напуснали образованието - показателят се изчислява като относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 навършени години, завършили най-много основно образование и неучастващи в образование и обучение през последните 4 седмици, от населението на същата възраст.

Публичните разходи за образование са изчислени по единна методология, прилагана от ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат.

Фиг. 12. Публични разходи за образование като дял от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методология на Евростат (UOE - финансови таблици).

19. Групови нетни коефициенти¹ на записване на населението по степени на образование според МСКО 2011

	(Проценти)			
	2016/2017	2017/2018 ²	2018/2019	2019/2020
Предучилищно образование (МСКО - 0)	79.4	78.4	78.4	78.7
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	92.1	90.8	88.4	86.2
Прогимназиално и средно образование (V - VII и VIII - XII кл., МСКО - 2, 3) ³	79.3	82.6	82.5	82.3
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4)	0.1	0.1	0.1	0.1
Висше образование (МСКО - 6, 7)	41.4	41.7	42.0	42.1

¹ Груповите нетни коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 18, 19 - 20 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Прекъсване на динамичния ред поради промени в националната образователна система (Закон за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ., бр. 79 от 13 октомври 2015 г.). Данните не са съпоставими спрямо предходните учебни години.

³ Данните за прогимназиално и средно образование са представени общо поради необходимостта от допълнително класифициране на образователните програми по нива на МСКО 2011.

20. Рано напуснали образование и обучение по пол¹

	(Проценти)			
	2016	2017	2018	2019
Общо	13.8	12.7	12.7	13.9
Мъже	13.7	12.0	12,6	14.5
Жени	13.9	13.5	12.8	13.3

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

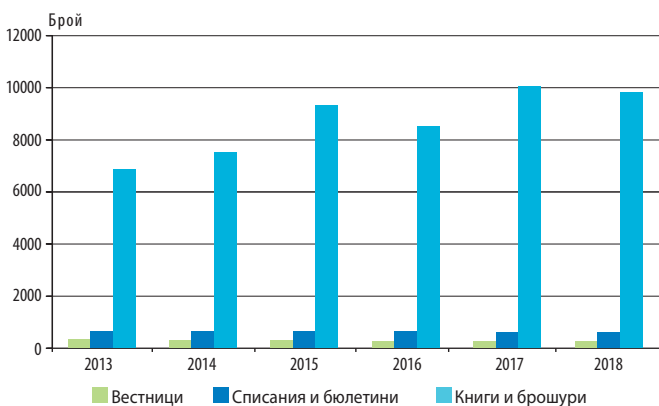
V. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

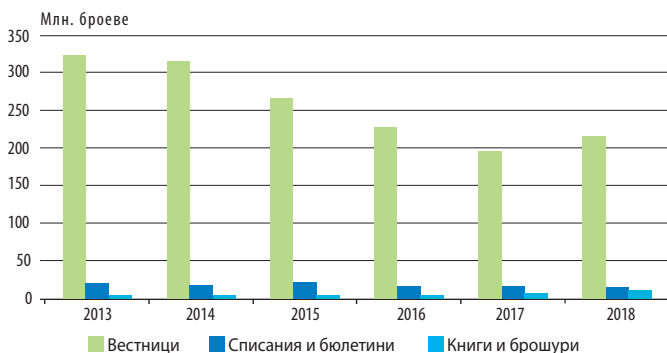
Издателска дейност

Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2014	2015	2016	2017	2018
	Книги и брошури				
Заглавия - бр.	7515	9320	8530	10068	9842
Тираж - млн. бр.	4.0	4.9	4.5	6.7	11.3
	Списания и бюлетини				
Заглавия - бр.	635	635	634	603	607
Годишен тираж - млн. бр.	18.4	21.4	17.3	17.0	14.8
	Вестници				
Заглавия - бр.	295	283	262	245	239
Годишен тираж - млн. бр.	315.7	267.3	229.0	196.3	216.0

2. Книги и брошури през 2018 г. по предназначение

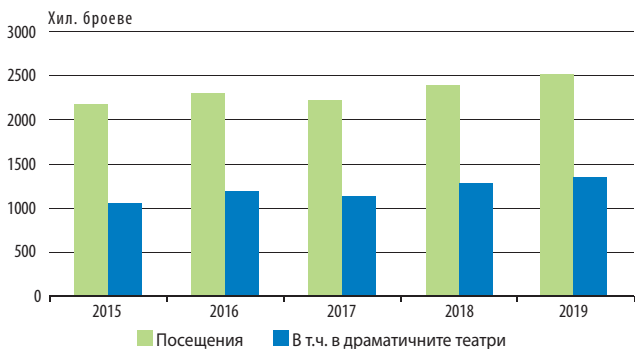
Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	9842	11262	8650	9008	1192	2254
Обществено-политическа	87	1027	76	1023	11	4
Научна литература	1680	323	1642	315	38	8
Популярна литература за възрастни	1776	993	1648	896	128	98
Научнопопулярна за възрастни	1776	993	1648	896	128	98
Професионална	98	29	88	27	10	2
Професионално-производствена	98	29	88	27	10	2
Учебна литература	2187	6688	1871	5070	316	1618
Висши училища	792	121	768	119	24	3
Професионални гимназии и училища по изкуствата	-	-	-	-	-	-
Общобразователни и специални училища	955	5871	730	4389	225	1482
Учебно-методична	440	696	373	563	67	133
Художествена литература за възрастни	3022	1316	2807	1263	215	53
Литература за деца и юноши	767	810	325	348	442	463
Художествена литература за деца и юноши	408	333	233	208	175	125
Научнопопулярна литература за деца и юноши	359	478	92	140	267	338
Официално-документална литература	82	25	81	23	1	2
Справочна литература	143	51	112	44	31	7

Сценични изкуства и кина

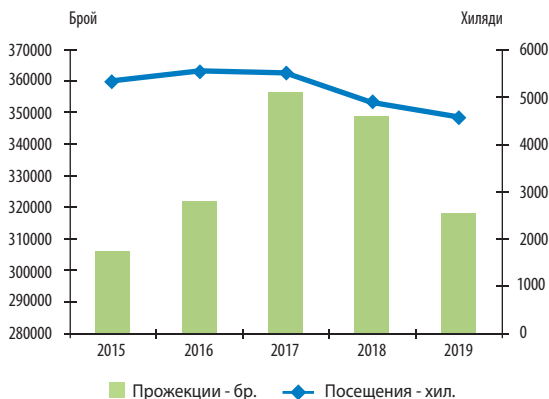
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления. Броят на посещенията в театрите през последните четири години остава относително постоянен.

Броят на обикновените кина в страната (2016 г. - 59, 2019 г. - 74) се увеличава. През 2019 г. броят на екраните е 237 и се увеличава спрямо предходната година с 11.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2016	2017	2018	2019
Театри - бр.	75	74	75	74
Места - хил.	29.1	29.4	29.9	31.3
Представления - хил.	15.2	15.3	15.2	16.0
Посещения - млн.	2.3	2.2	2.4	2.5

4. Кина

	2016	2017	2018	2019
Кина - бр.	59	68	69	74
Прожекции - бр.	321842	356385	348959	317418
Посещения - хил.	5548	5506	4885	4582

5. Произведени филми

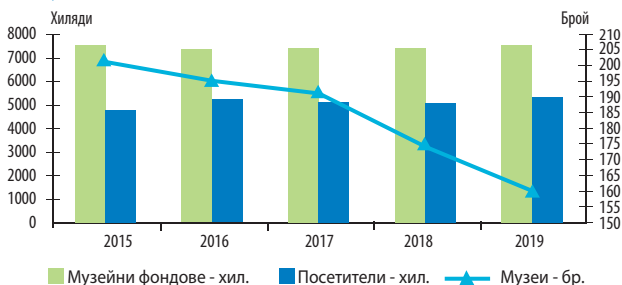
	(Брой)			
Видове филми	2016	2017	2018	2019
Произведени филми	106	106	77	104
в т.ч. телевизионни	45	51	30	34
Пълнометражни	35	25	30	37
Игрални	22	16	19	22
Документални	12	8	10	15
Анимационни	1	1	1	-
Късометражни и среднометражни	71	81	47	67
Игрални	8	13	13	21
Документални и образователни	46	56	28	33
Анимационни	17	12	6	10
Други	-	-	-	3

Музеи и читалища

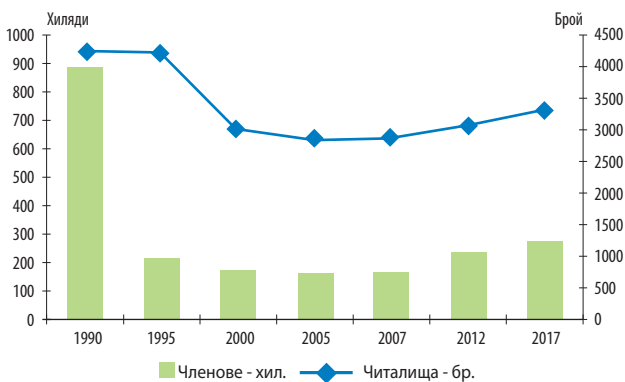
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: историческите, природните, археологическите, етнографските, изложбените галерии и други. За последната година музейните фондове (движими културни ценности), които формират основен фонд, фонд за научно-спомогателни материали и обменен фонд, се увеличават с 1.5%, а посетителите се увеличават с 5.3% в сравнение с 2018 г.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2016	2017	2018	2019
Музеи - бр.	195	191	174	160
Музейни фондове (движими културни ценности) - хил. бр.	7360	7406	7419	7529
Електронни единици - хил. бр.	334	343	368	390
Посетители - хил. бр.	5230	5109	5084	5355
Посетители в деня за свободен вход - хил. бр.	1223	1221	1025	1027
Персонал - бр.	3150	3224	3296	3406
в т.ч. специалисти с научна степен или академична длъжност и уредници	1037	1009	1058	1056

7. Музеи по статистически зони и статистически райони през 2019 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	73479	69481	3406	2916
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен	5339	4769	262	255
Северен централен	11966	11499	663	542
Североизточен	8704	7634	564	345
Югоизточен	10086	9090	407	378
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен	27017	27197	1045	970
Южен централен	10367	9293	465	426

8. Читалища

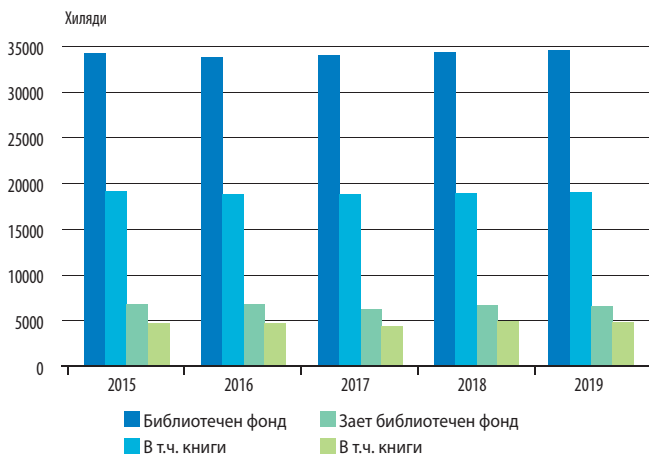
	2005	2007	2012	2017
Читалища - бр.	2838	2895	3075	3321
В градовете	539	548	587	663
В селата	2299	2347	2488	2658
Членове - хил.	164	168	238	273
В градовете	68	67	96	111
В селата	96	101	142	162

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2019 г. библиотеките са 47 на брой и имат 34 555 хил. библиотечен фонд. Читателите са 243 хиляди. В сравнение с предходната година през 2019 г. книгите в библиотеките се увеличават с 0.3%.

През периода 2016 - 2019 г. се увеличават посещенията в наблюдаваните библиотеки с 10.1% (2016 г. - 4 315 хил., 2019 г. - 4 751 хил.).

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

9. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2016	2017	2018	2019
Библиотеки - бр.	47	47	47	47
Библиотечен фонд - хил.	33823	34054	34320	34555
в т.ч. книги	18823	18895	18971	19028
Зает библиотечен фонд - хил.	6816	6233	6676	6542
в т.ч. книги	4713	4349	4978	4860
Читатели - хил.	239	248	239	243

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. през 2019 г.

Библиотеки по вид	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		общо	в т.ч. книги
Общо за страната	47	34555	19028	243	6542	4860
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	8262	1860	17	602	222
Регионални библиотеки	26	11932	10083	131	3616	2936
Читалищни общински библиотеки	4	1014	948	9	228	164
Библиотеки към висши училища	12	6806	4702	78	2029	1477
Специални библиотеки	4	6541	1435	8	68	62

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 бр. по статистически зони и статистически райони през 2019 г.

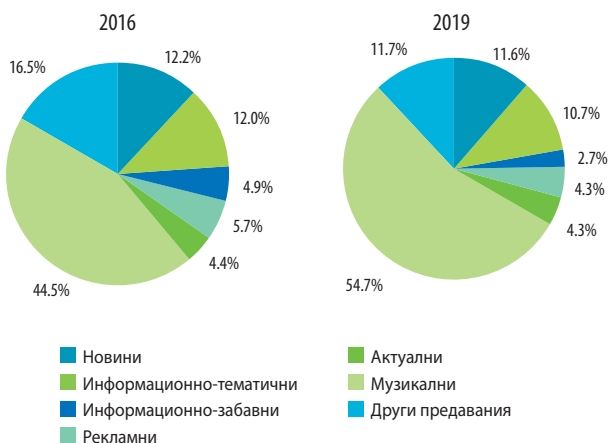
Статистически зони Статистически райони	Библиотеки - бр.	Библиотечен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посещение - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.
Общо за страната	47	34555	243	4751	6542
<i>Северна и Югоизточна България</i>	27	10328	119	2647	3461
Северозападен	5	1480	12	243	443
Северен централен	9	3386	44	1376	1466
Североизточен	6	2897	35	604	731
Югоизточен	7	2564	27	424	822
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	20	24228	125	2104	3081
Югозападен	13	20909	83	1684	2332
Южен централен	7	3319	41	420	750

Радиопрограмна и телевизионна дейност

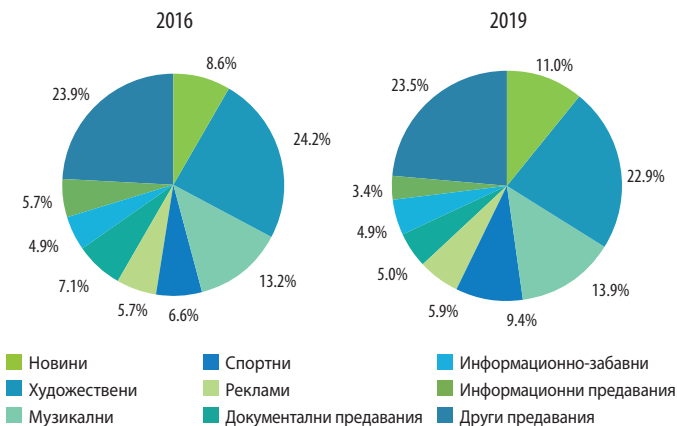
За периода 2016 - 2019 г. броят на радиостанциите в страната намалява с две (84 през 2016 г. и съответно 82 през 2019 г.). През 2019 г. делът на излъчените реклами е 4.3% от всички предавания.

В сравнение с 2018 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2019 г. се увеличава с 15.2%. През 2019 г. делът на телевизионните реклами е 5.9% от всички предавания.

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

12. Радио- и телевизионни станции

	2016	2017	2018	2019
Радиостанции - бр.	84	85	83	82
Програми - часове	676002	723559	727001	721427
Телевизионни станции - бр.	120	117	116	128
Програми - часове	806938	749598	742841	855745

13. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2016	2017	2018	2019
Общо предавания	676002	723559	727001	721427
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	79160	87180	86040	83328
Информационно-тематични	79462	79643	75512	77052
Актуални	31661	29761	33502	31273
Информационно-забавни	33174	23250	21772	19714
Изкуство и култура	14750	15670	14277	13829
Образователни	8961	9882	9025	9242
Научни	2592	2074	2204	1519
Религиозни	1189	1387	1467	1369
Драматични	408	611	577	495
Спортни	14723	11115	10867	10378
Забавни	20589	20866	19447	14313
Музикални	313173	360929	381613	394317
Сериозна музика (класическа)	26607	22015	20850	24055
Лека забавна музика	188252	254066	269550	260905
Други музикални програми	98314	84848	91213	109357
Детско-младежки	5849	5929	6538	6345
Регионални	11706	14854	13997	14494
Рекламни	38255	38800	36005	31027
Анонси (промоции)	5210	5369	4374	4006
Некласифицирани	15140	16239	9784	8726

14. Телевизионни програми по вид

(Часове)

	2016	2017	2018	2019
Общо предавания	806938	749598	742841	855745
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	68086	68786	72091	93933
Информационни предавания	55487	40859	38713	29269
Преки включвания от Парламента	3307	4488	4304	2366
Информационно-забавни	42942	41812	38589	41721
Актуални предавания	24910	26203	25352	33511
Човешки истории	5534	3586	5939	6588
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	14907	12045	13177	17942
Образователни предавания	10188	9580	11996	10511
Религиозни предавания	6651	5908	5683	6439
Спортни предавания	48884	67767	65522	80540
Художествени предавания	188934	186761	166177	196106
Игрални филми	90463	82506	71253	96243
Телевизионни или видеофилми	98471	104255	94924	100732
Забавни предавания	16050	19413	23026	20208
Музикални предавания	116240	102321	92184	119010
Детски предавания	16249	10852	10740	13527
Младежки предавания	3987	5069	4969	13339
Документални предавания	46083	44784	43040	43132
Регионални предавания	8299	4179	4598	6549
Реклами	52260	47865	57589	50755
Телевизионен пазар	12797	11074	14689	12169
Некласифицирани	65141	36246	44463	58130

VI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва заведения за болничната и извънболничната помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

В края на 2019 г. здравната мрежа в страната разполага с 57 152 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве. Към 31.12.2019 г. лечебните заведения за болнична помощ са 341 с 54 045 легла.

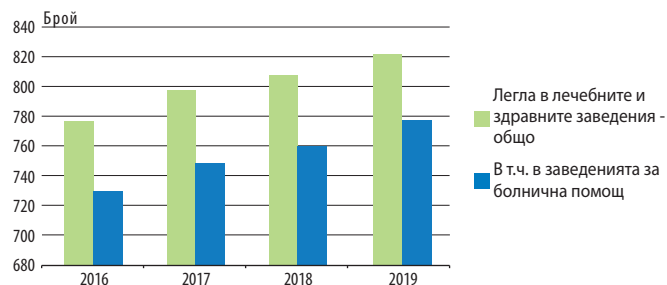
Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2019 г. е 822 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 777 легла на 100 хил. души от населението.

В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

От 2018 г. има прекъсване на динамичните редове по отношение на териториалното разпределение на лекарите и лекарите по дентална медицина, работещи в практики по договор с НЗОК. Медицинските специалисти, работещи в практики, които обслужват повече от една община или област са включени в общия брой на медицинските специалисти, но не са разпределени по общини или съответно по области. Методологическите изменения са с оглед избягване на двойното отчитане и повишаване на качеството на информацията.

Практикуващите лекари към края на 2019 г. са 29 630, а лекарите по дентална медицина - 7 380. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2019 г. са съответно 42.6 и 10.6 на 10 000 души.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2017		2018		2019	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	346	52744	346	53173	341	54045
Болници	322	50519	322	50927	319	51824
Многопрофилни болници	184	37051	185	37489	184	38298
Специализирани болници	138	13468	137	13438	135	13526
Центрове за кожно-венерически заболявания	5	50	5	50	3	30
Комплексни онкологични центрове	7	1153	7	1174	7	1169
Центрове за психично здраве	12	1022	12	1022	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2043	1263	2066	1253	2079	1223
Диагностично-консултативни центрове	112	297	114	307	111	299
Медицински центрове	716	905	734	884	738	844
Дентални центрове	55	18	52	4	55	9
Медико-дентални центрове	50	43	51	58	47	71
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1110	-	1115	-	1128	-
Други лечебни и здравни заведения	144	2179	145	2086	143	1884
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	27	-	27	-	27	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	47	1143	47	1175	43	1069
Домове за медико-социални грижи за деца	16	1034	13	909	13	809

2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2016	2017	2018	2019
Лекари ²	29539	30078	29667	29630
На 10 000 души от населението	41.6	42.7	42.4	42.6
Лекари по дентална медицина ²	8011	8355	7240	7380
На 10 000 души от населението	11.3	11.9	10.3	10.6
Медицински специалисти по здравни грижи	46930	46702	46332	46262
На 10 000 души от населението	66.1	66.2	66.2	66.5
В т.ч. медицински сестри	30976	30955	30589	30313
На 10 000 души от населението	43.6	43.9	43.7	43.6

¹ По основно трудово правоотношение.² От 2018 г. има прекъсване на динамичните редове - вж. методологичните бележки.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

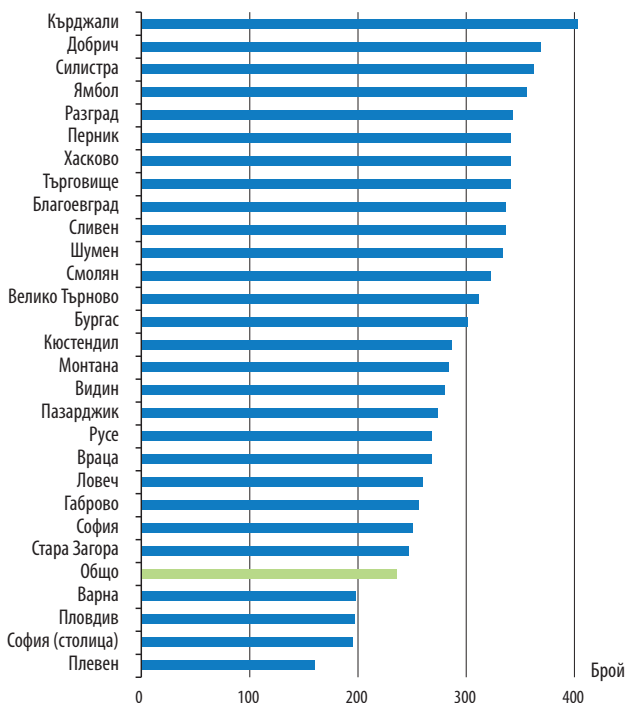
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината.

Населението на един лекар общо за страната за 2019 г. е 235 души.

С показатели, по-благоприятни от този за страната, са областите Плевен, София (столица), Пловдив и Варна.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Кърджали (403 души) и Добрич (368).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2019 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Общо за страната²	234	236	235	844	967	942
<i>Северна и Югоизточна България</i>	261	265	263	1069	1227	1207
Северозападен	221	224	221	1151	1302	1314
Видин	280	291	279	805	884	910
Враца	250	273	267	1158	1332	1286
Ловеч	250	262	259	1114	1224	1277
Монтана	278	287	283	1363	1600	1530
Плевен	167	161	160	1252	1422	1477
Северен централен	298	299	298	1124	1294	1252
Велико Търново	317	313	311	1117	1155	1124
Габрово	263	258	255	984	1129	1110
Разград	355	341	342	1404	1781	1759
Русе	268	271	267	993	1207	1146
Силистра	321	345	361	1436	1762	1688
Североизточен	248	253	250	936	1082	1052
Варна	201	200	197	741	828	806
Добрич	368	375	368	1167	1473	1420
Търговище	326	336	340	1679	1891	1849
Шумен	292	333	333	1210	1525	1498
Югоизточен	286	289	291	1111	1279	1266
Бургас	313	305	300	1166	1324	1355
Сливен	328	331	335	1417	1492	1395
Стара Загора	230	241	246	944	1102	1081
Ямбол	336	343	356	1076	1399	1380
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	232	233	232	700	823	799
Югозападен	224	225	223	701	816	813
Благоевград	325	335	336	933	1056	983
Кюстендил	272	282	286	985	1072	1044
Перник	367	349	341	737	839	845
София	252	254	250	1387	1877	1813
София (столица)	196	196	195	597	695	703
Южен централен	245	247	247	700	834	778
Кърджали	379	386	403	1057	1253	1226
Пазарджик	276	282	273	959	1222	1176
Пловдив	195	195	196	543	638	581
Смолян	322	335	322	766	925	849
Хасково	342	339	340	964	1152	1155

¹ От 2018 г. има прекъсване на динамичните редове - вж. методологичните бележки.

² Показателите за страната са изчислени с общия брой на лекарите и на лекарите по дентална медицина, вкл. към други ведомства и практикуващи в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК в повече от една област.

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвяни по известията за тези заболявания от специализираните здравни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболеваемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година.

Показателят за заболеваемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период.

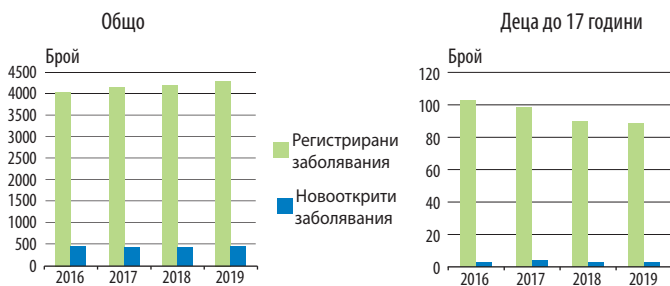
Броят на регистрираните заболявания на 100 000 души от населението се увеличава от 4 036 през 2016 г. на 4 291 през 2019 година. Заболеваемостта е 435 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 92 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 5 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2019 г. коефициентът на болестност от активна туберкулоза е 52 на 100 000 души от населението, а коефициентът на заболеваемост - 18 на 100 000.

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентите на болестност и на заболеваемост са съответно 17 и 6 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)

4. Регистрирани заболявания¹

(Брой)

	2016	2017	2018	2019
	От злокачествени новообразувания			
	Общо			
Общо	287682	292721	294366	299334
в т.ч. новооткрити	31041	30057	28573	30338
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1227	1177	1120	1096
в т.ч. новооткрити	61	69	57	60
	На 100 000 души от населението			
Общо	4036	4137	4190	4291
в т.ч. новооткрити	435	425	407	435
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	103	99	94	92
в т.ч. новооткрити	5	6	5	5
	От активна туберкулоза			
	Общо			
Общо	4306	3988	3753	3610
в т.ч. новооткрити ³	1544	1415	1293	1289
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	371	351	298	204
в т.ч. новооткрити ³	160	135	94	68
	На 100 000 души от населението			
Общо	60	56	53	52
в т.ч. новооткрити ³	22	20	18	18
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	31	29	25	17
в т.ч. новооткрити ³	13	11	8	6

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.² Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.³ Вкл. рецидиви.

**VII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА**

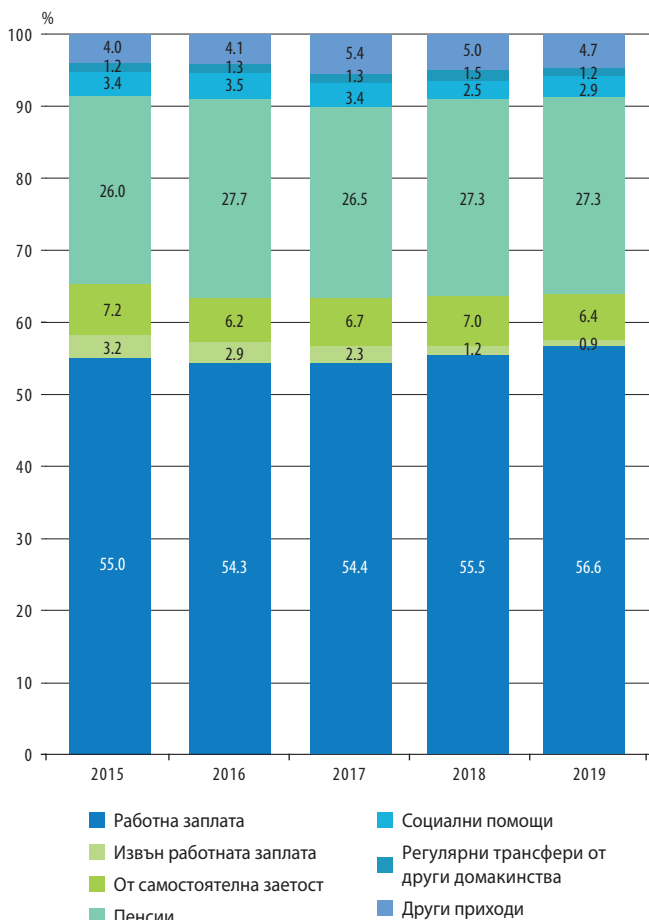

Общ доход на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общият доход включва всички парични и остойностени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

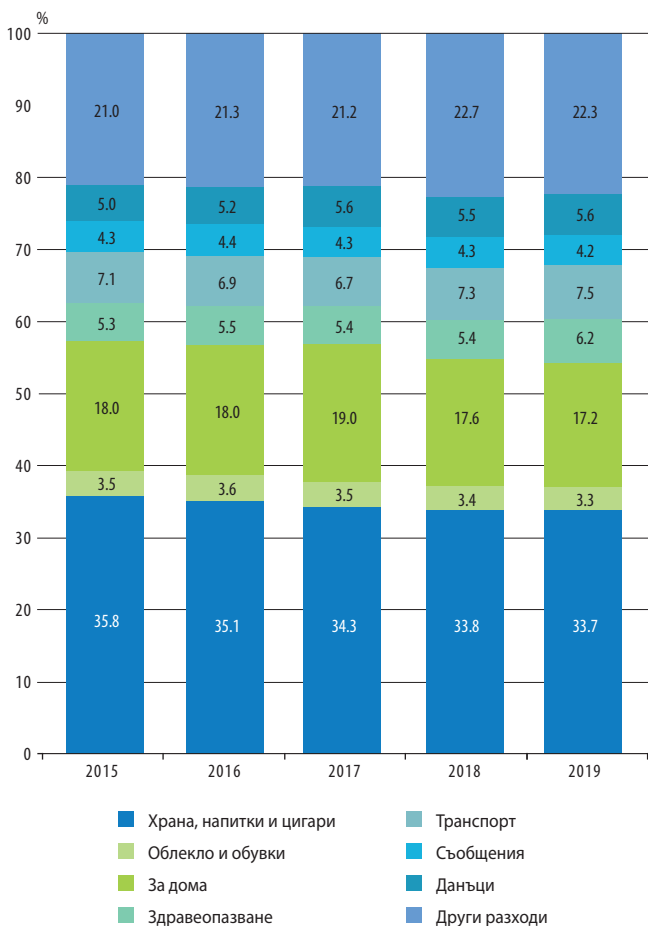
1. Общ доход на домакинствата по източници на доход на домакинствата

Източници на доход	2015	2016	2017	2018	2019
	Средно на лице - левове				
Общо	5147	5404	5861	6363	6913
Общ доход	4953	5167	5586	6013	6592
Брутен общ доход	4788	4989	5336	5747	6325
Работна заплата	2726	2807	3038	3336	3731
Извън работната заплата	158	150	129	70	56
От самостоятелна заетост	358	319	377	420	421
От собственост	27	36	51	30	43
Пенсии	1286	1432	1479	1645	1801
Обезщетения за безработни	20	20	20	20	18
Семейни добавки за деца	46	40	39	79	82
Други обезщетения и помощи	105	119	128	57	94
Регулярни трансфери от други домакинства	60	65	74	89	80
Приходи от продажби	30	31	41	23	27
Други приходи	135	147	209	244	239
Изтеглени спестявания	147	179	210	241	238
Заеми и кредити	47	57	65	109	83
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Брутен общ доход	96.7	96.6	95.5	95.6	96.0
Работна заплата	55.0	54.3	54.4	55.5	56.6
Извън работната заплата	3.2	2.9	2.3	1.2	0.9
От самостоятелна заетост	7.2	6.2	6.7	7.0	6.4
От собственост	0.5	0.7	0.9	0.5	0.7
Пенсии	26.0	27.7	26.5	27.3	27.3
Обезщетения за безработни	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3
Семейни добавки за деца	0.9	0.8	0.7	1.3	1.2
Други обезщетения и помощи	2.1	2.3	2.3	0.9	1.4
Регулярни трансфери от други домакинства	1.2	1.3	1.3	1.5	1.2
Приходи от продажби	0.6	0.6	0.7	0.4	0.4
Други приходи	2.7	2.9	3.7	4.1	3.6

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

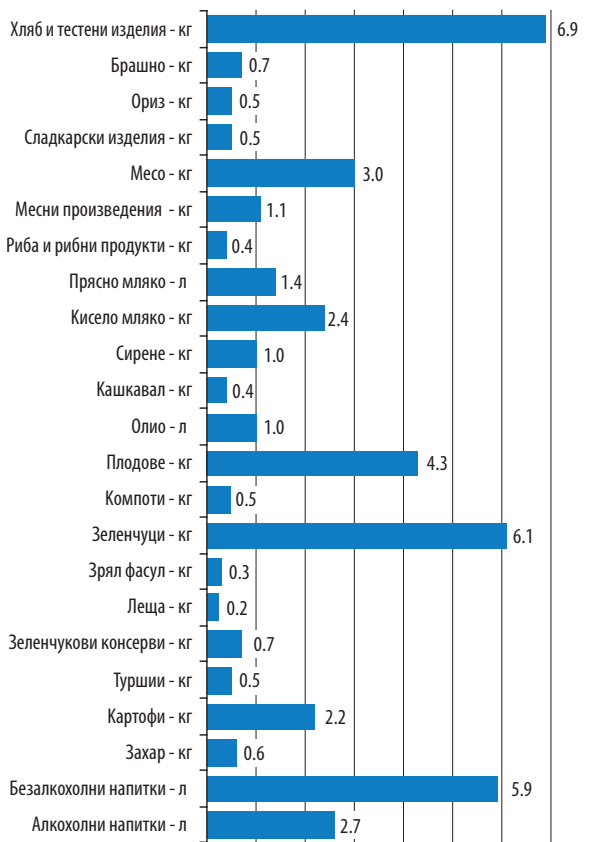
2. Общ разход на домакинствата по групи разходи на домакинствата

Групи разходи	2015	2016	2017	2018	2019
	Средно на лице - левове				
Общо	4965	5106	5653	6211	6735
Общ разход	4666	4755	5217	5772	6214
Потребителски общ разход	3888	3926	4280	4692	5066
Храна и безалкохолни напитки	1463	1464	1573	1714	1833
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	204	206	219	236	261
Облекло и обувки	165	172	183	196	202
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	666	681	770	787	836
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	173	175	217	230	231
Здравеопазване	248	263	280	313	386
Транспорт	331	326	352	419	467
Съобщения	202	211	224	248	263
Свободно време, културен отдих и образование	227	226	230	279	322
Разнообразни стоки и услуги	209	202	232	270	264
Данъци	231	247	290	318	348
Социални осигуровки	297	310	358	420	472
Регулярни трансфери към други домакинства	57	55	63	58	64
Други разходи	193	216	227	284	263
Влог	131	195	282	305	383
Изплатен дълг и даден заем	168	156	154	134	137
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	83.3	82.6	82.0	81.3	81.5
Храна и безалкохолни напитки	31.4	30.8	30.1	29.7	29.5
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.4	4.3	4.2	4.1	4.2
Облекло и обувки	3.5	3.6	3.5	3.4	3.3
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	14.3	14.3	14.8	13.6	13.5
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.7	3.7	4.2	4.0	3.7
Здравеопазване	5.3	5.5	5.4	5.4	6.2
Транспорт	7.1	6.9	6.7	7.3	7.5
Съобщения	4.3	4.4	4.3	4.3	4.2
Свободно време, културен отдих и образование	4.9	4.8	4.4	4.8	5.2
Разнообразни стоки и услуги	4.5	4.2	4.5	4.7	4.2
Данъци	5.0	5.2	5.6	5.5	5.6
Социални осигуровки	6.4	6.5	6.9	7.3	7.6
Регулярни трансфери към други домакинства	1.2	1.2	1.2	1.0	1.0
Други разходи	4.1	4.5	4.4	4.9	4.2

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2019 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

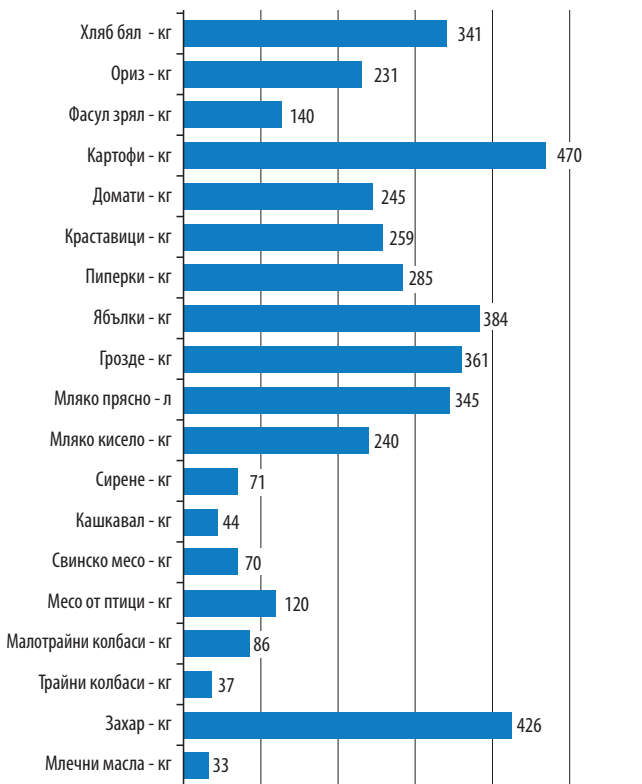
(Средно на лице)

Продукти и напитки	2015	2016	2017	2018	2019
Хляб и тестени изделия - кг	89.5	88.0	87.1	85.3	82.4
Брашно - кг	8.7	8.9	8.7	8.6	8.4
Ориз - кг	6.0	6.1	5.9	5.8	5.7
Други зърнени продукти и храни - кг	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.0	5.9	6.1	6.0	6.0
Месо - кг	32.6	32.5	32.8	34.3	35.7
Месни произведения - кг	13.7	13.1	13.4	13.6	13.6
Риба и рибни продукти - кг	5.2	5.0	4.9	5.2	5.3
Прясно мляко - л	18.5	17.3	17.2	16.8	16.9
Кисело мляко - кг	25.8	27.5	27.6	29.3	29.2
Сирене - кг	11.7	11.8	11.5	11.8	12.1
Кашкавал - кг	3.9	3.9	4.0	4.2	4.5
Яйца - бр.	135	140	143	146	152
Олио - л	12.3	12.4	12.1	12.0	12.0
Маргарин и други растителни мазнини - кг	1.3	1.1	1.0	0.9	0.9
Млечни масла - кг	1.0	1.0	1.0	1.0	1.1
Плодове (пресни и замразени) - кг	47.6	49.0	50.7	49.5	51.9
Компоти - кг	8.7	8.3	7.7	7.3	6.1
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	68.4	70.0	68.0	70.7	72.7
Зрял фасул - кг	4.1	4.2	4.1	4.0	4.1
Леща - кг	2.6	2.6	2.7	2.6	2.7
Зеленчукови консерви - кг	11.2	10.6	10.5	9.8	8.7
Зеленчукови нектари и сокове - л	0.8	0.6	0.5	0.6	0.6
Туршии - кг	6.3	5.6	5.9	5.8	5.4
Картофи - кг	28.1	27.5	26.6	26.6	26.7
Захар - кг	7.0	7.2	6.9	6.9	6.8
Захарни изделия - кг	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7
Шоколадови изделия - кг	1.4	1.4	1.4	1.5	1.6
Сол - кг	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8
Оцет - л	1.6	1.6	1.5	1.3	1.4
Безалкохолни напитки - л	59.5	58.8	65.3	66.5	70.4
Алкохолни напитки - л	29.2	27.3	28.9	31.0	32.6
Цигари - бр.	647	639	656	674	733

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2019 г.

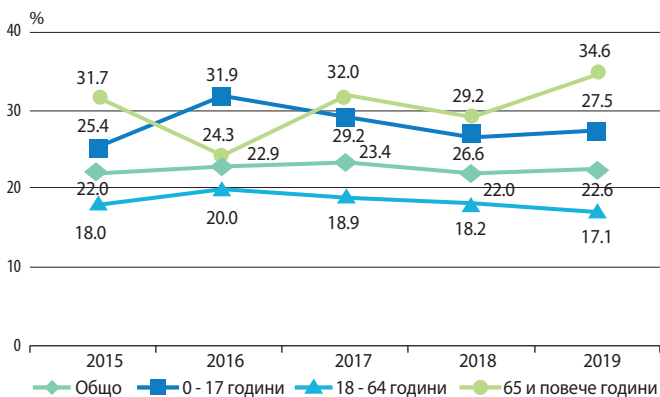
4. Покупателна способност на домакинствата на лице

Стоки	2015	2016	2017	2018	2019
	Хранителни стоки				
Хляб бял - кг	3817	3988	4218	4155	4055
Ориз - кг	2070	2163	2382	2550	2743
Фасул зрял - кг	1172	1358	1421	1527	1666
Картофи - кг	5959	5736	6209	6675	5580
Домати - кг	2699	2745	2834	2856	2915
Краставици - кг	2627	2820	3003	2941	3080
Пиперки - кг	2926	3272	3329	3078	3383
Ябълки - кг	3674	3867	4004	3934	4566
Грозде - кг	3817	3521	4004	3645	4295
Мляко прясно - л	3417	3595	3785	3883	4106
Мляко кисело - кг	2407	2515	2657	2725	2851
Сирене - кг	808	806	810	817	845
Кашкавал - кг	440	458	468	489	520
Свинско месо - кг	699	741	756	819	836
Месо от птици - кг	1040	1115	1217	1311	1426
Малотрайни колбаси - кг	856	892	932	989	1027
Трайни колбаси - кг	388	397	410	425	438
Яйца - бр.	22209	24310	23025	23764	27204
Захар - кг	3541	3191	3454	4753	5061
Млечни масла - кг	421	432	385	346	389
	Нехранителни стоки				
Мъжки обувки - чф.	112	109	116	119	132
Дамски обувки - чф.	131	130	134	144	152
Детски обувки - чф.	191	189	197	207	206
Мъжки костюми - бр.	29	30	34	33	46
Дамски костюми - бр.	57	63	72	72	86
Въглища - т	18	19	20	19	23
Телевизори - бр.	8	9	12	12	13

Индикатори за бедност

Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на възраст 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете на възраст под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем (нетен) доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем (нетен) доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2016	2017	2018	2019
Общо	22.9	23.4	22.0	22.6
0 - 17	31.9	29.2	26.6	27.5
18 - 64	20.0	18.9	18.2	17.1
65 и повече	24.3	32.0	29.2	34.6

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2016	2017	2018	2019
Общо	22.9	23.4	22.0	22.6
Домакинства без деца	19.1	22.0	20.5	23.2
Едно лице в домакинство на възраст под 65 години	28.8	25.7	25.3	25.9
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	44.2	55.0	49.3	56.9
Едно лице в домакинството - жена	44.1	51.4	46.3	50.3
Едно лице в домакинството - мъж	28.9	31.2	30.0	35.8
Двама възрастни под 65 години	16.0	12.6	13.3	13.5
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	12.7	20.0	16.8	21.4
Трима или повече възрастни	10.8	12.2	9.5	9.8
Домакинства със зависими деца	26.7	24.8	23.4	22.1
Един родител със зависими деца	47.4	35.7	30.0	41.4
Двама възрастни с едно зависимо дете	12.4	12.0	12.0	10.7
Двама възрастни с две зависими деца	22.7	21.7	19.7	16.9
Двама възрастни с три или повече зависими деца	70.5	65.0	51.2	62.3
Три или повече възрастни със зависими деца	28.8	28.2	27.4	22.8

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

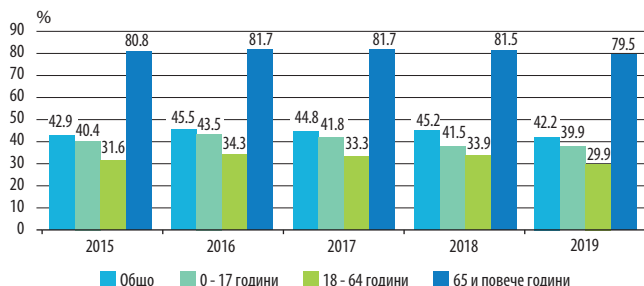
Икономическа активност	2016	2017	2018	2019
Заети	11.4	9.9	9.9	8.9
Незаети	32.7	37.7	33.8	37.2
Безработни	54.6	58.7	56.1	58.9
Пенсионери	24.7	32.4	28.5	34.3
Други неактивни	32.3	33.8	29.7	29.8

8. Неравенство в разпределението на дохода

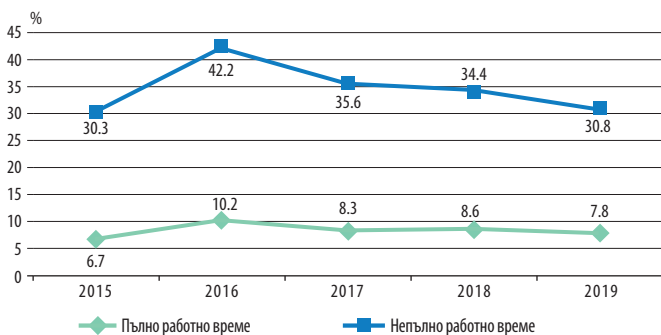
	2016	2017	2018	2019
S80/S20 ¹	7.7	8.2	7.7	8.1
Коефициент на Джини	37.7	40.2	39.6	40.8

¹ Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

Фиг. 7. Относителен дял на бедните преди социалните трансфери по възраст

Фиг. 8. Относителен дял на работещи бедни (по заетост на пълно работно време/непълно работно време)

VIII. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и за осъдените лица са на основата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища. В броя на престъпленията за дадена отчетна година се включват тези, за които присъдата е влязла в сила през същата година. Престъпленията, завършили с осъждане, включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно, или повече лица. При съучастие престъплението се счита за завършило с осъждане в случаите, когато само едно от обвиняемите лица е осъдено или условно осъдено. Когато няколко лица извършват едно престъпление, то се отчита само един път. Извършените престъпления от български граждани в чужбина са подсъдни на съдилищата в Република България.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

По данни на НСИ през 2019 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 24 211.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица¹

(Брой)

Вид на престъплението	2016		2017		2018		2019	
	прес- тъп- ления	осъ- дени лица	прес- тъп- ления	осъ- дени лица	прес- тъп- ления	осъ- дени лица	прес- тъп- ления	осъ- дени лица
Общо	28119	28301	26753	25800	25165	23973	24211	22696
в това число:								
Престъпления против личността	1770	1464	1745	1509	1690	1444	1626	1367
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	97	101	90	102	89	98	86	93
Причинени телесни повреди	766	739	836	789	730	700	702	663
Разврат	260	220	247	211	255	208	243	227
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	66	61	44	47	63	65	61	62
Престъпления против брака, семейството и младежта	826	785	749	699	626	585	602	554
Престъпления против собствеността	6345	7431	5692	6427	4951	5579	4763	5282
от тях:								
Кражби	4281	5346	3752	4443	3193	3802	3072	3599
Грабежи	574	668	605	703	539	641	519	607
Присвоявания	133	126	134	138	126	127	121	120
Престъпления против стопанството	2349	2410	2009	2023	1797	1767	1729	1673
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	135	121	141	136	99	94	95	89
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	2401	2689	1681	1732	1307	1280	1257	1212
Документни престъпления	1276	868	1035	830	934	785	899	743
Престъпления против реда и общественото спокойствие	566	561	597	595	542	539	521	510
в т.ч. хулиганство	414	401	421	355	383	336	368	318
Общопасни престъпления	12201	11737	12837	11582	13065	11736	12570	11111
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	9473	9273	9731	8979	10108	9250	9725	8757
Противозаконно отнемане на МПС	177	172	181	190	164	166	158	157
Престъпления, свързани с наркотици	2079	1906	2402	1991	2360	1963	2271	1858
Военни престъпления	8	5	4	5	3	3	3	3

¹ Според влезлите в сила присъди.

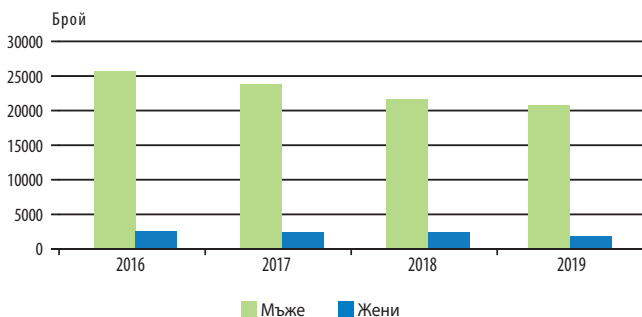
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отнася към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените не съвпада с физическия брой на лицата, тъй като едно лице през една календарна година може да се яви няколко пъти като осъдено лице. Възрастта на осъдените е посочена в навършени години. Непълнолетни са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

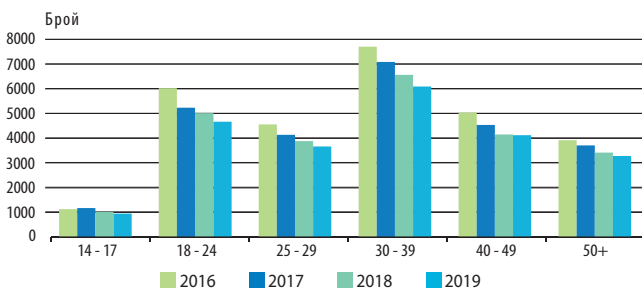
Данните за осъдените лица са получени от наблюдения на НСИ и от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността, поддържана от Администрацията на главния прокурор. От 2012 г. са включени данните и на Специализирания наказателен съд.

През 2019 г. броят на осъдените лица е 22 696.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2016	2017	2018	2019
	Брой			
Общо	28301	25800	23973	22696
Мъже	25778	23662	21951	20835
Жени	2523	2138	2022	1861
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	91.1	91.7	91.6	91.8
Жени	8.9	8.3	8.4	8.2

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2016	2017	2018	2019
	Брой			
Общо	28301	25800	23973	22696
14 - 17	1108	1152	999	931
18 - 24	6014	5224	5003	4653
25 - 29	4546	4125	3872	3654
30 - 39	7697	7076	6557	6082
40 - 49	5030	4527	4141	4108
50 и повече	3906	3696	3401	3268
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	3.9	4.5	4.2	4.1
18 - 24	21.2	20.2	20.9	20.5
25 - 29	16.1	16.0	16.1	16.1
30 - 39	27.2	27.4	27.3	26.8
40 - 49	17.8	17.5	17.3	18.1
50 и повече	13.8	14.3	14.2	14.4

¹ Според влезлите в сила присъди.

IX. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на Европейската система за сметки 2010 (ЕСС 2010) - издание на Евростат, и на Системата на националните сметки 2008 - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

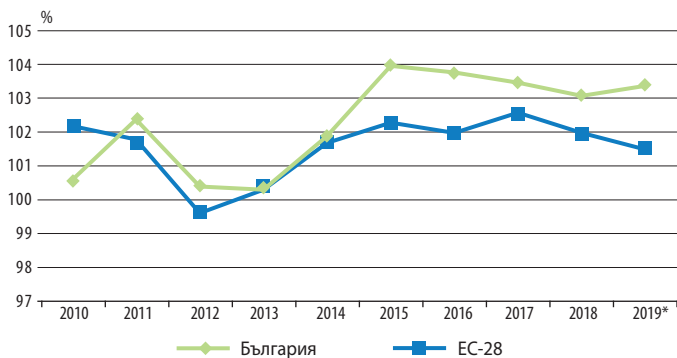
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-28

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2016	2017	2018	2019*
В левове	13341	14459	15615	16973
В евро	6821	7393	7984	8678
В щатски долари	7544	8335	9420	9716
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.768	1.735	1.658	1.747

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2016	2017	2018	2019*
Селско, горско и рибно стопанство	3828	4129	3698	3790
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	19812	21180	20549	21807
Строителство	3212	3641	3974	4661
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	18240	19725	22014	22744
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5055	5395	6459	6920
Финансови и застрахователни дейности	5817	5790	6332	6737
Операции с недвижими имоти	7801	8828	10060	10705
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	5150	5355	6166	6705
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	11010	12264	13721	15843
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1962	2061	2148	2357
Брутна добавена стойност по базисни цени	81887	88369	95119	102269
Корективи	13205	13939	14576	16400
Данъци върху продуктите	13828	14478	15220	17088
Субсидии върху продуктите	622	540	643	688
БВП по пазарни цени	95092	102308	109695	118669

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна, брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство” и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности през 2019* г.

3. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на brutната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2016	2017	2018	2019*
Селско, горско и рибно стопанство	107.7	109.0	98.0	103.6
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	107.3	103.3	98.5	102.6
Строителство	92.7	104.5	101.4	103.4
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	101.0	102.8	103.9	100.5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	116.5	106.1	110.6	102.5
Финансови и застрахователни дейности	106.9	101.0	102.7	104.8
Операции с недвижими имоти	105.9	107.2	111.4	105.6
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	101.7	101.3	109.0	102.7
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	96.9	105.8	103.1	104.6
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	99.8	105.5	102.6	102.9
Брутна добавена стойност по базисни цени	103.5	104.2	103.5	103.0
Корективи (данъци минус субсидии върху продуктите)	105.6	99.5	100.6	106.1
БВП по пазарни цени	103.8	103.5	103.1	103.4

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

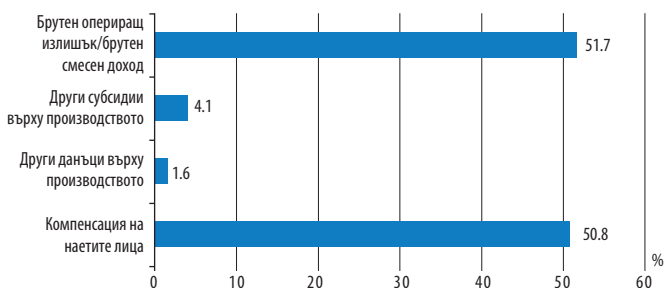
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите през 2019* г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на brutната добавена стойност по цени на съответната година

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	(Млн. левове)			
	2016	2017	2018	2019*
Компенсация на наетите лица	39348	43620	48238	51952
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-1807	-1786	-2283	-2549
Операщ излишък и смесен доход, бруто	44346	46535	49164	52865
Потребление на основен капитал	13551	14494	15209	x
Операщ излишък и смесен доход, нето	30795	32042	33954	x
Брутна добавена стойност по базисни цени	81887	88369	95119	102269
Корективи	13205	13939	14576	16400
БВП по пазарни цени	95092	102308	109695	118669

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

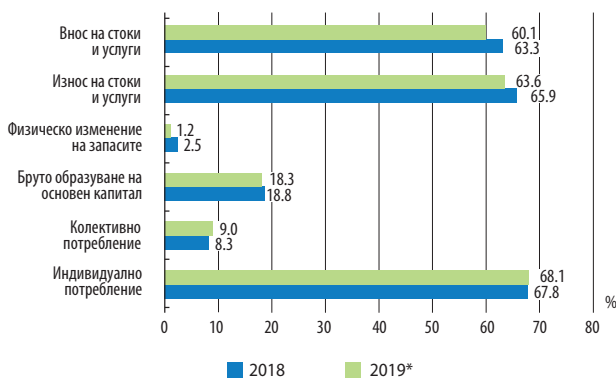
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване, текущи цени
(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019*
Брутен вътрешен продукт	95092	102308	109695	118669
Крайно потребление	72302	77524	83529	91476
Индивидуално потребление	64833	69291	74381	80790
Колективно потребление	7469	8233	9148	10686
Бруто капиталобразуване	18081	20349	23328	23129
Бруто образуване на основен капитал	17554	18795	20624	21662
Физическо изменение на запасите	526	1554	2704	1467
Външнотърговско салдо (износ - внос)	4710	4436	2838	4064
Износ на стоки и услуги	60926	68857	72245	75442
Внос на стоки и услуги	56217	64421	69408	71378
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2016	2017	2018	2019*
Брутен вътрешен продукт	103.8	103.5	103.1	103.4
Крайно потребление	103.2	103.9	104.6	105.7
Индивидуално потребление	103.3	103.7	104.6	105.7
Колективно потребление	102.5	105.6	104.5	106.5
Бруто капиталобразуване	.	.	.	.
Бруто образуване на основен капитал	93.4	103.2	105.4	102.2
Физическо изменение на запасите	.	.	.	.
Външнотърговско салдо (износ - внос)	.	.	.	.
Износ на стоки и услуги	108.6	105.8	101.7	101.9
Внос на стоки и услуги	105.2	107.4	105.7	102.4
Статистическа разлика	.	.	.	.

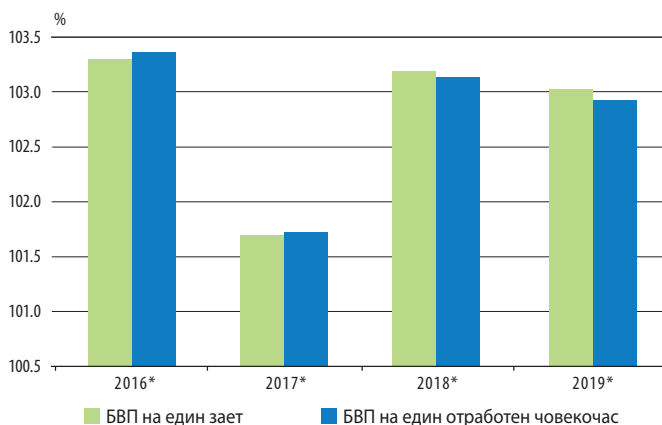
Производителност на труда

Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас
(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2016*	2017*	2018*	2019*
БВП на един зает	27457	29021	31149	33583
БВП на един отработен човекочас	16.7	17.7	18.9	20.4

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

(Левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2017*	2018*	2019*	2017*	2018*	2019*
Аграрен сектор	6210	5922	6351	4.2	4.0	4.3
Индустрия	28092	27339	29336	16.6	16.1	17.3
Услуги	26445	29548	31416	15.8	17.7	18.8
Общо за икономиката	23041	24796	26652	14.0	15.1	16.2

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2017*	2018*	2019*	2017*	2018*	2019*
Аграрен сектор	102.4	104.3	108.4	102.6	104.4	108.5
Индустрия	102.5	97.5	102.2	102.5	97.5	102.1
Услуги	103.2	104.3	101.4	103.1	104.3	101.6
Общо за икономиката	102.2	103.3	102.7	102.3	103.2	102.7

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

Х. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричното предлагане включва пасиви с паричен характер на парично-финансовите институции към резидентния сектор с изключение на тези към сектор „Централно държавно управление“ и към сектор ПФИ. За измерването му се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари“, включва най-бързо-ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън ПФИ и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции“ включва парите в обращение, намалени с парите в касите в левове на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозити до един ден и безсрочните депозити. Прехвърляемите спестовни депозити са част от безсрочните депозити.

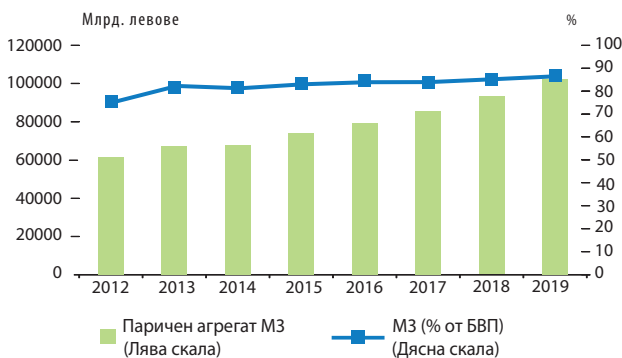
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. непрехвърляемите спестовни депозити) до три месеца. Депозити с договорен матуритет са депозити, които не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. В тази категория се включват и получените кредити. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие включват непрехвърляемите спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие.

Паричният агрегат М3 е известен като парично предлагане (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат репо-сделки, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

1. Парично предлагане към 31.12.^{1,2}

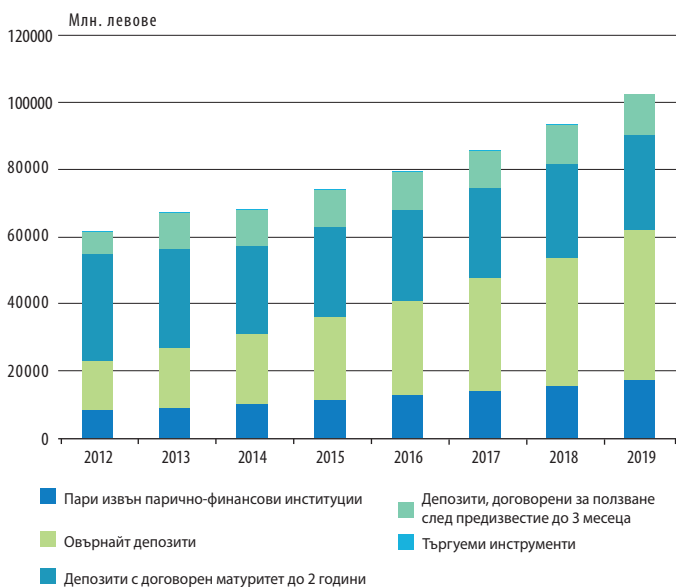
(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019
Широки пари МЗ	79595.4	85727.1	93255.6	102469.3
Пари М1	40834.6	47734.4	53557.2	61867.3
Пари извън парично-финансови институции	12761.6	14148.5	15560.8	17192.6
Овърнайт депозити	28073.0	33585.9	37996.4	44674.7
Пари М2 (М1 + квазипари)	79503.4	85655.0	93255.1	102469.3
Квазипари	38668.8	37920.6	39697.9	40602.0
Депозити с договорен матуритет до 2 години	27225.9	26710.2	28184.6	28540.2
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	11442.9	11210.4	11513.3	12061.8
Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/ дялове на ФПП + репо-сделки)	92.0	72.1	0.5	0.0

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на ЕЦБ.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат МЗ

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и от неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в паричния отчет. Той е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019
Вземания от сектор „Държавно управление“	-723.6	357.7	-400.9	576.3
Централно държавно управление (нето)	-1034.7	35.5	-770.2	175.0
Вземания	10736.2	10956.1	9847.3	10134.0
ДЦК	10163.0	10462.3	9301.1	9514.9
Репо-сделки	74.0	8.8	0.0	0.0
Кредити	499.2	485.0	546.2	619.1
Минус: задължения (депозити и репо-сделки)	11770.9	10920.6	10617.5	9959.0
Местно държавно управление и социалноосигурителни фондове	311.1	322.2	369.3	401.3
Ценни книжа, различни от акции	100.8	106.6	98.2	90.6
Репо-сделки	-	-	-	-
Кредити	210.3	215.6	271.1	310.7
Вземания от неправителствения сектор	51676.3	54025.2	58857.8	64589.0
Нефинансови предприятия	31060.4	31511.8	33524.8	35733.8
Репо-сделки	155.8	197.1	224.0	302.4
Кредити	30511.8	31002.7	32686.0	34616.3
Ценни книжа, различни от акции	165.9	129.1	400.4	592.5
Акции и други капиталови инструменти	226.9	182.9	214.4	222.6
Финансови предприятия	2107.0	2884.6	3503.7	4947.3
Репо-сделки	146.0	108.8	110.4	138.9
Кредити	1513.5	2297.4	2840.8	4172.9
Ценни книжа, различни от акции	33.8	27.4	47.6	76.2
Акции и други капиталови инструменти	413.7	451.0	504.9	559.3
Домакинства и НТООД	18508.9	19628.8	21829.3	23907.9
Репо-сделки	1.4	2.2	1.7	1.1
Кредити	18507.5	19626.6	21827.6	23906.8

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция, които се изчисляват като средноаритметични величини.

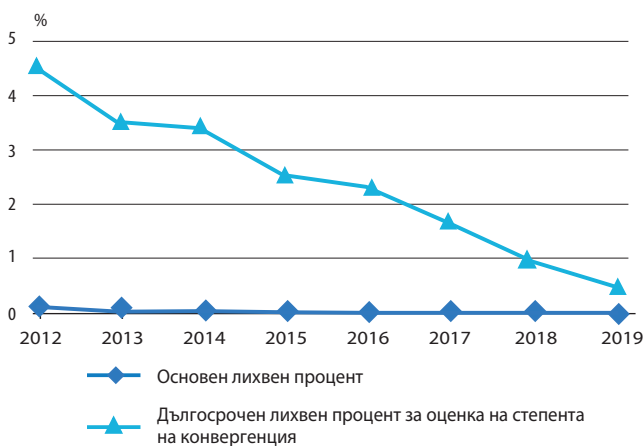
Постигнатата доходност на дългосрочните ДЦК е средно претеглена ефективна доходност до падеж от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период. Използвана е ISMA формула и бройна конвенция АСТ/365. Ценните книжа са групирани според оригиналния си матуритет.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

(Проценти)

	2016	2017	2018	2019
Основен лихвен процент	0.00	0.00	0.00	0.00
Междубанков паричен пазар	-0.06	-0.30	-0.49	-0.49
Доходност на дългосрочни ДЦК	0.93	0.67	0.54	0.24
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	2.27	1.60	0.89	0.43
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	0.58	0.22	0.17	0.12
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	4.17	5.71	7.10	6.25
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	5.80	4.89	4.93	4.82
Годишен процент на разходите	8.90	7.82	7.94	7.62
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.04	0.02	0.01	0.00
Депозити с договорен матуритет	0.95	0.44	0.26	0.21
Овърдрафт ⁴	5.97	5.07	4.67	4.40
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	5.47	5.97	6.96	5.93
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	6.14	5.27	5.03	4.70

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

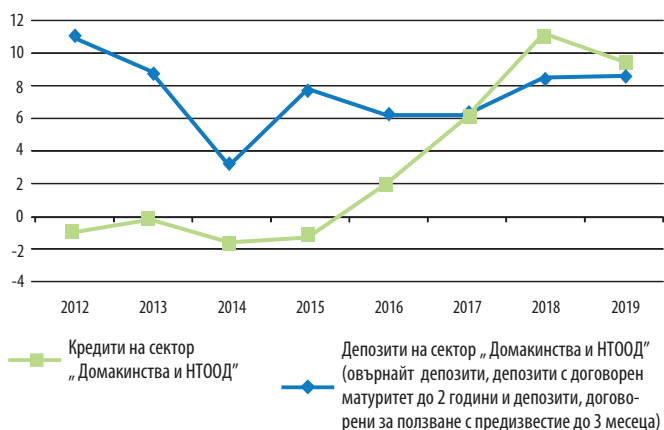
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкциите за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба. В тази категория се включват и получените кредити.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват непрехвърляемите спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестиято, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишно изменение на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условията по кредитите (фиксираны от кредитора или договорени) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва. В сектор „Финансови предприятия“ са включени и предоставените от отчетните единици маржин депозити.

Овърдрафтът представлява дебитно салдо по разплащателна сметка. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ към 31.12.¹

(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	43003.1	45681.7	49557.0	53825.7
В левове	25811.2	28253.2	31140.1	34691.4
Депозити с договорен матуритет до 2 години	10773.0	11332.1	11911.7	12663.9
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	7147.2	7163.6	7487.0	8077.1
Овърнайт депозити	7891.0	9757.5	11741.4	13950.4
В чуждестранна валута ²	17191.9	17428.5	18416.9	19134.3
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	18507.4	19626.6	21827.5	23906.8
В левове	14180.2	16330.9	19103.8	21626.2
Овърдрафт	1233.7	1197.3	1234.5	1211.1
Потребителски кредити	7167.1	7944.6	9598.0	10828.3
Жилищни кредити	4918.5	6108.9	7455.0	9107.5
Други кредити	860.9	1080.1	816.3	479.3
В чуждестранна валута ³	4327.2	3295.7	2723.7	2280.6

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XI. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

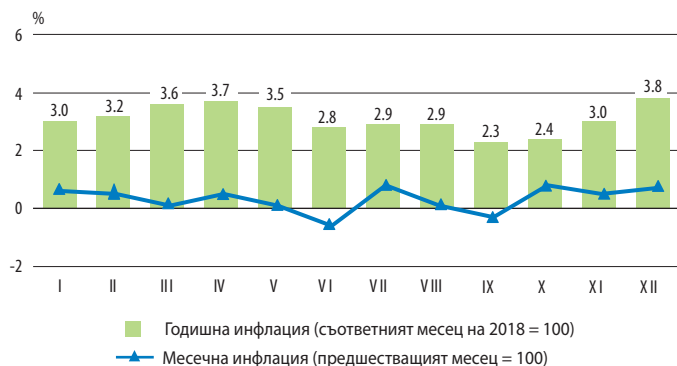
Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 г.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2019 г.
(Годишна и месечна инфлация)

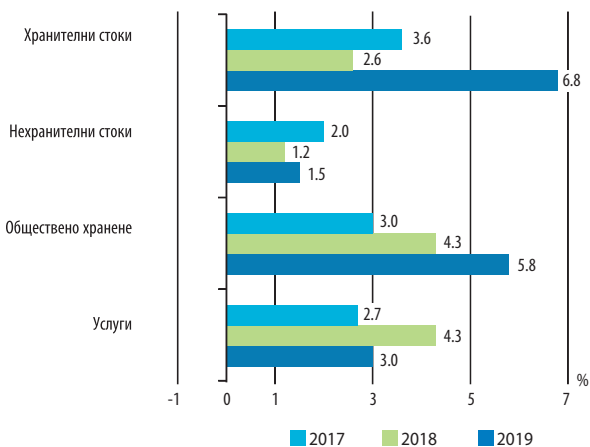

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2016	2017	2018	2019
Общ ИПЦ	0.1	2.8	2.7	3.8
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	1.3	3.8	2.6	7.0
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	2.4	1.8	3.7	2.1
Облекло и обувки	-1.6	-0.5	-1.8	0.8
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	0.1	5.4	4.6	2.4
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-2.0	0.6	1.2	1.2
Здравеопазване	-0.2	0.4	0.4	2.5
Транспорт	-0.6	3.3	0.0	3.4
Съобщения	-4.8	-0.7	3.9	-3.1
Развлечения и култура	-0.6	0.6	4.5	6.4
Образование	3.4	4.0	2.3	3.6
Ресторанти и хотели	1.8	2.8	4.6	5.6
Разнообразни стоки и услуги	-1.3	0.3	3.2	0.9

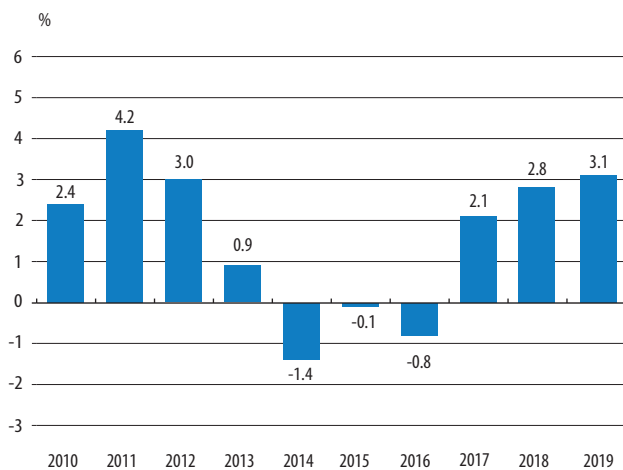
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

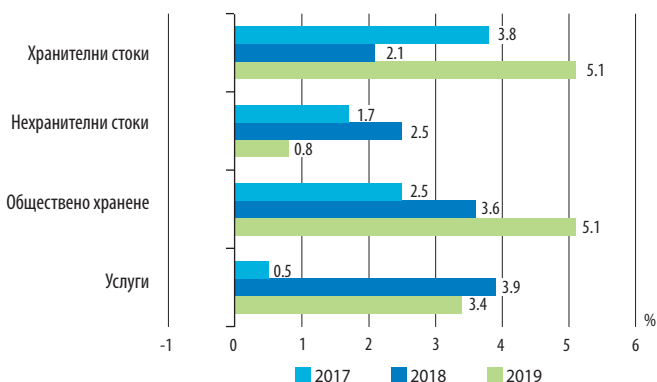
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки (Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2016	2017	2018	2019
Общ ИПЦ	6498.09	6632.06	6818.72	7030.35

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

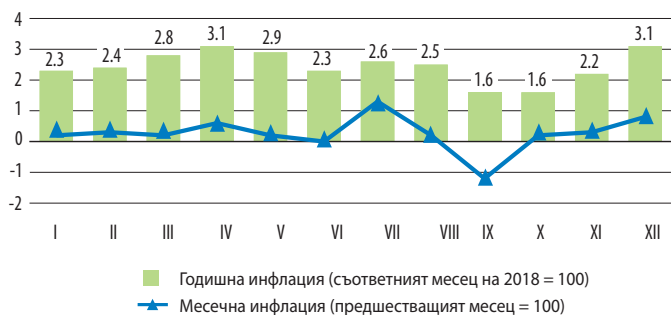
Потребителски групи	2016	2017	2018	2019
Общ ИПЦ	-0.8	2.1	2.8	3.1
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	-0.2	4.0	2.2	5.2
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	2.0	1.5	3.4	2.2
Облекло и обувки	-0.5	-1.4	-1.4	-0.7
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	0.0	3.2	4.6	3.9
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-1.5	-0.3	1.6	0.9
Здравеопазване	-0.2	0.2	0.2	1.3
Транспорт	-6.4	3.7	4.9	0.0
Съобщения	-3.7	-2.6	2.6	-0.7
Развлечения и култура	-0.5	-2.5	3.5	4.5
Образование	2.7	4.5	3.0	2.8
Ресторанти и хотели	1.4	2.5	4.5	5.3
Разнообразни стоки и услуги	-1.2	0.3	2.0	2.1

Хармонизиран индекс на потребителските цени

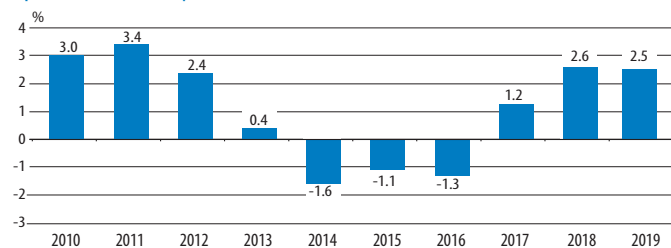
Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2019 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2015 = 100)

	2016	2017	2018	2019
Общ ХИПЦ	98.68	99.85	102.48	104.99

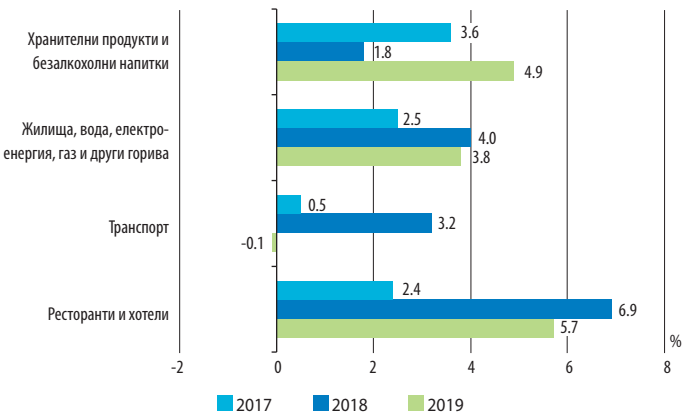
5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по основни групи стоки

(Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2016	2017	2018	2019
Общ ХИПЦ	-1.3	1.2	2.6	2.5
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	0.0	3.6	1.8	4.9
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1.7	1.1	3.2	2.2
Облекло и обувки	-0.1	-1.3	-0.9	-0.3
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	-0.8	2.5	4.0	3.8
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	-1.1	0.0	0.9	0.7
Здравеопазване	0.0	0.2	0.3	1.2
Транспорт	-6.1	0.5	3.2	-0.1
Съобщения	-3.9	-3.0	1.4	-2.6
Развлечения и култура	-1.1	-1.7	2.1	2.5
Образование	2.3	4.4	3.0	2.7
Ресторанти и хотели	1.1	2.4	6.9	5.7
Разнообразни стоки и услуги	-1.1	1.8	4.1	3.7

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

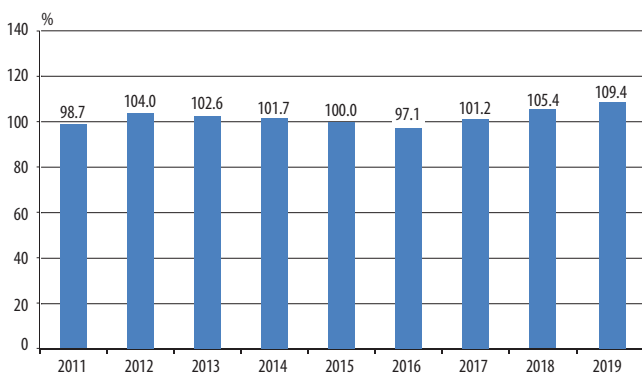
Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Информация за изчисляване на индексите се получава от месечното наблюдение на цените на производител, при което се сравняват цените на конкретни специфични продукти с еднакво качество и в двата периода и се правят необходимите корекции при промяна на качеството на наблюдаваните конкретни продукти.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база, или индексите на цените на различните нива на агрегация се получават като претеглени средни чрез възходяща система за претегляне, определена от структурата на Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008).

Фиг. 8. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2015 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по икономически дейности

Икономически дейности	Код	2017	2018	2019	2017	2018	2019
		2015= 100			предшестващата година = 100		
Общо		101.2	105.4	109.4	104.2	104.1	103.8
Добивна промишленост	B	104.2	105.2	103.3	109.4	100.9	98.2
Преработваща промишленост	C	101.3	103.8	105.3	103.3	102.4	101.5
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	102.1	103.0	105.9	101.5	100.8	102.8
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	CB	102.1	103.7	106.0	101.1	101.5	102.2
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	101.3	104.6	105.5	101.4	103.3	100.9
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD	..	..	..	..	..	..
Производство на химични продукти	CE	98.4	101.5	103.5	102.6	103.2	102.0
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	102.2	104.3	105.8	100.8	102.0	101.5
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	100.0	100.1	101.4	100.1	100.1	101.2
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	104.0	106.2	107.4	106.0	102.1	101.1
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	103.1	102.7	102.9	100.2	99.5	100.2
Производство на електрически съоръжения	CJ	102.6	104.1	105.3	104.1	101.5	101.2
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	101.9	103.6	106.9	100.1	101.7	103.2
Производство на превозни средства	CL	101.2	103.4	105.7	101.0	102.2	102.2
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	102.6	104.8	108.1	101.5	102.1	103.2
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	100.6	108.0	117.1	105.2	107.3	108.4

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

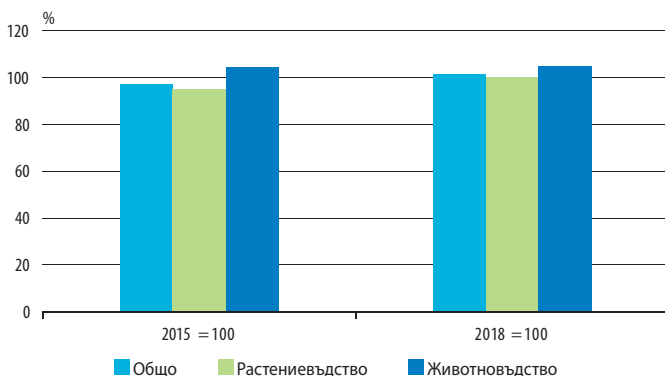
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2019 г.

7. Индекси на цените на производител в селското стопанство през 2019 г.

	2019 в % към	
	2015	2018
Общо	97.3	101.3
Растениевъдство	95.1	100.2
Зърнени култури	97.5	98.0
Технически култури	87.0	102.0
Фуражни култури	90.1	94.5
Картофи	122.6	119.5
Зеленчуци	113.3	104.4
Плодове	101.1	98.4
Други растителни продукти	126.5	104.9
Животновъдство	104.5	104.8
Живи животни	98.1	108.4
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	103.1	112.0
Живи животни от рода на свинете	98.1	113.1
Живи животни от рода на овцете и козите	91.1	106.6
Домашни птици	98.8	101.7
Животински продукти	109.3	102.3
Сурово мляко	112.8	101.9
Краве мляко	115.9	102.1
Други видове мляко	97.9	100.6
Яйца	102.8	96.2
Други животински продукти	89.1	126.7

Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и посевния и посадъчния материал.

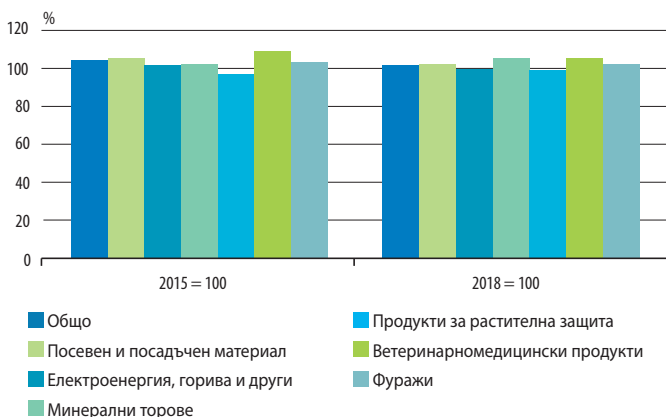
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните цени на наблюдаваните стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за стоките. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2019 г.

8. Индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство през 2019 г.

	2019 в % към	
	2015	2018
Общо	104.0	101.6
Посевен и посадъчен материал	105.5	101.9
Електроенергия, горива и други	101.8	99.4
Минерални торове	101.9	105.5
Преки торове	102.0	105.6
Азотни торове	106.3	104.4
Фосфорни торове	98.1	114.6
Калиеви торове	51.7	97.6
Смесени торове	95.6	100.4
Продукти за растителна защита	96.8	99.1
Фунгициди	100.9	98.6
Инсектициди	99.0	103.8
Хербициди	94.3	98.1
Ветеринарномедицински продукти	108.9	105.3
Фуражи	103.4	102.2
Преки фуражи	98.8	100.0
Смесени фуражи	105.9	103.4
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	113.8	100.9
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	105.8	102.4
Други стоки и услуги	108.1	102.9

Индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство

За изчисляване на индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство при база 2015 = 100 и предшестващата година = 100 се използват изчисленията:

- тримесечни индекси за внос на селскостопански машини и транспортно оборудване от отдел „Статистика на външната търговия със стоки“;
- месечни индекси за сградно строителство от отдел „Статистика на туризма и бизнес наблюдения“.

9. Индекси на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство през 2019 г.

	2019 в % към	
	2015	2018
Общо	102.3	103.4
Материали	102.3	100.7
Селскостопански машини	103.6	102.8
Транспортно оборудване	88.4	97.4
Селскостопански сгради	102.7	109.1

Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство

Индексът се изчислява въз основа на изчисления индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и индекса на цените на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство.

10. Общ индекс на цените на стоките и услугите в селското стопанство през 2019 г.

	2019 в % към	
	2015	2018
Общо	103.9	101.7

XII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

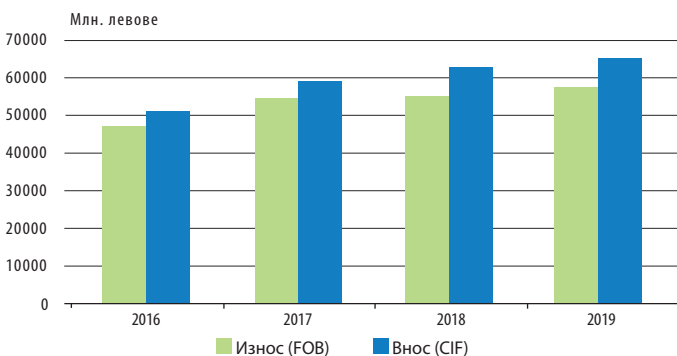

Външнотърговски стокообмен

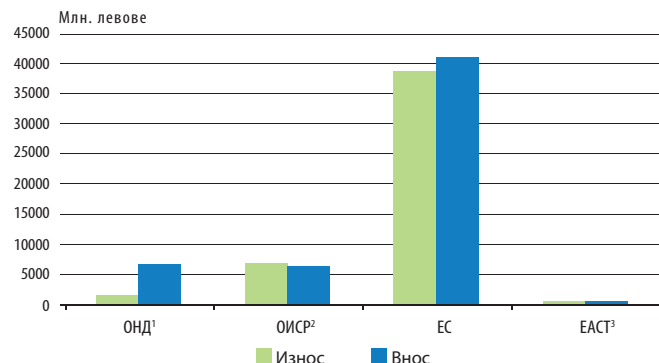
Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните Интрастат декларации за изпращания и пристигания на стоки на задължените фирми при търговията с държави - членки на ЕС, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътрешнообщностната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

Основен търговски партньор на България през последните години е Европейският съюз, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява със страните от ЕС.

Фиг. 1. Износ и внос

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2019 г.

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

1. Външнотърговски стокообмен

	2016	2017	2018	2019
Стокообмен - млн. лв.	98392.6	113831.9	118906.0	123529.1
Износ (FOB)	47186.3	54598.5	56030.4	58393.4
Внос (CIF)	51206.2	59233.4	62875.6	65135.7

2. Брой на страните - търговски партньори на България

	2016	2017	2018	2019
Стокообмен	207	208	209	209
Износ	203	205	207	204
Внос	174	173	166	168

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019
Износ	47186.3	54598.5	56030.4	58393.4
от него:				
ОНД ¹	1334.7	2119.7	1158.1	1485.0
ОИСР ²	5378.2	6741.4	6626.2	6910.9
ЕС	31157.6	34546.6	37700.3	38779.5
ЕАСТ ³	338.0	404.5	401.8	462.7
Внос	51206.2	59233.4	62875.6	65135.7
от него:				
ОНД ¹	5610.4	7205.2	6350.1	6670.9
ОИСР ²	4774.8	5410.0	6017.7	6345.7
ЕС	33989.3	37807.8	39907.7	41143.0
ЕАСТ ³	433.0	477.4	534.8	553.3

¹ ОНД включва: Азербайджан, Армения, Беларус, Казахстан, Киргизстан, Република Молдова, Руска федерация, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан.

² ОИСР включва: Австралия, Американски Вирджински острови, Исландия, Канада, Мексико, Нова Зеландия, Норвегия, Република Корея, САЩ, Турция, Швейцария, Япония, Израел и Чили.

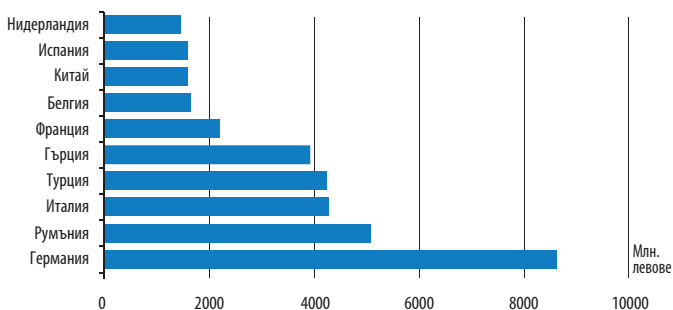
³ ЕАСТ включва: Норвегия, Швейцария, Исландия и Лихтенщайн.

Износ по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, за които изнасяме стоки.

Разпределението на износа по Стандартната външнотърговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2019 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2019 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2016	2017	2018	2019
Общо	47186.3	54598.5	56030.4	58393.4
в това число:				
Австрия	898.7	961.3	991.1	1069.1
Алжир	437.4	228.9	133.0	160.4
Белгия	1264.5	2195.1	1904.2	1662.9
Германия	6291.2	7023.1	8175.4	8620.9
Гибралтар	43.9	131.0	317.8	274.3
Грузия	323.1	351.5	347.1	295.8
Гърция	3228.4	3362.5	3696.4	3934.1
Дания	283.3	315.0	392.6	345.5
Египет	567.2	927.6	487.1	758.5
Израел	172.7	212.9	150.6	274.0
Испания	1295.7	1533.8	1366.6	1590.0
Италия	4245.3	4326.8	4775.3	4284.3
Кипър	160.4	157.3	200.4	216.5
Китай	914.5	1329.0	1494.2	1596.3
Либия	154.9	116.0	108.5	126.5
Ливан	288.1	166.7	147.2	230.1
Нидерландия	1248.0	1293.4	1514.2	1479.7
Обединено кралство	1156.2	1272.7	212.5	204.4
Обединени арабски емирства	457.4	321.5	1362.9	1368.6
Полша	1145.7	1231.7	1274.4	1264.1
Португалия	200.6	230.2	194.6	307.9
Република Северна Македония	769.1	796.3	828.2	829.3
Румъния	4048.3	4261.9	4690.8	5084.5
Руска федерация	765.3	1448.9	795.9	1019.1
Словакия	321.9	404.9	424.6	589.5
Словения	386.6	404.0	408.0	481.9
Сингапур	355.8	471.6	495.1	196.7
Съединени американски щати	693.5	797.6	1048.8	1092.1
Сърбия	743.4	927.2	1039.9	1145.2
Турция	3694.9	4853.3	4368.5	4234.5
Украйна	278.5	294.4	368.2	666.7
Унгария	764.6	902.6	977.5	1009.7
Франция	2079.8	2137.1	2204.8	2210.5
Хърватия	218.7	223.3	366.4	289.2
Чешка република	787.2	1069.1	1182.4	1388.0
Швейцария	266.5	322.8	310.3	376.9
Швеция	355.4	426.8	494.4	513.6

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

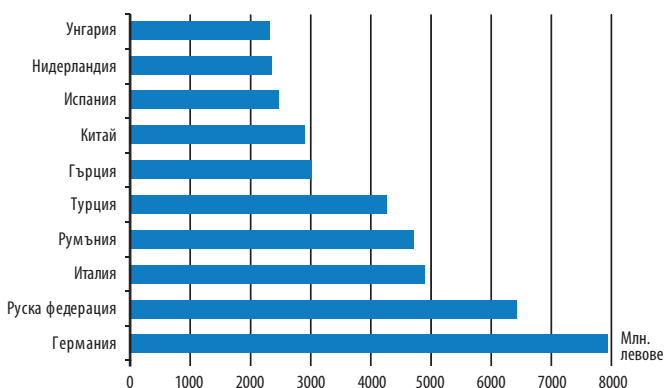
	2016	2017	2018	2019
Общо	47186.3	54598.5	56030.4	58393.4
Храни и живи животни	5399.5	5612.7	5962.8	6792.6
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	810.9	720.9	649.4	713.0
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3134.3	3347.7	3542.6	3969.7
Минерални горива, масла и подобни продукти	4275.4	5415.0	4986.9	5563.7
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	483.4	585.7	622.5	616.0
Химични вещества и продукти	4732.6	5420.7	5702.7	6400.7
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9595.8	12792.7	13011.6	11746.1
Машини, оборудване и превозни средства	10163.4	11443.0	12643.8	13669.8
Разнообразни готови продукти, н.д.	8466.4	9113.2	8752.6	8730.3
Стоки и сделки, н.д.	124.6	146.9	155.5	191.5

Внос по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям дял на машини, оборудване и превозни средства, следвани от артикули, класифицирани главно според вида на материала.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2019 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2019 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2016	2017	2018	2019
Общо	51206.2	59233.4	62875.6	65135.7
в това число:				
Австрия	1412.4	1426.1	1568.7	1645.6
Белгия	1188.4	1248.1	1265.8	1255.7
Германия	6694.1	7243.7	7779.8	7922.6
Грузия	280.7	585.5	632.4	550.2
Гърция	2462.4	2605.9	2737.4	3031.5
Дания	233.9	271.4	288.7	281.5
Египет	709.7	1098.8	1040.0	1459.0
Индия	238.9	273.9	381.2	328.1
Ирландия	192.1	223.7	269.4	356.3
Испания	2031.1	3117.8	2920.7	2479.4
Италия	4049.5	4290.1	4742.7	4898.3
Йордания	38.0	51.2	8.6	19.6
Китай	2034.9	2171.2	2578.7	2903.0
Нидерландия	1868.3	2174.0	2380.8	2363.0
Обединено кралство	1174.1	930.1	963.0	900.4
Полша	2066.2	2136.8	2091.8	2244.1
Република Корея	218.1	222.2	298.5	290.5
Република Северна Македония	505.2	641.7	627.5	594.5
Руска федерация	4570.0	6068.2	4319.4	4713.6
Румъния	3548.7	4174.7	6111.5	6425.8
Словакия	686.5	762.6	770.1	858.2
Словения	396.2	432.0	463.0	525.5
Съединени американски щати	408.3	454.4	566.4	626.5
Сърбия	761.7	1183.4	1234.6	1230.2
Тайван	219.7	197.8	222.9	190.6
Турция	3179.5	3733.9	3935.1	4258.9
Украйна	801.5	896.4	934.7	1046.4
Унгария	1948.9	2085.1	2169.4	2332.4
Франция	1611.8	1705.4	1723.6	1973.5
Хърватия	123.0	155.5	186.3	159.5
Чешка република	1086.9	1335.5	1497.7	1663.9
Швейцария	384.2	414.4	470.5	505.5
Швеция	322.8	378.7	402.0	388.2
Япония	186.0	205.9	273.4	269.1

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019
Общо	51206.2	59233.4	62875.6	65135.7
Храни и живи животни	4149.8	4616.9	4627.7	5056.9
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	786.2	807.6	930.4	1160.6
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3696.8	5386.3	5713.3	4954.5
Минерални горива, масла и подобни продукти	6377.6	8393.6	8529.1	9054.9
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	181.7	194.3	201.3	220.8
Химични вещества и продукти	7609.5	8411.1	8813.9	9334.7
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9177.5	10100.3	10793.2	11048.1
Машини, оборудване и превозни средства	14319.5	15999.4	17655.7	18166.7
Разнообразни готови продукти, н.д.	4608.4	5007.0	5271.1	5744.1
Стоки и сделки, н.д.	299.2	316.9	339.9	394.4

Износ и внос на някои стоки

При отчитането на външнотърговските стокови потоци НСИ прилага Специалната система на търговия.

Отчитането на стоките по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. Износ на някои стоки

Стоки	2016	2017	2018	2019
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	3.3	3.9	6.1	5.5
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	35.4	39.5	40.1	38.5
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	15.7	17.4	15.2	14.5
Домати (пресни или охладени) - хил. т	4.3	6.2	10.7	9.3
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	11.1	5.9	8.7	9.3
Царевица - хил. т	1342.4	990.3	1391.7	2589.0
Консервирани домати - хил. т	3.0	4.4	3.8	3.2
Други консервирани зеленчуци - хил. т	25.0	25.7	24.5	24.6
Суров или необработен тютюн - хил. т	41.2	29.8	27.3	25.7
Цигари - хил. т	13.1	12.2	9.8	5.8
Паста за зъби - хил. т	9.6	9.2	9.0	9.2
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	2.5	3.7	2.8	2.2
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	592.4	519.0	445.8	428.1
Мъжки ризи - млн. лв.	88.9	72.5	71.7	70.9
Кожени обувки - хил. чф.	5286.6	4808.5	3903.3	3683.7
Помпи за течности - млн. лв.	196.1	226.4	262.6	289.6
Стругове - хил. т	4.0	4.0	4.2	4.0
Електрически акумулатори - млн. лв.	288.1	297.9	342.6	360.4
Мебели - млн. лв.	291.1	316.4	325.6	351.6

9. Внос на някои стоки

Стоки	2016	2017	2018	2019
Банани - хил. т	42.4	46.8	57.0	69.1
Портокали - хил. т	38.2	32.9	41.4	32.3
Лимони - хил. т	23.8	24.0	34.2	28.9
Грейпфрути - хил. т	16.3	11.8	18.1	16.1
Маслини - хил. т	17.4	17.4	17.7	16.0
Кафе на зърна - хил. т	38.8	35.9	37.8	40.2
Пипер (черен или бял) - т	737.0	856.3	0.9	0.6
Ориз - хил. т	28.4	27.6	36.5	64.7
Маргарин - хил. т	7.9	9.7	7.4	7.7
Шоколад - хил. т	22.3	26.4	29.7	32.4
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	19.7	20.0	22.0	23.7
Захар - хил. т	226.1	196.3	214.5	248.4
Соев шрот - хил. т	108.7	115.0	114.3	120.8
Сол - хил. т	253.0	357.5	259.6	310.5
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	516.2	587.4	505.2	238.6
Антрацит - хил. т	270.8	339.8	339.8	332.2
Кокс - хил. т	93.6	62.7	60.9	55.4
Целулоза - хил. т	32.7	15.6	10.1	12.2
Вестникарска хартия - хил. т	41.0	31.9	28.4	23.2
Цигарена хартия - хил. т	6.2	6.6	5.8	6.3
Памук (вкл. линтер) - хил. т	6.8	6.8	4.9	3.1
Обувки (кожени) - хил. чф.	3740.1	3515.9	3023.3	3191.0
Тръби от чугун и стомана - хил. т	253.0	84.7	87.0	224.6
Хладилници - хил. бр.	66.7	51.4	81.5	74.0
Перални машини - хил. бр.	194.1	185.3	218.6	256.6
Прахосмукачки - хил. бр.	359.8	366.6	377.7	447.6
Телевизори - хил. бр.	720.6	692.5	705.6	896.9
Битови шевни машини - хил. бр.	4.2	3.6	8.2	34.1
Зърнокомбайни - бр.	626	668	842	726
Пътнически автомобили - хил. бр.	85.8	99.3	102.6	97.5
Товарни автомобили - хил. бр.	10.0	12.2	13.3	11.7
Автобуси и тролейбуси - бр.	597	649	734	840
Велосипеди - хил. бр.	34.4	36.2	34.4	64.1
Мотоциклети - хил. бр.	16.4	21.5	23.7	26.8
Трактори - хил. бр.	27.5	8.3	9.4	9.6
Мотокултиватори - бр.	142	217	968	5657
Фотоапарати - млн. лв.	0.8	0.2	0.5	0.8
Битови часовници - хил. бр.	1188.9	1076.3	1083.1	1326.8

XIII. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (стандартно представяне) е в съответствие с шестото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (МВФ, 2008) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на стандартното представяне са класифицирани в следните основни категории:

Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, първичен и вторичен доход между резиденти и нерезиденти.

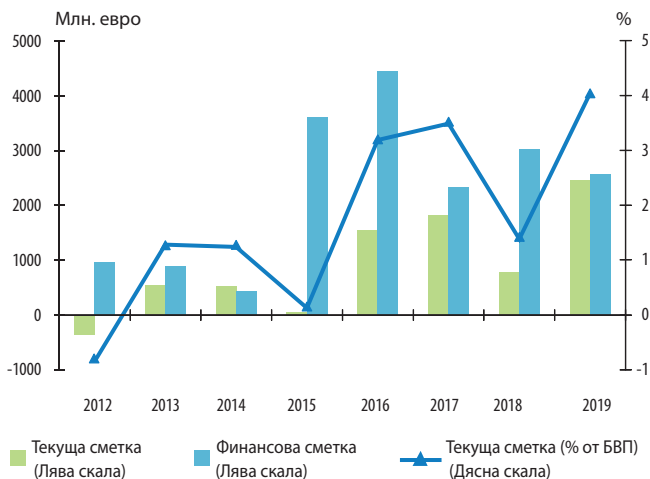
Капиталова сметка - включва две категории: (1) капиталови трансфери за получаване и плащане между резиденти и нерезиденти; и (2) придобиване или намаляване на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Финансова сметка - обхваща всички трансакции, включващи финансови активи и пасиви, осъществени между резиденти и нерезиденти.

Резерви и друго финансиране - включва тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс.

Грешки и пропуски (нето) - компенсаторна статия.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България¹

(Млн. евро)

	2016	2017	2018	2019
Текуща и капиталова сметка	2621.7	2355.4	1375.5	3343.6
Текуща сметка	1550.9	1825.0	773.7	2452.3
Стоки и услуги, нето	2425.8	2287.0	1467.5	2077.9
Търговски баланс ²	-984.4	-765.8	-1858.0	-1685.7
Услуги, нето	3410.3	3052.8	3325.5	3763.7
Първичен доход, нето	-2459.5	-2316.2	-2488.5	-1680.2
Вторичен доход, нето	1584.6	1854.2	1794.8	2054.6
Капиталова сметка³	1070.8	530.4	601.8	891.3
Брутно придобиване/намаляване на непроизведени нефинансови активи, нето	80.0	96.7	94.2	238.8
Капиталови трансфери, нето	990.8	433.7	507.5	652.5
Финансова сметка³	4445.6	2324.3	3017.1	2562.6
Преки инвестиции, нето ⁴	-558.2	-1313.2	-739.5	-795.9
Портфейлни инвестиции, нето ⁵	-630.4	2615.5	1465.7	1571.1
Финансови деривати, нето	-16.5	-23.8	44.3	-39.2
Други инвестиции, нето	2183.3	1144.6	884.9	2386.0
Резервни активи на БНБ ⁶	3467.3	-98.9	1361.6	-559.4
Балансиращи статии:				
Салдо по текущата и капиталовата сметки	2621.7	2355.4	1375.5	3343.6
Салдо по финансовата сметка	4445.6	2324.3	3017.1	2562.6
Нето грешки и пропуски ⁷	1823.9	-31.1	1641.6	-781.0

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-ото издание на „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ на МВФ. Предварителни данни към 20 март 2020 година.

² Предварителни данни за 2019 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният (+) - увеличение на активи или пасиви.

⁴ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Източници: фирми с чуждестранно участие и от фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за приватизация и други. Данните за 2017, 2018 и 2019 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁵ На базата на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор „Държавно управление“ и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

⁶ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

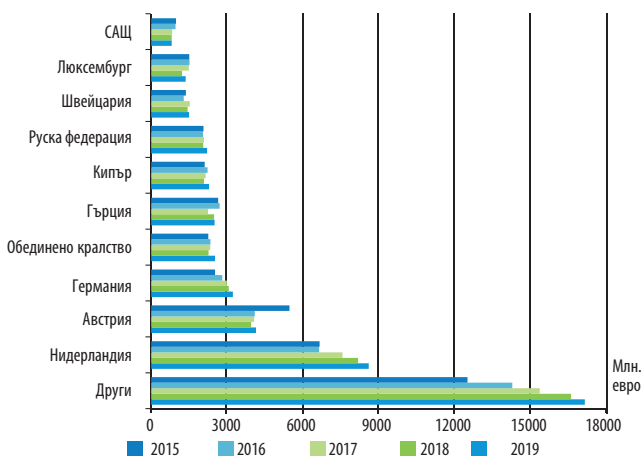
⁷ Размерът на статия „Нето грешки и пропуски“ показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международната инвестиция, при която прекият инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2016	2017	2018	2019
Общо	927.2	1618.9	1027.9	1092.4
Административни и спомагателни офис дейности	78.9	48.0	53.6	-7.8
Добивна промишленост	-11.6	-21.5	-29.1	20.3
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-34.8	34.2	-20.8	7.6
Други дейности	1.1	0.6	0.2	-0.7
Култура, спорт и развлечения	0.6	22.1	11.7	-3.5
Образование	11.7	4.8	-20.2	-1.9
Операции с недвижими имоти	-51.9	353.0	93.5	233.4
Преработваща промишленост	267.5	497.6	-145.5	97.6
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	22.8	-207.0	-70.3	46.8
Професионални дейности и научни изследвания	-33.2	51.3	145.0	0.1
Селско, горско и рибно стопанство	-13.3	-5.4	14.3	66.6
Строителство	28.6	173.3	-5.3	33.8
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	54.1	-232.8	-102.6	70.7
Транспорт, складиране и пощи	8.5	7.4	33.2	15.0
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	359.4	255.1	480.8	523.3
Финансови и застрахователни дейности	206.6	292.5	667.9	-41.6
Хотелиерство и ресторантьорство	19.7	-17.9	-53.3	-10.5
Хуманно здравеопазване и социална работа	0.9	3.3	-0.3	0.6
Некласифицирани	11.7	360.3	-24.9	42.8

¹ Източник: БНБ.

Предварителни данни към 20 март 2020 г.

XIV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

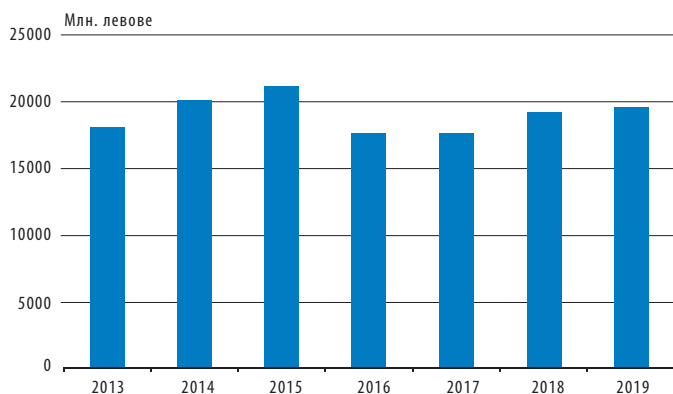

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

(Хил. левове)

	2016	2017	2018	2019
Общо	17671830	17628630	19249299	19585286
Земя	1537108	1336832	1565773	1077191
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	5616058	6058777	6657839	7481187
Машини, оборудване и транспортни средства	8647328	8197836	8798411	9993613
Други разходи	1871336	2035185	2227276	1033295

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

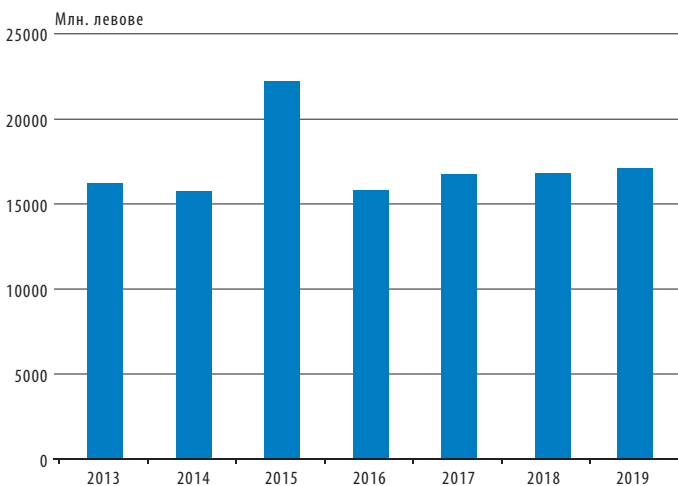
Икономически дейности	2017	2018	2019
Общо	17628630	19249299	19585286
Селско, горско и рибно стопанство	1451728	1622082	965433
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5483668	5729893	5827507
Строителство	1120730	1503061	1004410
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4571993	4910272	4028741
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	580836	554651	701890
Финансови и застрахователни дейности	293933	447343	446394
Операции с недвижими имоти	1865705	2019271	1813016
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1068252	1197842	1487452
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	938235	980047	3082397
Други услуги	253550	284837	228046

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

	(Хил. левове)			
	2016	2017	2018	2019
Общо	15790217	16786340	16830111	17152134
Земя	1537108	1336832	1565773	1077191
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	5014032	5830530	5315946	5855020
Машини, оборудване и транспортни средства	7724566	8278754	8279792	9452546
Други разходи	1514511	1340224	1668600	767377

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2017	2018	2019
Общо	16786340	16830111	17152134
Селско, горско и рибно стопанство	1294944	1483839	928301
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	4752849	4935056	5032518
Строителство	932689	1207077	959282
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	5163981	4384118	4151814
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	944361	510017	586476
Финансови и застрахователни дейности	252936	423388	442225
Операции с недвижими имоти	1305933	1604436	1493711
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1000143	1087203	1339435
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	904840	945385	1973795
Други услуги	233664	249592	244577

**XV. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО**

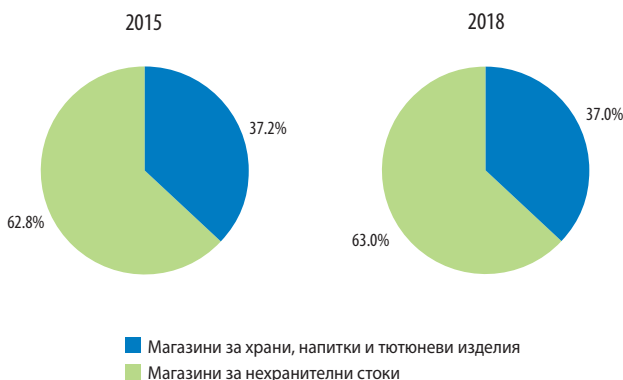
Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанции и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

През 2018 г. е отчетен ръст в броя на обектите за продажби на дребно. В сравнение с 2015 г. през 2018 г. се увеличава броят както на магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, така и на магазините за нехранителни потребителски стоки, съответно с 0.2 и 1.3%.

През 2018 г. в сравнение с 2015 г. увеличението на дела на магазините за нехранителни потребителски стоки е с 0.2 пункта и достига 63.0%.

Фиг. 1. Структура на магазините за продажби на дребно

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2016	2017	2018	2017	2018
Магазини и павилиони - общо	113621	112225	116959	-1.2	4.2
За храни, напитки и тютюневи изделия	41685	42300	43241	1.5	2.2
Специализирани	15419	14811	15242	-3.9	2.9
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	26266	27489	27999	4.7	1.9
За нехранителни стоки	71936	69925	73718	-2.8	5.4
Специализирани	56873	54053	56425	-5.0	4.4
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	15063	15872	17293	5.4	8.9
Бензиностанции	2613	2605	2547	-0.3	-2.2
Газостанции	438	460	520	5.0	13.0

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

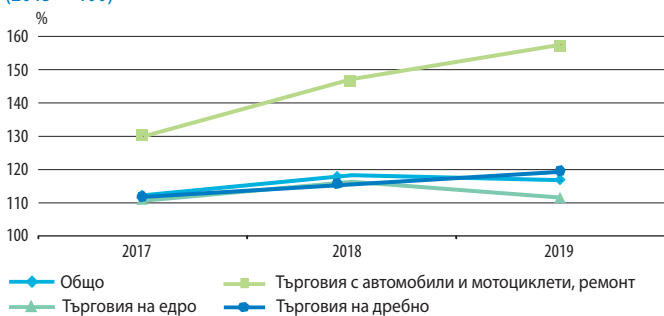
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“ по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2015 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2019 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ по предварителни данни реално бележи увеличение от 1.8% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общото нарастване е с 1.9%. В търговията на едро увеличението от 1.1% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. В търговията с автомобили и мотоциклети се наблюдава ръст от 6.7%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ оборотът през 2019 г. по съпоставими цени намалява със 7.7% в сравнение с 2018 г., което се дължи предимно на спада в дейност „Ресторантьорство“ - с 11.4%. В дейност „Хотелиерство“ се наблюдава спад от 0.1%.

Фиг. 2. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2015 = 100)

2. Оборот в секторите „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2016	2017	2018	2019
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	107098	116540	120535	123980
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	7884	8970	9800	9894
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	71610	77608	78500	80595
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	9134	8630	6821	9314
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	16890	18266	19555	18485
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	11507	12265	12135	12997
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	2467	2684	2816	2846
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	3780	4072	4392	4300
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	21096	23570	24340	24632
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	27604	29962	32235	33491
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	10538	11324	12483	12944
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	1159	1280	1294	1370
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	4543	5016	5458	5619
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	2919	3100	3530	3337
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	1390	1498	1473	1553
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	3161	3369	3562	3924
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	3088	3396	3431	3696
Хотелиерство и ресторантьорство	4358	4776	5239	5138
Хотелиерство	1827	1982	1954	2079
Ресторантьорство	2531	2794	3285	3059

XVI. ПРОМИШЛЕННОСТ

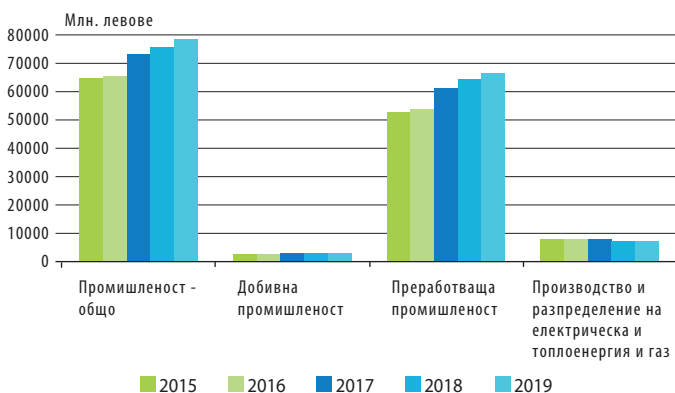
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване на активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. левове)

	2017	2018	2019
Общо	72979700	75701446	78381889
Добивна промишленост	2851938	2759479	2912998
Преработваща промишленост	60892649	64298210	66532406
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7681625	6946328	7214303
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1553488	1697429	1722182

2. Продукция на промишлените предприятия по икономически дейности

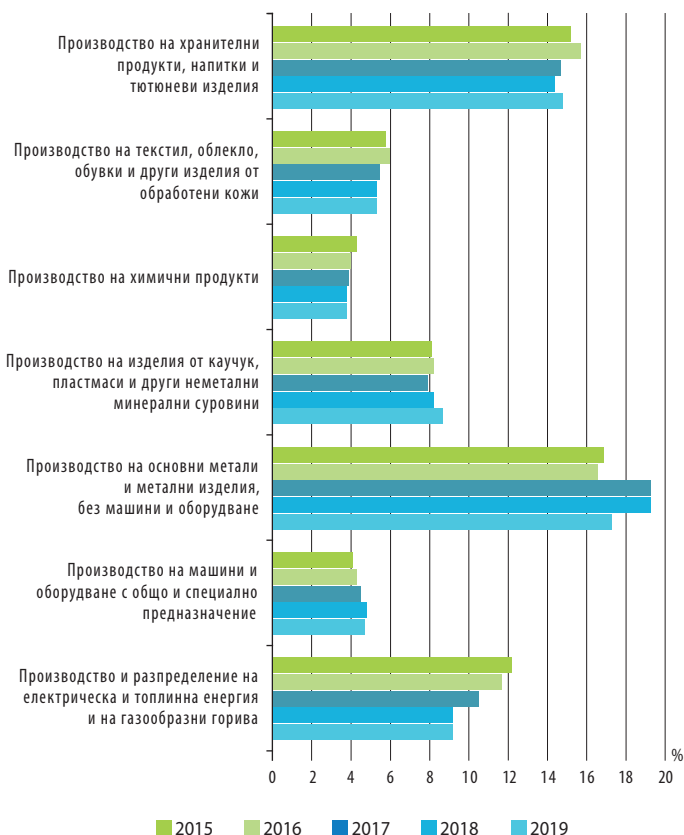
(Хил. левове)

Икономически дейности	2017	2018	2019
Общо	72979700	75701446	78381889
Добивна промишленост	2851938	2759479	2912998
Преработваща промишленост	60892649	64298210	66532406
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	10700206	10901479	11571493
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	3986612	4030735	4151776
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	2984194	3092524	3157942
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	2834162	2910110	2977934
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	5777748	6222728	6808371
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	14095908	14608087	13561466
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1178681	1283849	1417642
Производство на електрически съоръжения	3245706	3605314	3833513
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	3253612	3629890	3699850
Производство на превозни средства	2664457	3056104	3479998
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	3033151	3469780	3549906
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7681625	6946328	7214303
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1553488	1697429	1722182

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Нараства делът на производството на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини, на производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия и на производството на превозни средства, докато относителният дял на производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване намалява.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни икономически дейности

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Проценти)

Икономически дейности	2017	2018	2019
Общо	100.0	100.0	100.0
Добивна промишленост	3.9	3.7	3.7
Преработваща промишленост	83.5	84.9	84.9
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	14.7	14.4	14.8
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	5.5	5.3	5.3
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	4.1	4.1	4.0
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	3.9	3.8	3.8
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	7.9	8.2	8.7
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	19.3	19.3	17.3
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.6	1.7	1.8
Производство на електрически съоръжения	4.4	4.8	4.9
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	4.5	4.8	4.7
Производство на превозни средства	3.7	4.0	4.4
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4.2	4.6	4.5
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	10.5	9.2	9.2
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.1	2.2	2.2

Индекси на продукцията на промишлените предприятия

Индексите на продукцията на промишлените предприятия са изчислени от съпоставими цени.

За изчисляване на произведената продукция по съпоставими цени за дефлатор е използван общият индекс на цените на производител, получен като средна претеглена от индексите на цените на производител на вътрешния пазар и индексите на цените на международния пазар.

4. Индекси на продукцията на промишлените предприятия

(Предшестващата година = 100)

	2017	2018	2019
Общо	106.8	100.7	101.6
Добивна промишленост	105.2	97.2	103.9
Преработваща промишленост	108.6	102.6	102.2
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	95.3	85.9	96.0
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	102.0	106.1	97.8

5. Индекси на продукцията на промишлените предприятия по икономически дейности

(Предшестващата година = 100)

Икономически дейности	2017	2018	2019
Общо	106.8	100.7	101.6
Добивна промишленост	105.2	97.2	103.9
Преработваща промишленост	108.6	102.6	102.2
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	103.0	101.5	103.5
Производство на текстил и облекло, обработка на кожи, производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	99.8	97.7	100.4
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	102.4	99.5	102.0
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	106.3	90.1	114.9
Производство на химични продукти	107.7	101.1	101.1
Производство на лекарствени вещества и продукти	106.0	106.7	103.4
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	107.1	107.1	107.2
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	118.3	101.0	91.7
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	121.9	112.0	109.1
Производство на електрически съоръжения	109.4	110.4	104.6
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	114.2	107.9	100.0
Производство на превозни средства	105.2	119.6	112.8
Производство на мебели, производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	108.0	108.8	99.9
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	95.3	85.9	96.0
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	102.0	106.1	97.8

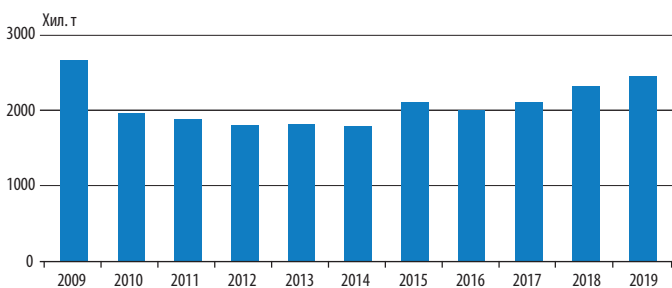
Промислени продукти в натурално изражение

Годишното статистическо изследване на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM List) и осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Събира се информация за всички ПРОДПРОМ кодове, за които се знае, че има производство на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия с промишлена дейност в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

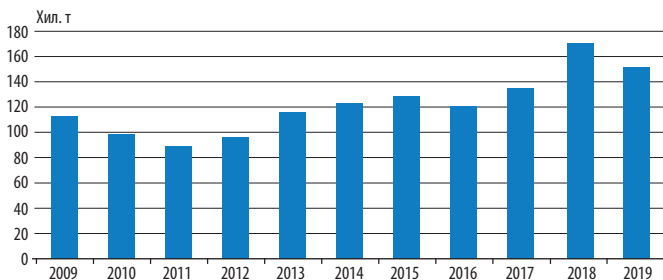
В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година, вкл. произведените на ишлема, както и преработените и употребените за собствени производствени нужди на предприятията (вътрешен оборот).

Поради специфичния характер на изследването публикуваните данни подлежат на непрекъснато преразглеждане и актуализиране с цел подобряване на качеството на разпространяваните данни.

Фиг. 3. Цимент

Фиг. 4. Рафинирано слънчогледово масло

6. Производство на основни промишлени продукти

Промишлени изделия	2016	2017	2018	2019
Медни руди и техните концентрати - хил. т	30158	30550	31258	31622
Оловни, цинкови и калаени руди и техните концентрати - хил. т	754	793	868	898
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без трошен варовик, използван като добавъчен материал за бетон или за настилка на пътища и декоративни варовици) - хил. т	6007	6272	5883	5573
Естествен пясък - хил. т	6146	6084	6660	5949
Олово, рафинирано, недеформирано (необработено) - хил. т	81	84	..	..
Полиспасти с електрически двигател (без специално предназначение за повдигане на превозни средства) - бр.	14597	16233	16445	16030
Електрокари с височина на подема $\geq$ 1 м - бр.	115	121	199	66
Мотокари, снабдени с подемно устройство - бр.	157	132	167	82
Стругове (вкл. стругови центри), хоризонтални без цифровопрограмно управление - бр.	716	770	807	..
Велосипеди (вкл. велосипеди на три колела за пренасяне на товари) без двигател - хил. бр.	918	758	713	653
Оловни акумулатори за задействане на бутални двигатели - хил. бр.	3346	2677	..	..
Асансьори и товароподемници - бр.	839	1172	1542	726
Електрически бойлери и бързовари- хил. бр.	912	1052	1088	1173
Броячи за електричество (вкл. калибрирани) - хил. бр.	435	419	378	275
Бои и лакове на базата на синтетични полимери или химически модифицирани естествени полимери, диспергирани или разтворени във водна среда - хил. т	43	46	41	33
Перилни и почистващи препарати, п.п.д. (без органични повърхностноактивни вещества, сапуни и повърхностноактивни препарати и продукти за миене на кожата, течни или под формата на крем) - т	94886	101522	99506	91495
Паста за зъби - хил. бр.	82669	80263	79930	77589
Шампоани - т	5711	5562	5781	4974
Портланд цимент и други видове хидравличен цимент - хил. т	1994	2117	2324	2456
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1530	1506	1545	1462

6. Производство на основни промишлени продукти

(Продължение)

Промишлени изделия	2016	2017	2018	2019
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	560	619	605	580
Битумни смеси на базата на природен асфалт или битум, нефтен битум, минерален катран или пек от минерален катран - хил. т	2145	2187	3097	3147
Вълнообразен картон (велпапе) на роли или листа - хил. т	150	153	152	149
Тоалетна хартия - хил. т	28.9	27.9	27.1	26.6
Памучни прежди - хил. т	3.4	3.2	2.3	1.5
Вълнени прежди - хил. т	7.3	6.2	5.9	4.9
Памучни тъкани (без специалните) - млн. м ²	10.0	7.6	7.6	6.7
Вълнени тъкани - млн. м ²	1.6	1.2	1.0	1.0
Тъкани от коприна - млн. м ²	1.7	1.9	2.7	2.3
Чорапогащи - млн. бр.	5.2	6.4	7.0	5.5
Чорапи - млн. чф.	49.4	52.4	51.7	40.3
Спално бельо, тъкано, от памук - т	1105	1289	1137	920
Обувки (вкл. ботуши) с горна част от естествена кожа, с външно ходило от каучук, пластмаси или кожа (без спортни обувки и без тези със защитно метално бомбе) - хил. чф.	3921	3827	3388	2417
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	184	185	207	201
Колбаси - хил. т	97	100	100	96
Риба и рибни продукти, преработени или консервирани - хил. т	11	12	11	10
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	87	79	75	77
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	72	74	70	72
Масло, мазнини и пасти за мазане ¹ - хил. т	1	1	1	1
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	53	58	58	57
Кашкавал ¹ - хил. т	21	24	26	25
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ - хил. л	65296	70860	71750	75
Кисело мляко ¹ - хил. т	134	146	132	148
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически променени - хил. т	121	135	171	152
Майонеза, готови сосове и други препарати за сосове; комбинирани подправки - хил. т	15	14	15	15
Брашно пшенично или брашно - смес от пшеница и ръж - хил. т	517	491	477	427
Ориз - хил. т	36	45	27	26

6. Производство на основни промишлени продукти

(Продължение и край)

Промишлени изделия	2016	2017	2018	2019
Готови храни за селскостопански животни (без премикси) - хил. т	831	783	863	886
Макарони, юфка и подобни макаронени изделия - т	10287	8801	9376	9296
Конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от citrusови плодове и хомогенизирани продукти от плодове) - хил. т	12	13	12	11
Спиртни напитки от дестилати от вино и/или гроздови джибри - хил. л алк. 100%	8388	11058	8074	7279
Вина тихи, вкл. със защитено географско указание (ЗГУ), и сортови вина (без тези със защитено наименование за произход (ЗНП)), и гроздова мъст, чиято ферментация е прекъсната чрез прибавка на алкохол - млн. л	159	136	135	92
Пиво от малц (без безалкохолно пиво и пиво със съдържание на алкохол $\leq 0.5\%$ обемни) - млн. л	515	499	528	490
Цигари, съдържащи тютюн или смеси от тютюн и заместители на тютюна - млн. бр.	21087	19733	14242	..

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

XVII. СТРОИТЕЛЬСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

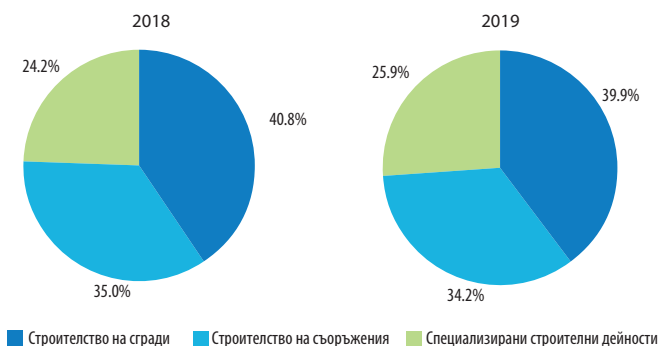

Продукция на строителните предприятия

Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство“ се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради“, „Строителство на съоръжения“ и „Специализирани строителни дейности“.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия

(Хил. левове)

	2016	2017	2018	2019
Общо	11570990	13451734	15747682	17053772
Сградно строителство	4466943	5612305	6420681	6805068
Строителство на съоръжения	4259889	4584485	5511704	5829379
Специализирани строителни дейности	2844158	3254944	3815297	4419325

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2019 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през периода 1.02.2011 - 31.12.2019 година.

Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустройство са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

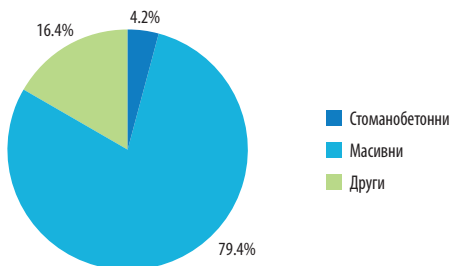
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вид на конструкцията през 2019 г.

2. Жилищен фонд

	2016	2017	2018	2019 ¹
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3944	3952	3959	3970
Полезна площ - хил. м ²	288690	289385	290094	291167
в т.ч. жилищна площ	218881	219316	219771	247764
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2621	2628	2634	2644
Полезна площ - хил. м ²	194012	194561	195107	196000
в т.ч. жилищна площ	145920	146261	146612	166449
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1323	1324	1325	1326
Полезна площ - хил. м ²	94678	94824	94987	95167
в т.ч. жилищна площ	72961	73055	73159	81315

¹ В състава на жилищната площ се включват и кухните с площ над 4 кв. м.

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2016	2017	2018	2019
	Общо			
Общо	2073	2075	2077	2079
Стоманобетонни	81	83	84	87
Масивни	1650	1650	1651	1651
Други	342	342	342	341
	В градовете			
Общо	778	779	780	781
Стоманобетонни	53	54	55	57
Масивни	667	667	667	667
Други	58	58	58	57
	В селата			
Общо	1295	1296	1297	1298
Стоманобетонни	28	29	29	30
Масивни	983	983	984	984
Други	284	284	284	284

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгънатата застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

- Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

- Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини);

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгънатата (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол Образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, както и площта на кухните над 4 кв. метра. До 31.12.2018 г. площта на кухните с площ над 4 кв. м се разглежда отделно.

В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ.

4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

Видове сгради	2016	2017	2018	2019
Жилищни сгради - бр.	4514	5562	5774	5980
в тях жилища - бр.	18157	24969	35526	32783
Разгъната застроена площ - хил. м ²	2428	3216	4471	4118
Административни сгради - бр.	163	127	128	103
Разгъната застроена площ - хил. м ²	285	219	504	209
Други сгради - бр.	4685	5460	4826	4608
Разгъната застроена площ - хил. м ²	2767	3163	3087	2454

5. Въведени в експлоатация жилища

	2016	2017	2018	2019 ¹
Общо				
Жилища - бр.	9342	8384	8136	12105
Полезна площ - хил. м ²	786	732	751	1113
в т.ч. жилищна площ	500	461	484	806
В градовете				
Жилища - бр.	7939	7134	6722	10667
Полезна площ - хил. м ²	630	574	575	921
в т.ч. жилищна площ	399	359	370	665
В селата				
Жилища - бр.	1403	1250	1414	1438
Полезна площ - хил. м ²	156	158	176	192
в т.ч. жилищна площ	101	102	114	141

¹ В състава на жилищната площ се включват и кухняте с площ над 4 кв. м.

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XVIII. ЕНЕРГЕТИКА

Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс (ОЕБ) е съвкупност от енергийните баланси на всички енергийни продукти, които се потребяват в страната, в единна обща мерна единица.

Производство на първична енергия е производството на базата на суровини, добити на територията на страната. Включва производството на въглища (отчита се пречистеното производство), суров нефт, природен газ, ядрена енергия, енергия от възобновяеми източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална и топлина от околната среда), биомаса, биогазове, течни биогорива и невъзобновяеми горива.

Към *възстановени и рециклирани продукти* се отнасят шламът и шистите от каменни въглища, възстановени от мините, а нефтопродуктите и използваните смазочни масла са за преработка.

Внос (вкл. пристиганията) и *износ* (вкл. изпращанията) включват количествата, преминали политическите граници на страната, независимо дали е имало митническо оформяне, или не. Транзитът не се отчита (с изключение на електроенергията). В енергийния баланс като износ се отчитат само енергийни продукти, произведени в страната.

Изменение на запасите е разликата между запасите в началото и в края на годината при производителите, големите външнотърговски фирми и потребителите.

Брутна налична енергия е резултативен показател от производството на първична енергия + възстановените продукти + вноса - износа + изменението на запасите. Показва количеството енергия, необходимо за удовлетворяване на енергийното търсене в страната.

Международна морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите, плаващи под всякакъв флаг по море или реки (пристанището на тръгване и пристанището на пристигане са в различни държави).

Брутно вътрешно потребление е резултативен показател - от *Брутна налична енергия* се изваждат количествата за *Международна морска бункеровка*. Съгласно новата методология (в сила от 2017 отчетна година) показателят включва топлината от околната среда.

Международни полети са количествата горива, доставени на територията на страната на летателните апарати за международни полети. Разделението на вътрешни и международни полети се прави на базата на мястото на излитане и мястото на кацане, а не в зависимост от националната принадлежност на авиокомпанията.

Общо доставена енергия представлява количеството енергия, необходима за задоволяване на вътрешното потребление в страната. За вторичните продукти, получени от преобразователен процес, данните могат да бъдат отрицателно число.

1. Общ енергиен баланс за 2018 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища и твърди горива от тях	Произведени газове	Торф и продукти от торф	Битуминозни шисти и битуминозни пясъци	Нефт и нефтени продукти ¹
Производство на първична енергия	11909.8	5056.1	-	-	-	22.8
Възстановени и рециклирани продукти	223.0	213.0	-	-	-	10.0
Внос	11605.9	589.2	-	-	-	8101.1
Износ	4661.9	17.4	-	-	-	3586.3
Изменение на запасите	-49.9	-207.1	-	-	-	145.3
Брутна налична енергия	19026.9	5633.7	-	-	-	4692.9
Международна морска бункеровка	82.1	-	-	-	-	82.1
Брутно вътрешно потребление	18944.8	5633.7	-	-	-	4610.8
Международни полети	256.1	-	-	-	-	256.1
Общо доставена енергия	18688.8	5633.7	-	-	-	4354.7
Вложено за преобразуване	18852.5	5351.7	-	-	-	6966.0
Получено от преобразуване	12174.2	302.8	-	-	-	6765.9
Енергиен сектор	1072.1	0.4	-	-	-	356.9
Загуби при разпределение	434.0	1.6	-	-	-	1.3
Налично за крайно потребление	10504.4	582.8	-	-	-	3796.4
Крайно неенергийно потребление	494.7	49.3	-	-	-	237.5
Крайно енергийно потребление	9749.5	355.3	-	-	-	3540.2
Статистическа разлика	260.1	178.2	-	-	-	18.8

1. Общ енергиен баланс за 2018 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Природен газ	Възобновяеми и биогорива	Невъзобновяеми отпадъци	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	28.5	2562.9	71.4	4168.0	-	-
Възстановени и рециклирани продукти	-	-	-	-	-	-
Внос	2589.3	135.2	-	-	-	191.1
Износ	10.4	185.3	-	-	-	862.4
Изменение на запасите	4.7	7.2	-	-	-	-
Брутна налична енергия	2612.1	2520.1	71.4	4168.0	-	-671.3
Международна морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	2612.1	2520.1	71.4	4168.0	-	-671.3
Международни полети	-	-	-	-	-	-
Общо доставена енергия	2612.1	2520.1	71.4	4168.0	-	-671.3
Вложено за преобразуване	1009.8	1284.6	27.8	4168.0	8.9	35.7
Получено от преобразуване	-	171.3	-	-	906.9	4027.3
Енергиен сектор	47.9	-	-	-	191.1	475.8
Загуби при разпределение	7.8	-	-	-	156.6	266.7
Налично за крайно потребление	1546.7	1406.8	43.6	-	550.2	2577.7
Крайно неенергийно потребление	207.9	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	1300.0	1400.2	43.6	-	539.9	2570.4
Статистическа разлика	38.8	6.6	-	-	10.3	7.4

2. Структура на производството на първична енергия

(Проценти)

	2015	2016	2017	2018
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища и твърди горива от тях	48.6	45.3	48.6	42.5
Нефт и нефтени продукти ¹	0.2	0.2	0.2	0.2
Природен газ	0.7	0.7	0.6	0.2
Възобновяеми и биогорива	17.7	17.8	16.6	21.5
Невъзобновяеми отпадъци	0.2	0.3	0.3	0.6
Ядрена енергия	32.6	35.7	33.7	35.0

¹Данните за производството на нефт са изготвени по оценка на информация от „Бюлетин за състоянието и развитието на енергетиката на Република България“ на Министерството на енергетиката.

Вложено за преобразуване са количествата горива и енергия, които се влагат за производство на други видове енергийни продукти.

Получено от преобразуване са вторичните енергийни продукти, получени в резултат на отделните преобразователни процеси: производство на електрическа и топлинна енергия, брикетирание, коксово и доменно производство, производство на нефтопродукти. Включва се цялата произведена топлинна енергия от централите за обществено ползване и само продадената от заводските централи.

Потреблението на енергийния сектор отразява крайното потребление на енергия и горива (в резултат на което не се получават други енергийни продукти) за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергийни продукти.

Загуби при разпределението включва загубите при разпределението на природния газ и на топлоенергията, при преноса и разпределението на електроенергията и при транспортирането на другите горива.

Налично за крайно потребление са количествата енергийни продукти, налични за крайно използване, в резултат на което не се получават други енергопродукти. Този показател се изчислява като: *Общо доставена енергия - Вложено за преобразуване + Получено от преобразуване - Потребление на енергийния сектор - Загуби при разпределението.*

Крайното потребление се дели на: неенергийно и енергийно.

Крайното неенергийно потребление показва количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти.

Крайно енергийно потребление е разходът на горива/енергия, при чието изгаряне/използване не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топло-енергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията, които са я произвели.

Статистическа разлика е разликата между *Налично за крайно потребление* и *Крайно (неенергийно + енергийно) потребление.*

Информацията по общия енергиен баланс е показана в хиляди тонове нефтен еквивалент. В световната практика се използват джаулът и неговите кратни като обща енергийна единица. За преминаване от един в друг вид мерна единица се използва следната зависимост:

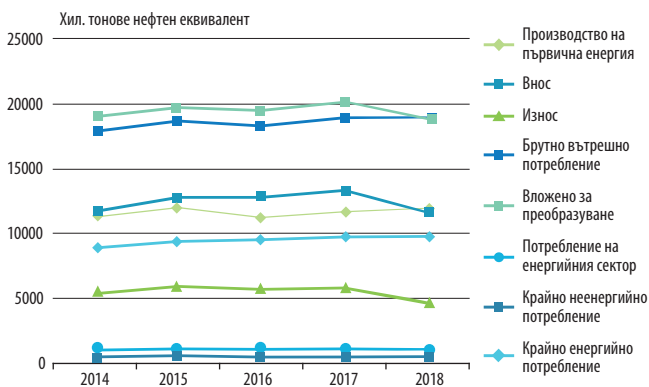
$$1 \text{ ГДж} = 278 \text{ кВтч} = 0.0239 \text{ т н.е.}$$

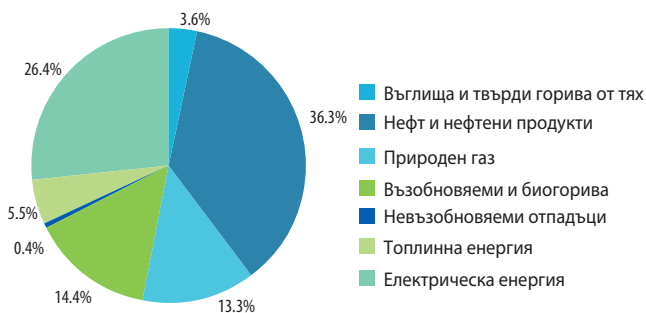
3. Крайно енергийно потребление в икономиката

	2016	2017	2018	2018 в % към 2017
	хил. т н.е.			
Общо	9518.0	9742.0	9749.5	100.1
Индустриален сектор	2655.5	2753.6	2730.6	99.2
Черна металургия	111.1	118.7	126.0	106.2
Химическа и нефтохимическа промишленост	851.2	909.7	833.8	91.6
Цветна металургия	130.2	162.4	177.5	109.3
Неметални минерали	559.4	571.5	571.8	100.1
Транспортно оборудване	17.1	18.8	19.2	101.9
Машини, метални изделия и оборудване	132.8	139.5	140.4	100.7
Добивна промишленост (без енергийните суровини)	116.5	122.0	126.5	103.6
Храни, напитки и тютюн	237.2	227.7	250.7	110.1
Целулозно-хартиена и полиграфическа промишленост	242.4	220.5	201.0	91.2
Дървен материал и изделия от него (без мебели)	57.8	62.3	70.8	113.7
Строителство	61.4	55.9	66.0	118.1
Текстил и кожи	66.8	66.6	66.3	99.5
Други в индустрията	71.5	78.0	80.6	103.3
Транспортен сектор	3268.1	3324.9	3372.2	101.4
Железопътен транспорт	36.7	39.7	34.4	86.7
Автомобилен транспорт	3066.1	3091.9	3181.4	102.9
Вътрешни полети	19.5	20.6	17.5	85.1
Вътрешно корабоплаване	-	-	-	-
Тръбопроводен транспорт	145.8	172.7	138.8	80.4
Други в транспорта	-	-	-	-
Други сектори	3594.4	3663.5	3646.8	99.5
Търговия и обществени услуги и други неупоменати	1157.0	1167.2	1231.2	105.5
Домакинства	2252.1	2318.7	2229.7	96.2
Селско и горско стопанство	185.1	177.3	185.3	104.5
Рибно стопанство	0.2	0.3	0.6	200.6
Невключени никъде другаде (други)	-	-	-	-

Фиг. 1. Енергийни потоци

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2018 г.

4. Баланс на електрическата енергия

(ГВтч)

	2015	2016	2017	2018
Ресурси	53476.5	49845.7	49318.2	49060.4
Получено от преобразуване	49225.5	45277.7	45612.8	46837.7
Внос	4251.0	4568.0	3705.4	2222.7
Потребление	53476.5	49845.7	49318.2	49060.4
Енергиен сектор	5800.0	5471.0	5752.4	5534.0
Индустриален сектор	9033.0	9083.0	9737.3	9871.7
Транспортен сектор	352.0	354.0	377.6	323.6
Домакинства	10644.0	10733.0	11137.5	10963.0
Селско, горско и рибно стопанство	221.0	223.0	222.4	264.6
Други	8804.0	9520.0	9383.3	8885.8
Износ	14826.0	10940.0	9185.8	10030.1
Загуби при пренос и разпределение	3785.0	3577.0	3475.9	3101.9
Статистическа разлика	11.5	-55.3	45.9	85.8

Електрическа и топлинна енергия

Производството на електрическа енергия представлява брутно производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия, измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Потреблението на електроенергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи.

Производството на топлоенергия представлява брутно произведената от обществените централи топлоенергия и само продадената топлоенергия от заводските централи.

Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

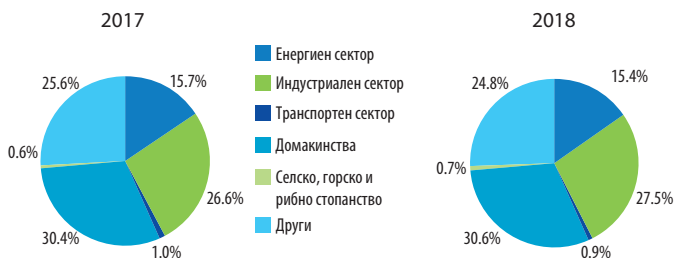
В дейност „Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода“ са включени собствените нужди на обществените централи за производство на електро- и топлоенергия.

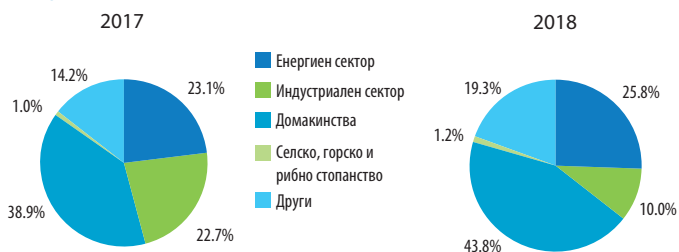
5. Баланс на топлинната енергия

	2015	2016	2017	(ГВтч) 2018
Ресурси	13984.7	13389.4	12268.7	10546.9
Получено от преобразуване	13526.9	12854.2	11756.4	10041.9
От химични процеси	457.8	535.3	512.3	505.0
Потребление	13984.7	13389.4	12268.7	10546.9
Енергиен сектор	2711.1	2345.8	2349.4	2222.1
Индустриален сектор	4303.6	3532.5	2303.3	858.4
Домакинства	3868.9	3775.3	3951.8	3765.8
Селско, горско и рибно стопанство	31.9	92.2	105.2	101.7
Други	1444.7	1893.6	1446.9	1657.1
Загуби при пренос и разпределение	1623.9	1758.6	1967.2	1821.7
Статистическа разлика	0.6	-8.6	145.0	120.2

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

XIX. ТРАНСПОРТ

Транспорт - основни данни за развитието на транспорта

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор.

Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии се включват и международните редовни автобусни линии.

Маршрутната дължина на тролейбусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата едностранна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2016	2017	2018	2019
Дължина на железопътните линии - км	5486	5468	5470	5466
в т.ч. текущ път - км	4029	4030	4030	4030
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	71.2	71.2	71.2	71.2
Междуселищни автобусни линии - бр.	3039	3039	3137	3171
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	447.9	434.2	434.6	422.5
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	10	10	10	10
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	408	400	396	405
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	137	137	131	131
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	38	38	38	38

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2016	2017	2018	2019
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	494393	457740	473809	489074
Товарни автомобили	405217	372851	387186	401823
Специални автомобили	37516	34493	35481	36591
Влекачи	51660	50396	51142	50660
Регистрирани автобуси - бр.	22928	20628	20442	20318
Тролейбуси - бр.	437	392	376	369
Пътнически места - бр.	48708	43868	41110	39791
Трамваи - бр.	280	311	301	313
Пътнически места - бр.	56818	62958	60853	62777
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	208	208	208	208
Пътнически места - бр.	64064	64064	64064	64064
Морски товарни кораби - бр.	3	3	3	2
Пълна товароподемност - хил. т	12	12	12	15
Морски пътнически кораби - бр.	10	2	2	3
Пътнически места - бр.	482	156	156	168
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	110	112	111	106
Товароподемност - хил. т	186	189	187	179
Речни пътнически кораби - бр.	1	1	1	1
Пътнически места - бр.	243	243	243	243

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

Сухопътният транспорт включва превозната дейност на железопътния и автомобилния транспорт, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

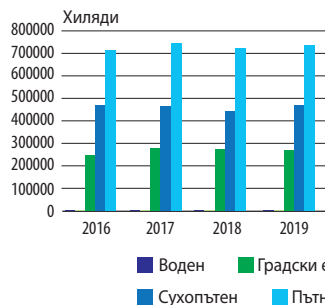

Фиг. 2. Извършена работа

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2016	2017	2018	2019
	Превозени товари - хил. т			
Общо	124358	136685	116644	96675
Сухопътен транспорт ¹	121910	134385	114430	94279
Воден транспорт ²	2443	2291	2191	2376
Въздушен транспорт	5	9	23	20
	Извършена работа - млн. ткм			
Общо	41546	42532	32923	25866
Сухопътен транспорт ¹	40263	41306	31951	24662
Воден транспорт ²	1278	1218	956	1188
Въздушен транспорт	5	8	16	16

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2016	2017	2018	2019
	Превозени пътници - хил.			
Общо	716412	748496	721585	739118
Сухопътен транспорт ¹	469054	466535	443870	467524
Воден транспорт ²	119	109	114	102
Въздушен транспорт	2337	2198	2470	2693
Градски електротранспорт	244902	279654	275131	268799
	Извършена работа - млн. пкм			
Общо	18663	17045	16993	18009
Сухопътен транспорт ¹	13668	11991	11366	12360
Воден транспорт ²	5	5	4	10
Въздушен транспорт	3869	3637	4200	4234
Градски електротранспорт	1121	1412	1423	1405

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

XX. ТУРИЗЪМ

Места за настаняване

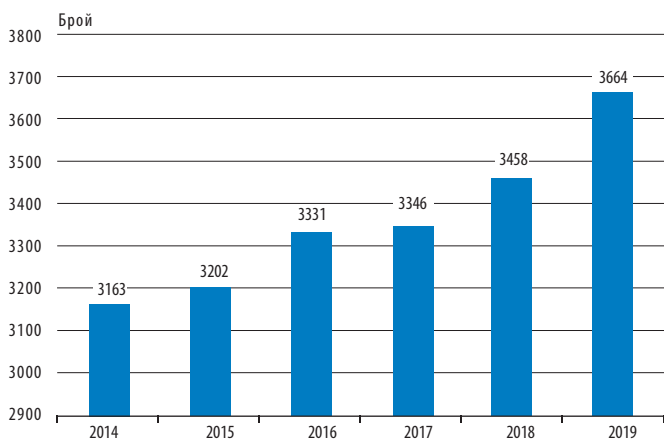
Методологията, която се прилага при статистическото изследване, е в съответствие с Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент № 1051/2011 на Европейската комисия за прилагане на Регламент № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

Обект на изучаване са всички категоризирани места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния период - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (вилни и туристически селища, хостели, къщи за гости, бунгала, почивни домове, хижи, частни квартири и апартаменти и други).

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2019 г. в страната са функционирали 3 664 места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла.

Фиг. 1. Места за настаняване

1. Места за настаняване¹

	2016	2017	2018	2019
Места за настаняване - бр.	3331	3346	3458	3664
Легла - хил. бр.	328.3	348.7	335.6	341.5
Легладеноощия - хил. бр.	65169	66468	68223	69254
Използваемост на легладеноощията - %	38.6	39.2	39.3	39.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	25186	26054	26845	27155
в т.ч. от чужденци	16151	17106	17749	17480
Приходи от нощувки - млн. лв.	1229.1	1340.9	1455.7	1521.9
Хотели - бр.	2158	2110	2102	2166
Легла - хил. бр.	281.9	293.5	286.2	288.0
Легладеноощия - хил. бр.	56188	57287	58514	59241
Използваемост на легладеноощията - %	41.5	42.0	42.3	42.1
Реализирани нощувки - хил. бр.	23319	24071	24750	24923
в т.ч. от чужденци	15865	16733	17327	17033
Приходи от нощувки - млн. лв.	1191.3	1298.8	1407.0	1465.6
Къмпинги - бр.	11	9	10	14
Легла - хил. бр.	0.8	0.7	0.7	0.9
Легладеноощия - хил. бр.	119	112	106	128
Използваемост на легладеноощията - %	47.9	52.1	60.0	59.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	57	58	63	76
в т.ч. от чужденци	3	3	2	4
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.4	0.4	0.5	0.8
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	1162	1227	1346	1484
Легла - хил. бр.	45.6	54.5	48.7	52.6
Легладеноощия - хил. бр.	8862	9069	9603	9885
Използваемост на легладеноощията - %	20.4	21.2	21.2	21.8
Реализирани нощувки - хил. бр.	1810	1925	2032	2156
в т.ч. от чужденци	283	370	420	443
Приходи от нощувки - млн. лв.	37.4	41.7	48.2	55.5

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

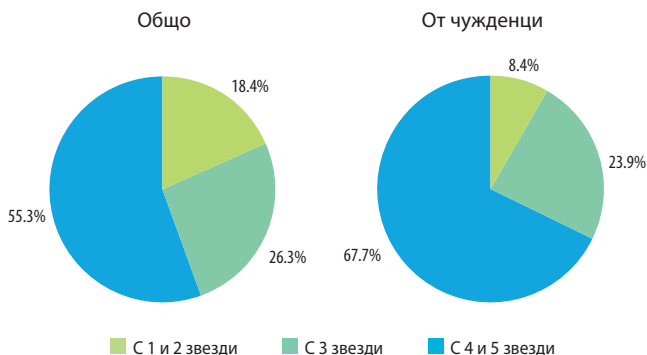
Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2019 г. в сравнение с 2018 г. се увеличава с 309.8 хил. (1.2%) до 27 154.8 хиляди.

Броят на реализираните нощувки от чужденци (17 479.8 хил.) във всички места за настаняване през 2019 г. намалява с 1.5% спрямо предходната година.

Почти всички чужденци - 97.3%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите места за настаняване (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували само 2.7%.

Структурата на реализираните нощувки от чужденци през 2019 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в местата за настаняване с четири и пет звезди (67.7%), следван от тези с три звезди (23.9%) и с една и две звезди (8.4%)

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в местата за настаняване през 2019 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужденци в местата за настаняване през 2019 г. по страни и категории

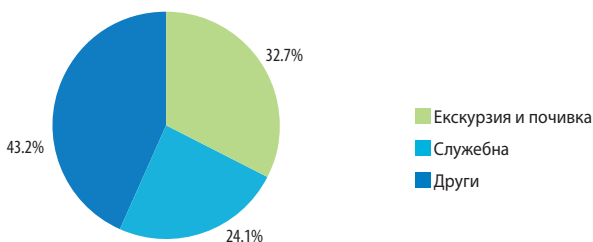
Страни	Общо	Категория на местата за настаняване (Брой)			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	17479846	1457763	4182741	9778080	2061262
ЕС	12442447	793934	2732328	7571352	1344833
Австрия	169919	6289	20158	114954	28518
Белгия	265721	12619	19619	199835	33648
Германия	2706423	59914	383778	1968144	294587
Гърция	256212	19468	54091	138153	44500
Дания	148495	10419	30294	91483	16299
Естония	119665	5930	27002	73009	13724
Ирландия	137580	38590	24652	57840	16498
Испания	121755	12108	22630	60997	26020
Италия	191771	17445	47649	94273	32404
Кипър	33567	2562	5637	20382	4986
Латвия	71398	5924	21748	36729	6997
Литва	118290	6703	21593	76426	13568
Люксембург	15935	423	703	12598	2211
Малта	5666	408	1154	3147	957
Нидерландия	192622	16142	27379	127278	21823
Обединено кралство	1757833	193948	303097	1065490	195298
Полша	1753830	92582	540498	973497	147253
Португалия	41905	4046	7753	21229	8877
Румъния	2424794	139751	605095	1408559	271389
Словакия	232766	18661	94867	102283	16955
Словения	34907	4300	15371	12652	2584
Унгария	213176	18350	84926	88583	21317
Финландия	142487	14917	33377	80917	13276
Франция	393046	27301	63831	252510	49404
Хърватия	37613	2842	11454	19090	4227
Чешка република	736283	54321	241514	400290	40158
Швеция	118788	7971	22458	71004	17355
Други европейски страни	2787360	498415	889932	1104776	294237
Норвегия	226262	28819	43051	133626	20766
Република Северна Македония	272891	19843	58276	155209	39563
Руска федерация	1080838	247533	333593	377626	122086
Сърбия	154309	22232	41683	73996	16398
Турция	246928	44671	54851	104045	43361
Украйна	747353	131641	348698	229446	37568
Швейцария	58779	3676	9780	30828	14495
Други страни	815246	28066	116611	434257	236312
Израел	651903	16469	90743	368527	176164
Съединени американски щати	135155	9624	22001	51590	51940
Япония	28188	1973	3867	14140	8208
Останал свят	1434793	137348	443870	667695	185880

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България

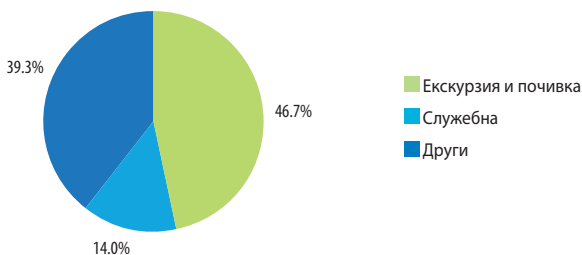
Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на основата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са разработени на основата на провежданото от НСИ извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на България.

Фиг. 3. Структура на пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещенията през 2019 г.

Фиг. 4. Структура на посещенията на чужденци в България по цел на посещенията през 2019 г.

3. Пътувания на българи в чужбина и посещения на чужденци в България по страни

(Брой)

Страни	Пътувания на българи в чужбина		Посещения на чужденци в България	
	2018	2019	2018	2019
Общо	6698526	7006585	12368363	12552152
ЕС	3993584	4173653	7250365	7188623
Австрия	221638	233622	217541	214179
Белгия	105830	107810	170146	155367
Германия	422268	446045	1063502	948492
Гърция	1402560	1461096	1290313	1277610
Дания	28943	28493	57405	53360
Ирландия	11256	12325	39322	45359
Испания	181412	193700	96100	93535
Италия	242301	243500	181770	167658
Кипър	13722	12564	25517	28349
Малта	11237	11102	4964	3594
Нидерландия	71339	75685	193362	176122
Обединено кралство	178589	187850	424384	508342
Полша	73849	76144	474984	445316
Португалия	20126	19685	17603	20140
Румъния	523058	554070	2035606	2161004
Словакия	39185	38231	101887	87227
Словения	36738	39196	22666	19210
Унгария	68995	71168	102956	111132
Финландия	5084	5140	39669	35800
Франция	148953	159427	260099	250014
Хърватия	36222	42283	31459	35071
Чешка република	101917	108700	236265	214550
Швеция	19577	19423	60178	45872
Други страни от ЕС	28785	26394	102667	91320
Други европейски страни	2533595	2670563	3883209	4057316
Норвегия	8469	8706	62317	46070
Република Северна Македония	416448	429329	609591	605348
Руска федерация	59080	55686	522085	460770
Сърбия	493950	514959	632902	679336
Турция	1515894	1621597	1534809	1628231
Украйна	21507	20320	487400	596993
Швейцария	18247	19966	34105	40568
Други страни	46973	47000	367676	378123
Израел	19545	20315	245567	246404
Канада	7363	7241	20889	22436
Съединени американски щати	20065	19444	101220	109283
Останал свят	124374	115369	867113	928090

XXI. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

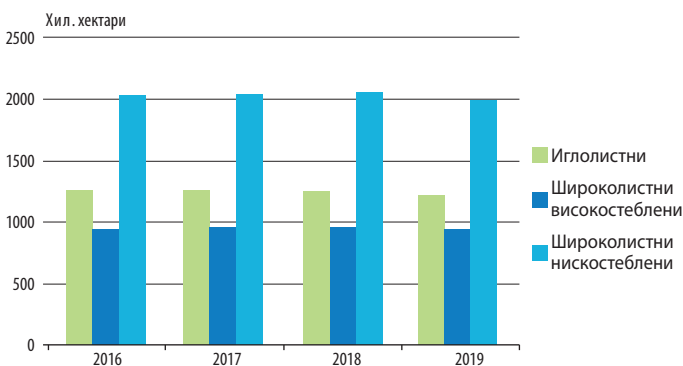
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и други).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	2016	2017	2018	2019
	(Хил. хектари)			
Площ по видове гори	4231	4243	4257	4149
Иглолистни	1259	1254	1251	1214
Широколистни	2972	2989	3006	2935
Високостеблени	942	952	954	940
Нискостеблени	2030	2037	2052	1995
В т.ч. залесена горска площ²	3865	3877	3893	3789
Иглолистни	1131	1125	1122	1088
Широколистни	2734	2752	2770	2701
Високостеблени	880	892	895	882
Нискостеблени	1854	1860	1875	1818

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

² С площта на клека.

2. Лесокултурни дейности¹

	2016	2017	2018	2019
	(Хектари)			
Подготовка на почвата за залесяване	1763	1584	1278	1465
Залесяване	1987	1745	1503	1529
Ново залесяване	1130	975	853	695
В зрели невъзобновени насаждения	782	716	612	790
Попълване на редени	75	54	36	43
Създаване на интензивни култури	766	677	651	574
Попълване на култури	318	571	694	488
Отглеждане на култури	9247	10708	10987	11569

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

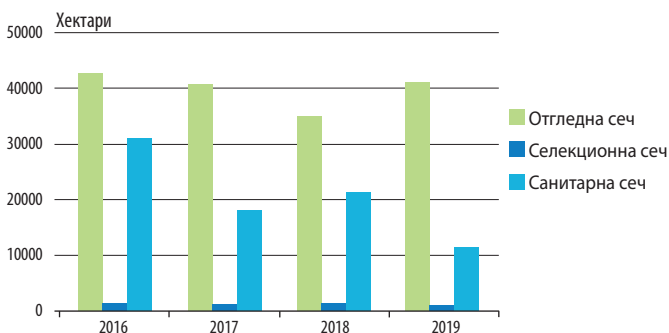
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

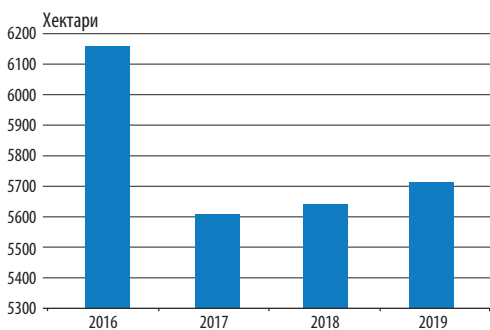
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на горите

3. Стопанисване на горите¹

	2016	2017	2018	2019
	(Хектари)			
Отгледна сеч	42578	40615	34821	40924
Иглолистни	18534	15980	14007	18482
Широколистни високостеблени	16526	16893	14048	14256
Издънкови	7518	7742	6766	8186
Селекционна сеч	1275	1060	1154	925
Иглолистни	333	317	238	276
Широколистни високостеблени	537	603	640	380
Издънкови	405	140	276	269
Санитарна сеч	30843	17890	21225	11291
Иглолистни	24873	14633	18174	8876
Широколистни високостеблени	2965	1333	1003	1000
Издънкови	3005	1924	2048	1415
Кастрене	1465	1776	1507	1546
Подпомагане на естественото възобновяване	6159	5608	5640	5713
в т.ч. изсичане на подлес	5412	4800	4355	4253
Маркиран лесосечен фонд	126235	130221	131536	134861
Иглолистни	50860	52887	57184	57703
Широколистни високостеблени	32967	30510	30529	32577
Издънкови	42408	46824	43823	44581

4. Горско семепроизводство¹

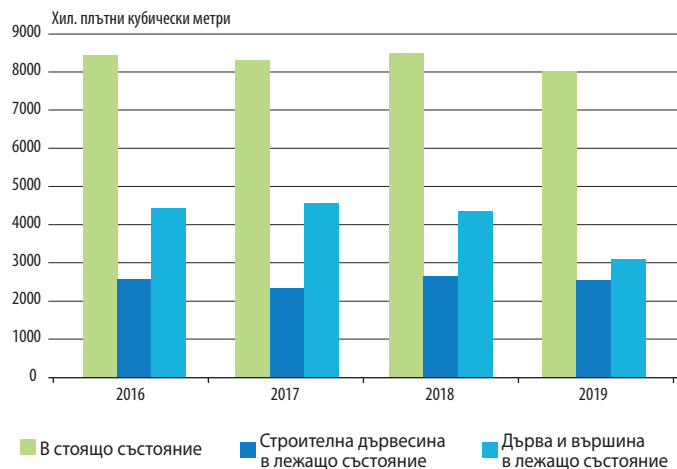
	2016	2017	2018	2019
	(Килограми)			
Бране на иглолистни шишарки	9907	8154	5427	14938
Събиране и добив на семена	42732	56171	43732	33076
Иглолистни видове	969	803	120	670
Широколистни видове	41764	55369	43720	33009
от тях дъбов жълъд	39277	53745	36144	30808

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни, общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

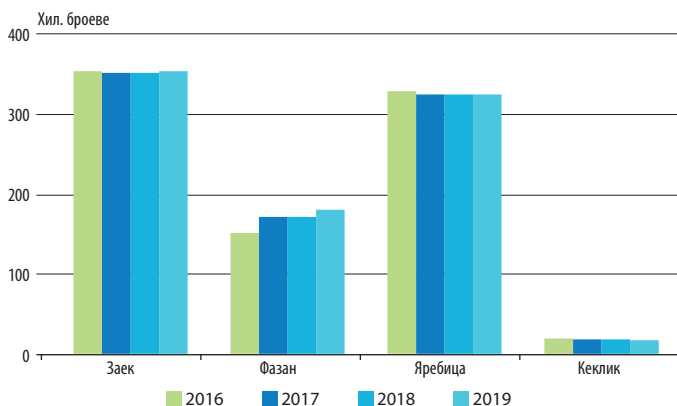
	2016	2017	2018	2019
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	8447	8322	8476	8007
В лежащо (отсечено) състояние	7044	6936	7034	6671
Строителна дървесина	2589	2360	2666	2565
Дърва и вършина	4455	4576	4368	4106
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	4140	4092	4435	3910
В лежащо (отсечено) състояние	3229	3205	3474	3079
Строителна дървесина	1788	1614	1928	1813
Дърва и вършина	1441	1591	1546	1266
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4307	4230	4041	4097
В лежащо (отсечено) състояние	3815	3731	3560	3592
Строителна дървесина	801	746	738	752
Дърва и вършина	3014	2985	2822	2840
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	884	848	807	778
В лежащо (отсечено) състояние	773	743	713	687
Строителна дървесина	166	156	153	145
Дърва и вършина	607	587	559	542
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	229	207	198	177
В лежащо (отсечено) състояние	196	180	170	154
Строителна дървесина	39	40	34	33
Дърва и вършина	157	140	135	121
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	649	619	611	642
В лежащо (отсечено) състояние	581	549	548	566
Строителна дървесина	252	230	246	261
Дърва и вършина	329	319	301	304
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2545	2556	2423	2498
В лежащо (отсечено) състояние	2265	2259	2129	2182
Строителна дървесина	344	320	304	311
Дърва и вършина	1921	1939	1825	1871

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

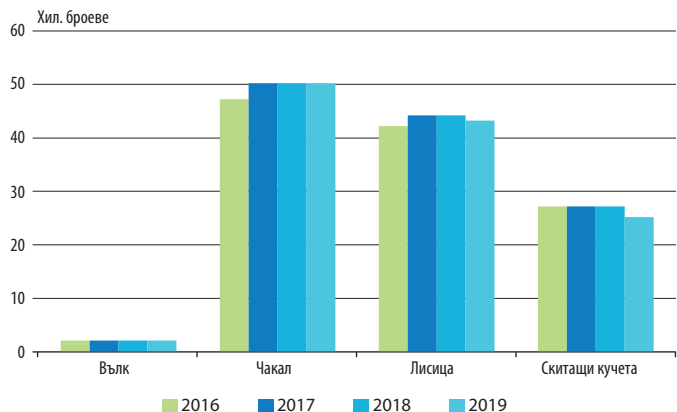
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

	2016	2017	2018	(Брой) 2019
	Едър дивеч			
Благороден елен	25910	29331	29585	31227
Елен лопатар	8159	9231	9421	9761
Сърна	106323	116441	116697	121136
Дива свиня	88948	99729	100065	97690
Дива коза	1945	2267	2267	2505
Муфлон	3753	4219	4274	4415
Мечка	943	942	943	1003
Тибетски як	23	20	20	20
Зубър	29	36	36	48
Глухар	2940	3229	3229	3303
	Дребен дивеч			
Заяк	353091	351024	351855	353264
Фазан	151458	171790	171871	180545
Яребица	328198	324265	324257	324923
Кеклик	18814	18780	18830	17601
	Хищници			
Вълк	2452	2640	2649	2824
Чакал	47294	50194	50289	50800
Лисица	42326	44041	44119	43477
Скитащи кучета	27437	26997	27005	25264

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

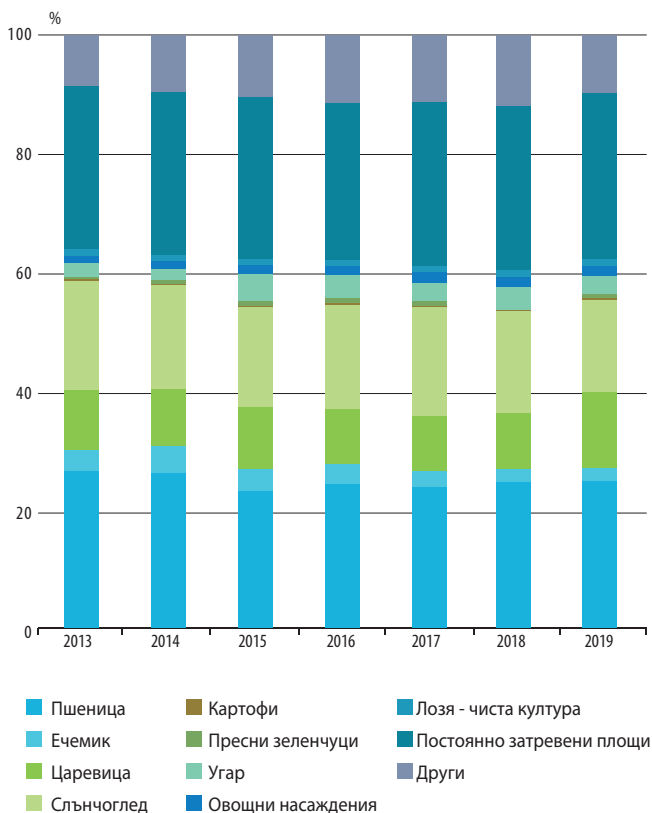
XXII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

1. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2,3}

(Хектари)

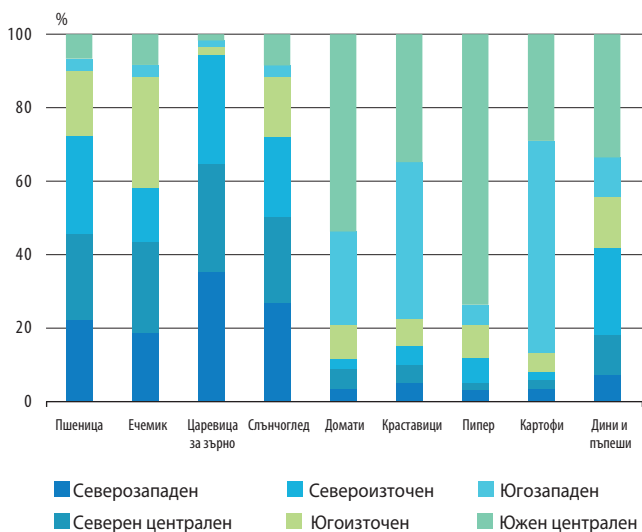
	2016	2017	2018	2019
Обработваема земя	3480991	3473825	3463370	3461615
Пшеница	1215684	1197768	1237736	1250478
Ечемик	168244	138122	115773	112264
Ръж и тритикале	30909	30639	29767	28163
Овес	15675	19730	16886	13866
Царевица	468762	461085	478354	641555
Други житни	21304	19600	24641	26352
Слънчоглед	887845	934715	859910	789604
Тютюн	13930	10506	8668	4849
Други маслодайни култури	196958	181067	203397	158305
Други индустриални култури	55144	58848	46640	57878
Картофи	10109	12909	14611	11177
Фасул, грах и други варива	33928	78389	103445	42167
Пресни зеленчуци	46527	33312	35483	35627
Окопни и други едногодишни фуражи	14223	17705	18152	13859
Ливади, засети с бобови	105371	115447	112702	117708
Ливади, засети с житни	3422	2504	5917	6625
Угар	191537	159959	149683	149636
Оранжерии	1419	1520	1606	1503
Използвана земеделска площ	5021412	5029529	5030276	5037470
Семейни градини	15367	15258	14836	14636
Овощни насаждения	77625	84320	88829	90221
Лозя - чиста култура	52517	53251	53787	53005
Смесени трайни насаждения	8222	8220	8312	7813
Разсадници	2602	2304	2100	1699
Общо трайни насаждения	140966	148094	153029	152738
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1384088	1392352	1399041	1408481
Площ със селскостопанско предназначение	5214640	5224402	5226194	5222925

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).³ От 2010 г. съгласно Регламент (ЕО) № 1166/2009 разсадниците се отнасят в категорията „трайни насаждения“.

Производство от земеделски култури

Данните за производството от основни селскостопански култури са резултат от наблюдението за определяне на добивите от полски култури и от наблюдението за производството на зеленчуци през 2019 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделските стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни селскостопански култури по статистически райони през 2019 г.

2. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Пшеница	1212012	1198683	5832	6162	4812	5141
Ечемик	103570	112029	438	547	4224	4885
Царевица за зърно	444623	560911	3478	3990	7822	7114
Слънчоглед	788656	815560	1927	1914	2443	2347

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

3. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи ² - ха		Производство ³ - т		Средни добиви ⁴ - кг/ха	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Домати	3907	4654	148077	145012	21815	20568
Краставици и корнишони	870	1669	74357	72966	16347	18823
Пипер	2854	3058	51958	63982	17083	18726
Картофи	14096	9291	261694	197410	18558	21244
Дини и пъпеши	7084	7229	121590	120216	17156	16626

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

² Реколтирани площи, без площта на оранжерията.

³ Вкл. оранжерийното производство.

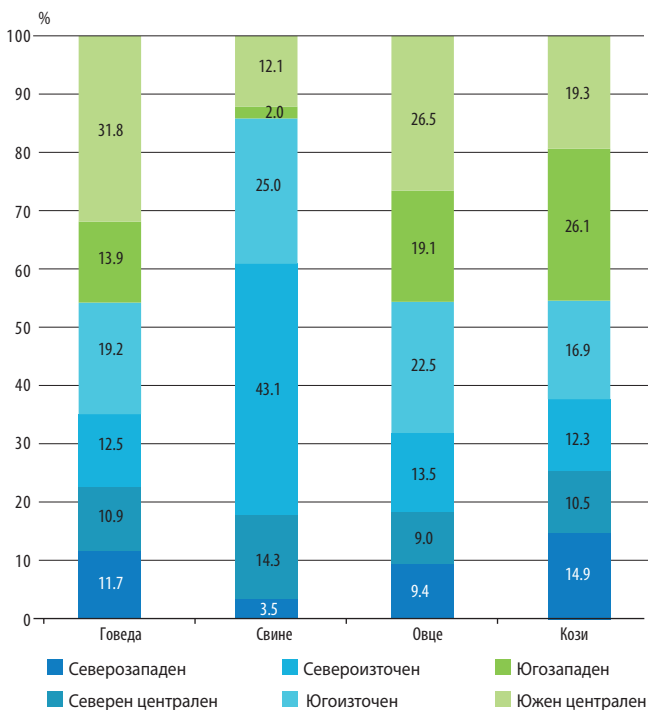
⁴ Средните добиви са без оранжерийните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетираат всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребни животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на основни селскостопански животни по статистически райони на 1.11.2019 г.

4. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2016	2017	2018	2019
Говеда	557.9	540.1	526.5	510.5
в т.ч. крави	357.2	348.7	340.8	331.4
Биволи	12.3	12.8	15.6	16.7
в т.ч. биволици	7.6	8.7	10.3	11.5
Свине	616.4	593.1	650.5	491.8
в т.ч. основни свине-майки	47.2	44.7	51.5	37.3
Овце	1360.1	1316.8	1350	1281
в т.ч. овце-майки	1128.9	1096.4	1119.9	1074.6
Кози	237.5	257	271.7	228.5
в т.ч. кози-майки	199.4	220.8	231.2	193.9
Птици - общо	13700.0	14756.0	15519.0	15466.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	7158.0	6898.0	6951.0	7008.0

5. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2019 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	22.6	510.5	22.6
в това число:			
Крави	21.3	331.4	15.5
Телета до 1 година	3.3	97.1	29.4
Биволи	0.4	16.7	41.7
в т.ч. биволици	0.3	11.5	38.3
Свине	1.7	491.8	289.3
в т.ч. свине-майки	0.3	37.3	124.3
Овце	17.8	1281.0	72.0
в т.ч. овце-майки	17.6	1074.6	61.0
Кози	9.7	228.5	23.6
в т.ч. кози-майки	9.6	193.9	20.2

¹ Източник: Министерство на земеделието, храните и горите.

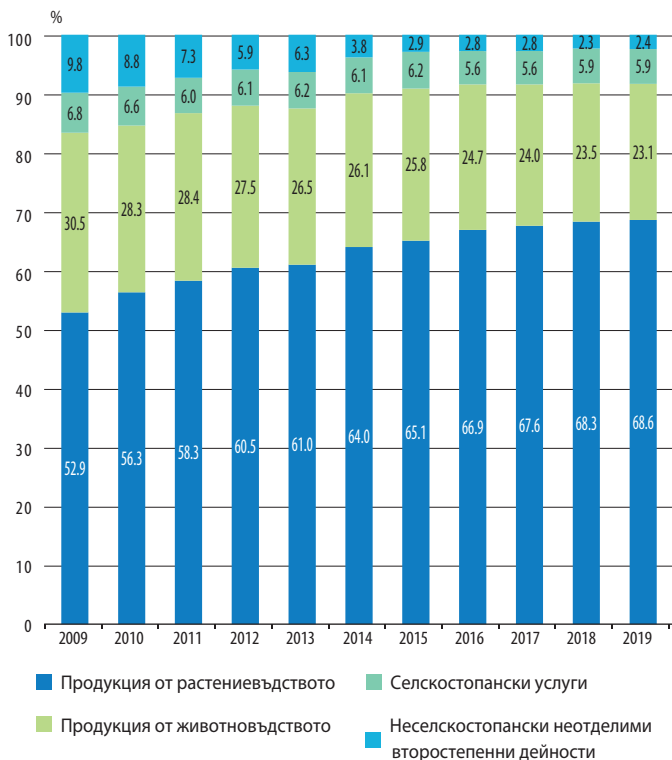
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията от отрасъл „Селско стопанство“ представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците със селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). От 2007 г. информацията включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на нетния предприемачески доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство“.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

6. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

	2016	2017	2018	2019
Зърнени култури	2345.8	2437.8	2823.6	2843.9
Технически култури	1931.7	1969.2	1829.0	1760.7
Фуражни култури	159.6	223.9	176.8	198.5
Зеленчуци	344.9	384.1	420.0	416.8
Картофи	50.0	78.9	101.7	73.1
Плодове	358.3	426.7	383.6	386.3
Вино	.	.	.	.
Други растениевъдни култури	45.0	46.5	38.3	29.4
Продукция от растениевъдството	5235.3	5567.1	5773.0	5708.7
Селскостопански животни	1061.8	1048.9	1102.5	1025.7
Продукти от животновъдството	874.6	929.8	887.7	892.1
Продукция от животновъдството	1936.4	1978.7	1990.2	1917.8
Селскостопански стоки	7171.7	7545.8	7763.2	7626.5
Селскостопански услуги	439.8	465.3	501.7	492.2
Продукция от селското стопанство	7611.5	8011.1	8264.9	8118.7
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	218.8	228.7	192.7	199.3
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	7830.3	8239.8	8457.6	8318.0
Междинно потребление	4355.7	4479.5	4794.2	4577.4
Брутна добавена стойност по базисни цени	3474.6	3760.3	3663.4	3740.6
Потребление на основен капитал	860.1	869.9	897.2	998.7
Нетна добавена стойност по базисни цени	2614.5	2890.4	2766.2	2741.9
Доход по фактори	4195.6	4795.7	4615.6	4529.0
Нетен опериращ излишък (смесен доход)	3363.4	3869.5	3659.9	3543.0
Нетен предприемачески доход	2285.1	2714.2	2477.2	2259.9

XXIII. ОКОЛНА СРЕДА

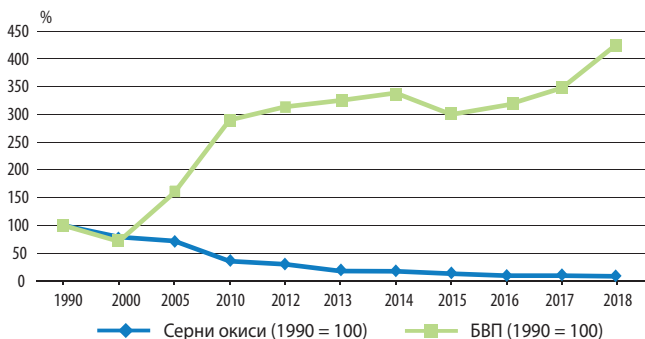

Емисии на вредни вещества

Емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух са изчислени въз основа на данни от специализирано статистическо изследване на Националния статистически институт и информация от Изпълнителната агенция по околна среда към Министерството на околната среда и водите. За събиране на първичната информация и изчисляване на емисиите на вредни вещества е използвана методика на НСИ и МОСВ, хармонизирана с методиката CORINAIR, разработка на Европейския съюз. Емисиите са определени по разчетен метод на базата на следните показатели: консумирано гориво, съдържание на сяра, топлотворна способност, количество произведена продукция и вложени суровини, както и емисионни фактори за съответните замърсители.

Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии. Най-общата характеристика на връзката „икономика – околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица Брутен вътрешен продукт“.

Фиг. 1. Емисии на серни окиси и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окси	Азот- ни окси	Немета- нови лет- ливи ор- ганични съедине- ния	Метан	Въгле- роден окис	Въглеро- ден дву- окис	Дву- азотен окис	Амо- няк
	2016							
Общо	103	134	86	687	281	40882	23	49
Индустриални горивни процеси	57	29	0	0	1	27150	6	0
Производствени процеси	39	36	28	440	27	4133	0	3
Други източници ³	6	68	57	246	254	9599	17	46
	2017							
Общо	103	90	72	707	248	43194	24	49
Индустриални горивни процеси	50	22	0	0	1	29100	7	-
Производствени процеси	46	7	25	477	28	4328	0	3
Други източници ³	7	61	47	230	219	9765	17	46
	2018							
Общо	88	84	56	643	272	40427	24	45
Индустриални горивни процеси	40	19	0	0	1	26149	6	0
Производствени процеси	44	8	14	421	28	4353	0	3
Други източници ³	5	57	42	222	243	9926	18	42

¹ Поради извършени закръглениа някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно последното издание на CORINAIR; използвани са и нови емисионни фактори.³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Водоползване

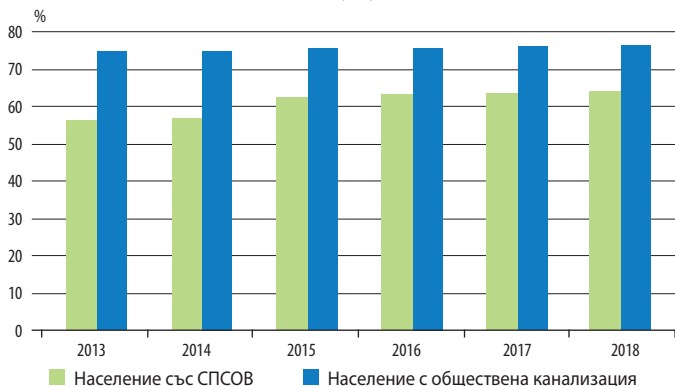
Информацията е резултат от статистическите наблюдения, обхващащи изчерпателно фирмите за обществено водоснабдяване (ВиК) и напоителни системи, както и икономическите единици, ползвали над 36 хил. м³ вода годишно. Доброволно представят данни и предприятия под този критерий. Не се включва водоползването за хидроенергетиката и водовземането от физически лица.

Водоснабдяването се осъществява чрез доставчиците на вода и чрез самостоятелно водовземане. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовият сектор (домакинства и услуги). Равнището на водоползване в страната се определя главно от енергийното водоползване, за което са необходими значителни обеми за охлаждащи процеси. За изчисление на потреблението на питейна вода от домакинствата средно на човек (доставена от ВиК) е използвано средногодишното население.

След употреба водите се отвеждат в обществената канализационна мрежа и водните обекти. Разграничени са две категории - отпадъчни води и води от охлаждащи процеси. Отведените отпадъчни води във водни обекти се формират от обществената канализационна мрежа (вкл. от неточкови източници), стопанските единици и домакинствата. Пречистването на отпадъчните води се извършва на място или в селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

Оценката на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води се основава на информация от ВиК операторите и общините с организирано отвеждане на водите в селищна пречиствателна станция. Възможно е делът на населението да бъде надценен поради наличието на селища с частично изградена канализационна мрежа. Не е включено населението, чиито води се извозват с цистерни в канализационна система или СПСОВ.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

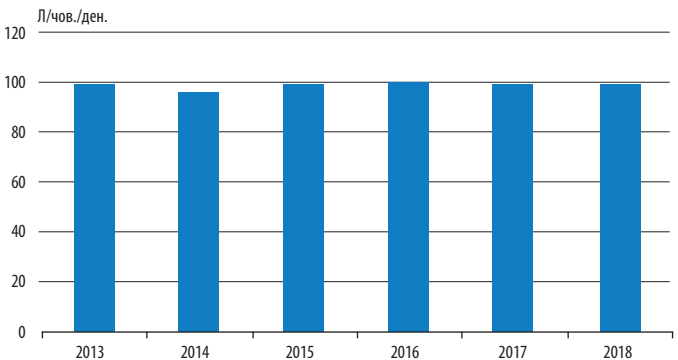

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

(Млн. куб. м/г.)

	2014	2015	2016	2017	2018
Иззета прясна вода - бруто	5376	5629	5689	5658	5425
Повърхностни водоизточници	4829	5071	5128	5076	4859
в т.ч. от язовири	2164	2423	2222	2279	2090
Подземни водоизточници	547	558	561	582	566
Иззета непрясна вода - бруто	0	0	0	0	10
Използвана вода по икономически дейности - общо	4506	4736	4721	4732	4647
Селско и горско стопанство	289	360	355	307	312
в т.ч. за напояване	258	316	306	255	258
Индустрия	3887	4037	4041	4091	3995
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	3237	3686	3681	3704	3627
Услуги	79	81	67	78	87
Домакинства	251	259	257	257	253
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	789	804	803	768	767
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	558	579	603	582	581
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3000	3680	3625	3719	3613

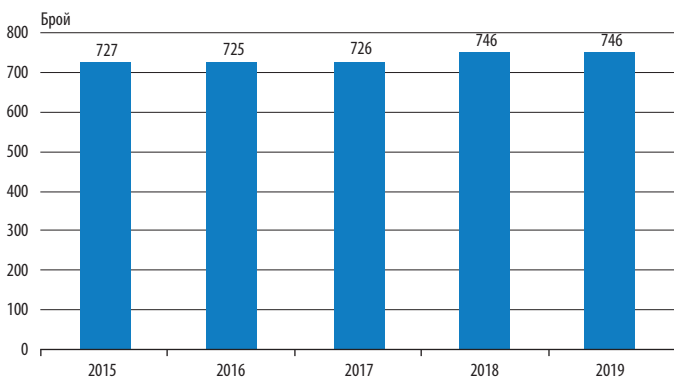
Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата от общественото водоснабдяване (Вик) средно на човек

Шум

Източник на данни за шумовите нива е Националният център по общественото здраве и анализи. Наблюдават се нивата на шума в различни терени и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях. Специален показател за шума се използва за територии, подложени на авиационен шум. През 2019 г. са наблюдавани 746 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 36 населени места.

Фиг. 4. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

3. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2019 г.

(Брой)

Области	Общо	В това число над допустимите норми	По регистрираните шумови нива в децибели						
			под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	78 - 82	над 82
Общо	746	509	173	120	275	163	15	-	-
Благоевград	17	3	10	7	-	-	-	-	-
Бургас	37	26	8	3	6	11	9	-	-
Варна	45	19	27	2	8	8	-	-	-
Велико Търново	48	33	2	11	28	7	-	-	-
Видин	15	13	5	1	7	2	-	-	-
Враца	15	9	6	3	5	1	-	-	-
Габрово	20	16	1	3	11	5	-	-	-
Добрич	15	11	2	3	7	3	-	-	-
Кърджали	15	8	6	1	3	5	-	-	-
Кюстендил	35	30	6	6	21	2	-	-	-
Ловеч	15	12	5	5	5	-	-	-	-
Монтана	15	13	0	0	9	5	1	-	-
Пазарджик	15	11	3	1	9	2	-	-	-
Перник	24	16	0	4	16	4	-	-	-
Плевен	21	17	6	6	9	-	-	-	-
Пловдив	45	36	0	3	10	31	1	-	-
Разград	15	12	3	3	6	3	-	-	-
Русе	30	23	4	3	12	9	2	-	-
Силистра	15	14	0	2	10	3	-	-	-
Сливен	20	10	7	3	3	7	-	-	-
Смолян	15	6	5	3	5	2	-	-	-
София	35	21	4	14	17	-	-	-	-
София (столица)	74	54	24	8	16	24	2	-	-
Стара Загора	45	35	5	8	13	19	-	-	-
Търговище	51	29	20	10	18	3	-	-	-
Хасково	19	13	5	1	9	4	-	-	-
Шумен	15	9	5	1	7	2	-	-	-
Ямбол	15	10	4	5	5	1	-	-	-

Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Източник на данни е специализирано статистическо изследване. Изследването е изчерпателно за статистическите единици, за които предварително е известно, че са извършили разходи за околната среда. Останалата част от статистическата съвкупност се обхваща чрез случайна извадка, представителна на национално ниво по групи икономически дейности според броя на заетите (над 10 заети). Тази методология влиза в сила от 2014 г. в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 691/2011 относно европейските икономически сметки за околната среда.

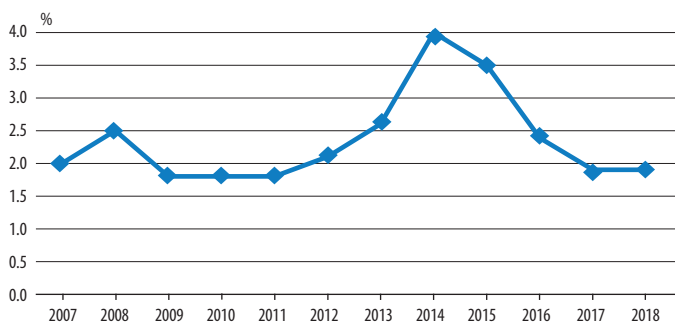
Опазването на околната среда включва всички дейности, които са пряко ориентирани към предотвратяване, намаляване и премахване на замърсяването, което е резултат от производствени или други процеси.

Разходите за опазване и възстановяване на околната среда включват разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи (инвестиции) и разходите за тяхното поддържане/експлоатация, включително за екологични мероприятия (текущи разходи). Екологичните разходи се извършват по направления: за отвеждане и пречистване на отпадъчни води, опазване на въздуха, горите, почвите, биологичното разнообразие, събиране, третиране и обезвреждане на отпадъци и други.

С най-голям дял в общите разходи са тези за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците (60%), за пречистване на отпадъчните води (20%) и опазване на чистотата на въздуха (12%). Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и други - 8%.

Делът на разходите за опазване и възстановяване на околната среда от произведения брутен вътрешен продукт (БВП) е основен критерий на предприетите от обществото и държавата мерки за намаляване на натиска върху околната среда. През 2018 г. делът на екологичните разходи от БВП е 1.9%.

Фиг. 5. Екоразходи (% от БВП)

4. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹	2017	2018
Общо - млн. лв.	3327	3065	1895	1935	2037
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	1630	1842	552	460	499
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	1697	1223	1343	1475	1538
Дял на разходите от БВП - %	4.0	3.5	2.4	1.9	1.9

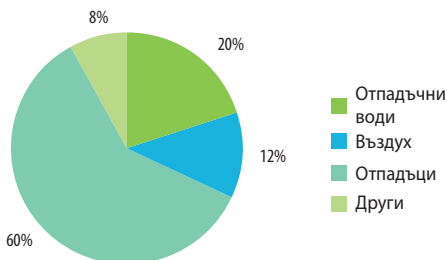
5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления¹

(Хил. левове)

Направления	2017	2018
Общо	1934958	2036892
За отпадъчните води	320728	406041
За обратно водоснабдяване	42860	39955
За въздуха	244003	238671
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	27045	24409
За горите	10038	6349
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	2821	10300
За ловно- и рибностопански мероприятия	3439	378
За отпадъците	1195919	1228282
За шума	161	1846
За научноизследователска дейност	3745	2712
За просветна, образователна и друга подобна дейност	84	45
За административна дейност	39659	44492
За апаратура за мониторинг и контрол	43367	32287
Оценка на въздействието върху околната среда	1089	1125

¹ Ревизирани данни.

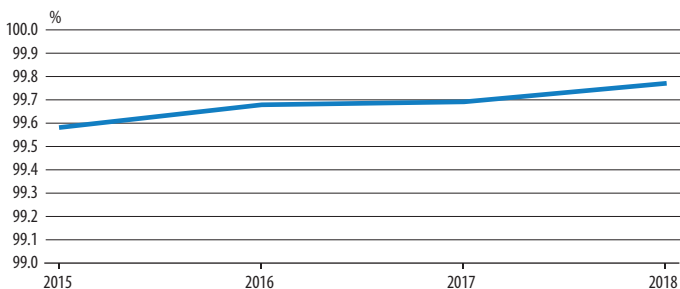
Фиг. 6. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2018 г.

Битови отпадъци

Информацията за битовите отпадъци се осигурява чрез специализирано статистическо изследване, обхващащо изчерпателно общинските администрации, в комбинация с административни данни от ИАОС. Данните за образуваните отпадъци от домакинствата, необхванати от системи за организирано сметосъбиране, са резултат от статистическа оценка. Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

Фиг. 7. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

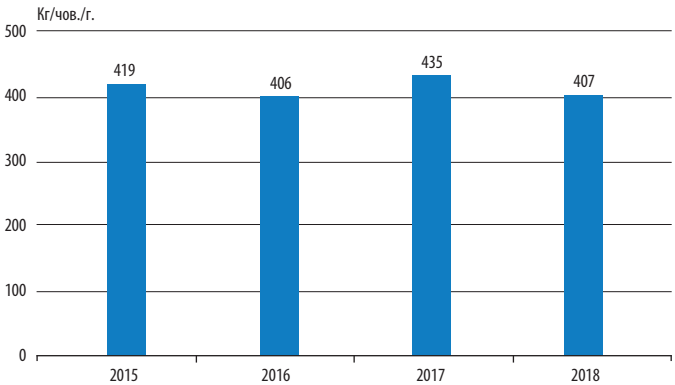
6. Битови отпадъци

	2015	2016	2017	2018
Общо образувани битови отпадъци ¹ - хил. т	3011	2881	3080	2862
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	419	406	435	407
Обслужвани населени места от системи за организирано сметосъбиране на битови отпадъци - бр.	4593	4616	4642	4698
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране - %	99.6	99.7	99.7	99.8
Депа за битови отпадъци - бр.	134	125	104	72
Депонирани битови отпадъци - хил. т	1856	1383	1142	834
Предадени за предварително третиране битови отпадъци ² - хил. т	1002	1418	1789	1813
Предадени за рециклиране битови отпадъци ² - хил. т	153	81	149	215

¹ Данните са резултат от статистическа оценка. От изчислението са изключени временно съхранените битови отпадъци.

² Данни от административен източник - Изпълнителна агенция по околна среда.

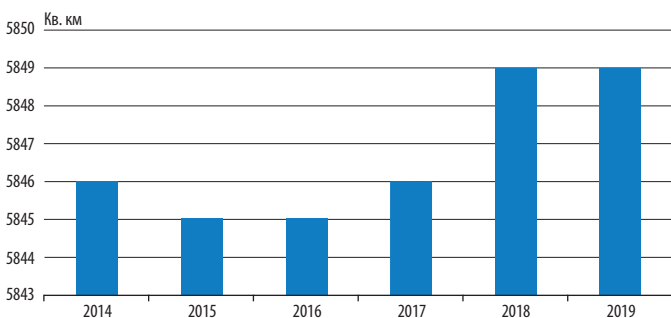
Фиг. 8. Образувани битови отпадъци на човек от населението

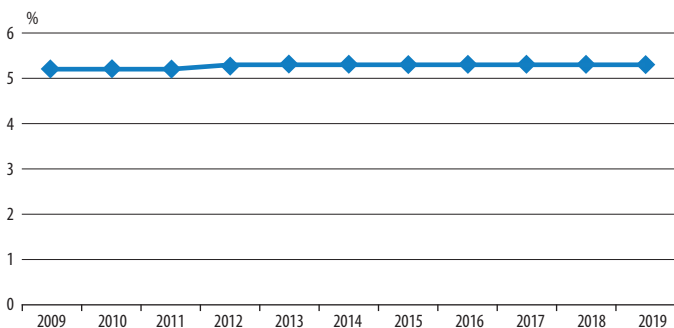
Защитени територии

Източник на данни за защитените територии и обекти е МОСВ. Защитени територии в България е обобщено понятие, обхващащо всички паркове, резервати, забележителности и защитени местности. Те са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа.

Фиг. 9. Площ на защитените територии

Фиг. 10. Дял на защитените територии от общата територия на страната

7. Защитени територии и обекти през 2019 г.¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12. 2019 г.	включени през 2019 г.	изключени през 2019 г.	наличност към 31.12. 2019 г.	включени през 2019 г.	изключени през 2019 г.
Защитени територии	1017	2	1	584922.0	270.7	210.1
Резервати	55	-	-	77204.2	-	-
Природни забележителности	343	-	1	16454.6	-	210.1
Защитени местности	570	2	-	79919.3	270.7	-
Национални паркове	3	-	-	150362.3	-	-
Природни паркове	11	-	-	256441.4	-	-
Поддържани резервати	35	-	-	4540.2	-	-
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1517	16	42	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

² Поради извършени закръгляния някои числа превишават или не изчерпват съставните им.

8. Защитени територии¹

Години	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2013	584587	5.3
2014	584499	5.3
2015	584530	5.3
2016	584501	5.3
2017	584563	5.3
2018	584862	5.3
2019	584922	5.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.

**XXIV. НИРД
И ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ**

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и за разработването на нови приложения на наличните знания. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

Разходите за научноизследователската и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни активи, предназначени за НИРД.

Относителният дял на разходите за НИРД от brutния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва две категории - изследователи и друг персонал, зает с НИРД. Той се измерва в брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование“ и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2018 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2015	2016	2017	2018
Общо - хил. лв.	850457	734274	760234	828904
Текущи разходи	735207	654779	691428	762264
Разходи за придобиване на дълготрайни активи	115250	79495	68806	66640
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.95	0.77	0.74	0.76

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории	2015	2016	2017	2018
	Брой			
Общо	29591	32306	31221	34610
Изследователи	19338	21081	20971	22792
Друг персонал, зает с НИРД	10253	11225	10250	11818
	Еквивалент на пълна заетост			
Общо	22492	25060	23290	25809
Изследователи	14236	16001	15094	16521
Друг персонал, зает с НИРД	8256	9059	8196	9288

Иновационна дейност

Иновация е прилагането на нов или значително усъвършенстван продукт или процес, нов маркетингов метод, нов организационен метод в бизнес практиките, в организацията на работното място или във външните отношения. Иновациите се основават на резултатите от нови технологични разработки, нови комбинации от съществуващи технологии или на използването на знанията, придобити от предприятието. Иновациите могат да бъдат разработени от иновативното предприятие или от друго предприятие. Обикновената препродажба на нови стоки и услуги, закупени от други предприятия, не се включва в иновационната дейност. Иновациите следва да бъдат нови за съответното предприятие. За продуктите иновации не е задължително те да бъдат нови за пазара, както и за процесовите иновации не е задължително предприятието да бъде първото, което ги е внедрило.

Предприятията с иновационна дейност обхващат предприятията с продуктови, процесови, организационни и маркетингови иновации.

3. Дял на иновативните предприятия от общия брой предприятия за 2016 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	27.2
Индустрия	31.6
Добивна промишленост	23.7
Преработваща промишленост	31.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	37.7
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	25.7
Услуги	22.1
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	18.9
Транспорт, складиране и пощи	11.5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	44.4
Финансови и застрахователни дейности	28.3
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	21.8
Научноизследователска и развойна дейност	100.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	18.0

4. Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия за 2016 г.¹

(Проценти)

Икономически сектори/дейности	
Общо	8.3
Индустрия	9.3
Добивна промишленост	4.6
Преработваща промишленост	9.7
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..
Услуги	7.3
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	4.7
Транспорт, складиране и пощи	1.2
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	23.5
Финансови и застрахователни дейности	7.9
Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	7.6
Научноизследователска и развойна дейност	49.0
Рекламна дейност и проучване на пазари	3.2

¹ Данните се отнасят за предприятия с повече от 9 наети лица в икономическите дейности, посочени в таблицата.

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2018	
	територия - млн. кв. км	население - млн.
Общо за света	130.1	7631
Азия ²	31.0	4561
Европа ³	22.1	746
Америка	38.8	1007
Северна Америка	18.7	364
Средна и Южна Америка	20.1	642
Африка	29.6	1276
Австралия и Океания	8.5	42

¹ Източник: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Руската федерация.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Руската федерация.

2. Територия, население и столици¹

Континенти и страни	2018			Столици
	дата	население според последното преброяване - хил.	територия - хил. кв. км	
ЕВРОПА				
ЕС-28				
Австрия	31.10.2011	8402	84	Виена
Белгия	1.10.2001	11001	31	Брюксел
България	1.02.2011	7365	111	София
Германия	9.05.2011	80220	357	Берлин
Гърция	9.05.2011	10816	132	Атина
Дания	1.01.2011	5561	43	Копенхаген
Естония	31.12.2011	1294	45	Талин
Ирландия	24.04.2011	4575	70	Дъблин
Испания	1.11.2011	46816	506	Мадрид
Италия	9.10.2011	59434	301	Рим
Кипър	1.10.2011	840	9	Никозия
Латвия	1.03.2011	2070	65	Рига
Литва	1.03.2011	3043	65	Вилнюс
Люксембург	1.02.2011	512	3	Люксембург
Малта	20.11.2011	417	0.3	Валета
Нидерландия	1.01.2011	16656	37	Амстердам
Обединено кралство	27.03.2011	63182	243	Лондон
Полша	31.03.2011	38045	312	Варшава
Португалия	21.03.2011	10282	92	Лисабон
Румъния	20.10.2011	20039	238	Букурещ
Словакия	21.05.2011	5397	49	Братислава
Словения	1.01.2011	2058	20	Любляна

2. Територия, население и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	2018			Столици
	дата	население според последното преброяване - хил.	територия - хил. кв. км	
Унгария	1.10.2011	9938	93	Будапеща
Финландия	31.12.2010	5375	337	Хелзинки
Франция	1.01.2010	62765	552	Париж
Хърватия	1.04.2011	4285	57	Загреб
Чешка република	25.03.2011	10437	79	Прага
Швеция	31.12.2011	9483	450	Стокхолм
Република Северна Македония	31.10.2002	2023	26	Скопие
Сърбия	1.10.2011	7187	88	Белград
Турция	3.10.2011	74526	784	Анкара
Босна и Херцеговина	30.09.2013	3841	51	Сараево
Исландия	31.12.2011	316	103	Рейкявик
Норвегия	19.11.2011	4980	324	Осло
Швейцария	31.12.2011	8035	41	Берн
Руска федерация	14.10.2010	143436	17098	Москва
Украйна	5.12.2001	48241	604	Киев
АЗИЯ				
Индия	9.02.2011	1210855	3287	Делхи
Индонезия	1.05.2010	237641	1911	Джакарта
Казахстан	25.02.2009	16010	2725	Нурсултан
Китай	1.11.2010	1339725	9597	Пекин
Япония	1.10.2015	127110	378	Токио
АФРИКА				
Египет	21.11.2006	72798	1002	Кайро
Мароко	1.09.2014	33848	447	Рабат
Тунис	23.04.2014	10983	164	Тунис
ЮАР	10.10.2011	51771	1221	Претория
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА				
Канада	2.05.2011	33477	9985	Отава
Куба	14.09.2012	11167	110	Хавана
Мексико	12.06.2010	112337	1964	Мексико
Съединени американски щати	1.04.2010	308746	9834	Вашингтон
ЮЖНА АМЕРИКА				
Аржентина	27.10.2010	40117	2780	Буенос Айрес
Боливия	21.11.2012	10060	1099	Ла Пас
Бразилия	31.07.2010	190756	8515	Бразилия
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ				
Австралия	9.08.2011	21727	7692	Канбера
Нова Зеландия	5.03.2013	4242	268	Уелингтън

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>; сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Европа						
ЕС-28						
Австрия	8.48	8.55	8.64	8.74	8.80	8.84
Белгия	11.16	11.21	11.27	11.33	11.38	11.43
България²	7.27	7.22	7.18	7.13	7.08	7.03
Германия	80.65	80.98	81.69	82.35	82.66	82.91
Гърция	10.97	10.89	10.82	10.78	10.75	10.73
Дания	5.61	5.64	5.68	5.73	5.76	5.79
Естония	1.32	1.31	1.32	1.32	1.32	1.32
Ирландия	4.62	4.66	4.70	4.76	4.81	4.87
Испания	46.62	46.48	46.44	46.48	46.59	46.80
Италия	60.23	60.79	60.73	60.63	60.54	60.42
Кипър	0.86	0.85	0.85	0.85	0.86	0.87
Латвия	2.01	1.99	1.98	1.96	1.94	1.93
Литва	2.96	2.93	2.90	2.87	2.83	2.80
Люксембург	0.54	0.56	0.57	0.58	0.60	0.61
Малта	0.43	0.43	0.45	0.46	0.47	0.48
Нидерландия	16.80	16.87	16.94	17.03	17.13	17.23
Обединено кралство	64.13	64.60	65.12	65.61	66.06	66.46
Полша	38.04	38.01	37.99	37.97	37.97	37.97
Португалия	10.46	10.40	10.36	10.33	10.30	10.28
Румъния	19.98	19.91	19.82	19.70	19.59	19.47
Словакия	5.41	5.42	5.42	5.43	5.44	5.45
Словения	2.06	2.06	2.06	2.07	2.07	2.07
Унгария	9.89	9.87	9.84	9.81	9.79	9.78
Финландия	5.44	5.46	5.48	5.50	5.51	5.52
Франция	65.77	66.31	66.55	66.72	66.87	66.98
Хърватия	4.25	4.24	4.21	4.17	4.13	4.09
Чешка република	10.51	10.53	10.55	10.57	10.59	10.63
Швеция	9.60	9.70	9.80	9.92	10.06	10.18
Турция	76.15	77.18	78.22	79.28	80.31	81.41
Исландия	0.32	0.33	0.33	0.34	0.34	0.35
Норвегия	5.08	5.14	5.19	5.23	5.28	5.31
Швейцария	8.09	8.19	8.28	8.37	8.45	8.51

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.² Средногодишно население.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.4	9.6	9.8	10.0	10.0	9.7
Белгия	11.3	11.2	10.8	10.8	10.5	10.3
България	9.2	9.4	9.2	9.1	9.0	8.9
Германия	8.5	8.8	9.0	9.6	9.5	9.5
Гърция	8.6	8.5	8.5	8.6	8.2	8.1
Дания	10.0	10.1	10.2	10.8	10.6	10.6
Естония	10.3	10.3	10.6	10.7	10.5	10.9
Ирландия	14.9	14.4	13.9	13.4	12.9	12.5
Испания	9.1	9.2	9.0	8.8	8.4	7.9
Италия	8.5	8.3	8.0	7.8	7.6	7.3
Кипър	10.8	10.9	10.8	11.1	10.7	10.7
Латвия	10.2	10.9	11.1	11.2	10.7	10.0
Литва	10.1	10.4	10.8	10.7	10.1	10.0
Люксембург	11.3	10.9	10.7	10.4	10.4	10.3
Малта	9.5	9.6	9.7	9.8	9.2	9.2
Нидерландия	10.2	10.4	10.1	10.1	9.9	9.7
Обединено кралство	12.1	12.0	11.9	11.8	11.4	11.0
Полша	9.7	9.9	9.7	10.1	10.6	10.2
Португалия	7.9	7.9	8.3	8.4	8.4	8.5
Румъния	9.4	10.0	10.2	10.4	10.3	9.6
Словакия	10.1	10.2	10.3	10.6	10.7	10.6
Словения	10.2	10.3	10.0	9.9	9.8	9.4
Унгария	9.0	9.5	9.4	9.7	9.7	9.6
Финландия	10.7	10.5	10.1	9.6	9.1	8.6
Франция	12.4	12.4	12	11.8	11.5	11.3
Хърватия	9.4	9.3	8.9	9.0	8.9	9.0
Чешка република	10.2	10.4	10.5	10.7	10.8	10.7
Швеция	11.8	11.9	11.7	11.8	11.5	11.4
Турция	16.8	17.3	16.9	16.5	16.1	15.3
Исландия	13.4	13.4	12.5	12.0	11.9	12.0
Норвегия	11.6	11.5	11.3	11.3	10.7	10.4
Швейцария	10.2	10.4	10.5	10.5	10.3	10.0

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Европа						
ЕС-28						
Австрия	9.4	9.2	9.6	9.2	9.5	9.5
Белгия	9.8	9.3	9.8	9.5	9.6	9.7
България	14.4	15.1	15.3	15.1	15.5	15.4
Германия	11.1	10.7	11.3	11.1	11.3	11.5
Гърция	10.2	10.4	11.2	11.0	11.6	11.2
Дания	9.3	9.1	9.2	9.2	9.2	9.5
Естония	11.6	11.8	11.6	11.7	11.8	11.9
Ирландия	6.4	6.3	6.4	6.4	6.3	6.4
Испания	8.3	8.5	9.1	8.8	9.1	9.1
Италия	10.0	9.8	10.7	10.1	10.7	10.5
Кипър	6.0	6.4	6.9	6.4	7.0	6.6
Латвия	14.3	14.3	14.4	14.6	14.8	15.0
Литва	14.0	13.7	14.4	14.3	14.2	14.1
Люксембург	7.0	6.9	7.0	6.8	7.1	7.1
Малта	7.6	7.5	7.7	7.3	7.6	7.6
Нидерландия	8.4	8.3	8.7	8.7	8.8	8.9
Обединено кралство	9.0	8.8	9.2	9.1	9.2	9.3
Полша	10.2	9.9	10.4	10.2	10.6	10.9
Португалия	10.2	10.1	10.5	10.7	10.7	11.0
Румъния	12.4	12.8	13.2	13.1	13.3	13.5
Словакия	9.6	9.5	9.9	9.6	9.9	10.0
Словения	9.4	9.2	9.6	9.5	9.9	9.9
Унгария	12.8	12.8	13.4	13	13.5	13.4
Финландия	9.5	9.6	9.6	9.8	9.8	9.9
Франция	8.7	8.5	8.9	8.9	9.1	9.2
Хърватия	11.8	12	12.9	12.4	12.9	12.9
Чешка република	10.4	10	10.5	10.2	10.5	10.6
Швеция	9.4	9.2	9.3	9.2	9.1	9.1
Турция	4.9	5.1	5.2	5.3	5.3	5.2
Исландия	6.7	6.3	6.6	6.9	6.5	6.4
Норвегия	8.1	7.9	7.8	7.8	7.7	7.7
Швейцария	8.0	7.8	8.2	7.8	7.9	7.8

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017
Европа					
ЕС-28					
Австрия	3.1	3.0	3.1	3.1	2.9
Белгия	3.5	3.4	3.3	3.2	3.6
България	7.3	7.6	6.6	6.5	6.4
Германия	3.3	3.2	3.3	3.4	3.3
Гърция	3.7	3.7	4.0	4.2	3.5
Дания	3.5	4.0	3.7	3.1	3.8
Естония	2.1	2.7	2.5	2.3	2.3
Ирландия	3.6	3.3	3.4	3.0	3.0
Испания	2.7	2.8	2.7	2.7	2.7
Италия	2.9	2.8	2.9	2.8	2.7
Кипър	1.6	2.1	2.7	2.6	1.3
Латвия	4.4	3.8	4.1	3.7	4.1
Литва	3.7	3.9	4.2	4.5	3.0
Люксембург	3.9	2.8	2.8	3.8	3.2
Малта	6.7	5.0	5.8	7.4	6.7
Нидерландия	3.8	3.6	3.3	3.5	3.6
Обединено кралство	3.9	3.9	3.9	3.8	3.9
Полша	4.6	4.2	4.0	4.0	4.0
Португалия	2.9	2.9	2.9	3.2	2.7
Румъния	8.9	8.2	7.5	6.8	6.7
Словакия	5.5	5.8	5.1	5.4	4.5
Словения	2.9	1.8	1.6	2.0	2.1
Унгария	5	4.5	4.2	3.9	3.5
Финландия	1.8	2.2	1.7	1.9	2.0
Франция	3.6	3.5	3.7	3.7	3.9
Хърватия	4.1	5.0	4.1	4.3	4.0
Чешка република	2.5	2.4	2.5	2.8	2.7
Швеция	2.5	2.4	2.5	2.8	2.4
Турция	10.8	11.1	10.7	10.0	9.2
Исландия	1.8	2.1	2.2	0.7	2.7
Норвегия	2.4	2.4	2.3	2.2	2.3
Швейцария	3.9	3.9	3.9	3.6	3.5

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Европа						
ЕС-28						
Австрия	0.0	0.4	0.2	0.8	0.5	0.2
Белгия	1.5	1.8	1.0	1.2	0.9	0.7
България	-5.2	-5.7	-6.2	-6.0	-6.5	-6.5
Германия	-2.6	-1.9	-2.3	-1.4	-1.8	-2.0
Гърция	-1.6	-2.0	-2.7	-2.4	-3.3	-3.2
Дания	0.6	1.0	1.0	1.5	1.4	1.1
Естония	-1.3	-1.5	-1.0	-1.0	-1.3	-1.0
Ирландия	8.5	8.2	7.5	7.0	6.6	6.1
Испания	0.8	0.7	0.0	0.0	-0.7	-1.2
Италия	-1.4	-1.6	-2.7	-2.3	-3.2	-3.2
Кипър	4.9	4.5	3.9	4.7	3.8	4.1
Латвия	-4.0	-3.4	-3.3	-3.4	-4.1	-4.9
Литва	-3.9	-3.4	-3.5	-3.7	-4.0	-4.1
Люксембург	4.2	4.0	3.7	3.6	3.2	3.2
Малта	1.9	2.1	2.0	2.5	1.6	1.6
Нидерландия	1.8	2.1	1.4	1.4	1.1	0.9
Обединено кралство	3.2	3.2	2.7	2.7	2.2	1.7
Полша	-0.5	0.0	-0.7	-0.2	0.0	-0.7
Португалия	-2.3	-2.2	-2.2	-2.3	-2.3	-2.5
Румъния	-2.9	-2.8	-3.1	-2.7	-3.0	-3.9
Словакия	0.5	0.7	0.3	1.0	0.7	0.6
Словения	0.9	1.1	0.4	0.3	-0.1	-0.4
Унгария	-3.8	-3.3	-4.0	-3.2	-3.8	-3.9
Финландия	1.2	0.9	0.5	-0.2	-0.6	-1.3
Франция	3.7	3.9	3.1	2.9	2.4	2.2
Хърватия	-2.5	-2.7	-4.0	-3.4	-4.1	-3.9
Чешка република	-0.2	0.4	0.0	0.5	0.3	0.1
Швеция	2.4	2.7	2.4	2.7	2.3	2.3
Турция	12.0	12.3	11.8	11.2	10.8	10.1
Исландия	6.7	7.1	5.9	5.1	5.3	5.6
Норвегия	3.5	3.6	3.5	3.5	3.0	2.7
Швейцария	2.2	2.6	2.3	2.7	2.4	2.2

¹ Източник: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 20 - 64 навършени години¹

(Проценти)

Страни	2015	2016	2017	2018	2019
ЕС-28					
Австрия	74.3	74.8	75.4	76.2	76.8
Белгия ²	67.2	67.7	68.5	69.7	70.5
България	67.1	67.7	71.3	72.4	75.0
Германия	78.0	78.6	79.2	79.9	80.6
Гърция	54.9	56.2	57.8	59.5	61.2
Дания ^{2,3}	75.4	76.0	76.6	77.5	78.3
Естония	76.5	76.6	78.7	79.5	80.2
Ирландия	69.9	71.4	73.0	74.1	75.1
Испания	62.0	63.9	65.5	67.0	68.0
Италия	60.5	61.6	62.3	63.0	63.5
Кипър	67.9	68.7	70.8	73.9	75.7
Латвия	72.5	73.2	74.8	76.8	77.4
Литва	73.3	75.2	76.0	77.8	78.2
Люксембург	70.9	70.7	71.5	72.1	72.8
Малта	69.0	71.1	73.0	75.5	77.2
Нидерландия	76.4	77.1	78.0	79.2	80.1
Обединено кралство	76.8	77.5	78.2	78.7	79.3
Полша	67.8	69.3	70.9	72.2	73.0
Португалия	69.1	70.6	73.4	75.4	76.1
Румъния	66.0	66.3	68.8	69.9	70.9
Словакия	67.7	69.8	71.1	72.4	73.4
Словения	69.1	70.1	73.4	75.4	76.4
Унгария	68.9	71.5	73.3	74.4	75.3
Финландия	72.9	73.4	74.2	76.3	77.2
Франция	69.5	70.0	70.6	71.3	71.6
Хърватия	60.6	61.4	63.6	65.2	66.7
Чешка република	74.8	76.7	78.5	79.9	80.3
Швеция ⁴	80.5	81.2	81.8	82.4	82.1
Република Северна Македония	51.9	53.3	54.8	56.1	59.2
Сърбия	56.0	59.1	61.4	63.1	65.2
Турция	53.9	54.4	55.3	55.6	53.8
Черна гора	56.7	57.1	58.2	59.8	60.8
Исландия	86.5	87.8	87.6	86.5	85.9
Норвегия	79.1	78.6	78.3	79.2	79.5
Швейцария	81.7	82.0	82.1	82.5	82.9

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

² Прекъсване на динамичния ред през 2017 г.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2016 г.

⁴ Прекъсване на динамичния ред през 2018 г.

2. Коефициенти на безработица^{1,2}

(Проценти)

Страни	2015	2016	2017	2018	2019
ЕС-28					
Австрия	5.7	6.0	5.5	4.9	4.5
Белгия ³	8.5	7.8	7.1	6.0	5.4
България	9.2	7.6	6.2	5.2	4.2
Германия	4.6	4.1	3.8	3.4	3.2
Гърция	24.9	23.6	21.5	19.3	17.3
Дания ^{3,4}	6.3	6.0	5.8	5.1	5.0
Естония	6.2	6.8	5.8	5.4	4.4
Ирландия	10.0	8.4	6.7	5.8	5.0
Испания	22.1	19.6	17.2	15.3	14.1
Италия	11.9	11.7	11.2	10.6	10.0
Кипър	15.0	13.0	11.1	8.4	7.1
Латвия	9.9	9.6	8.7	7.4	6.3
Литва	9.1	7.9	7.1	6.2	6.3
Люксембург	6.7	6.3	5.5	5.6	5.6
Малта	5.4	4.7	4.0	3.7	3.4
Нидерландия	6.9	6.0	4.9	3.8	3.4
Обединено кралство	5.3	4.8	4.3	4.0	3.8
Полша	7.5	6.2	4.9	3.9	3.3
Португалия	12.6	11.2	9.0	7.1	6.5
Румъния	6.8	5.9	4.9	4.2	3.9
Словакия	11.5	9.7	8.1	6.5	5.8
Словения	9.0	8.0	6.6	5.1	4.5
Унгария	6.8	5.1	4.2	3.7	3.4
Финландия	9.4	8.8	8.6	7.4	6.7
Франция	10.4	10.0	9.4	9.0	8.5
Хърватия	16.2	13.1	11.2	8.5	6.6
Чешка република	5.1	4.0	2.9	2.2	2.0
Швеция ⁵	7.4	7.0	6.7	6.4	6.8
Република Северна Македония	26.1	23.7	22.4	20.8	17.3
Сърбия	17.8	15.4	13.6	12.8	10.5
Турция	10.3	10.9	10.9	10.9	13.7
Черна гора	17.6	17.8	16.1	15.2	15.2
Исландия	4.0	3.0	2.7	2.7	3.5
Норвегия	4.3	4.7	4.2	3.8	3.7
Швейцария	4.8	5.0	4.8	4.7	4.4

¹ Източник: Евростат, Наблюдение на работната сила - <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

² Данните се отнасят за възрастовата група 15 - 74 навършени години.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2017 г.

⁴ Прекъсване на динамичния ред през 2016 г.

⁵ Прекъсване на динамичния ред през 2018 г.

Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2017 г.¹

(Проценти)

Страни	Учащи на възраст 5 - 14 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 15 - 19 г. като дял от населението на същата възраст	Учащи на възраст 20 - 29 г. като дял от населението на същата възраст
ЕС - 28			
Австрия	98.6	78.2	25.7
Белгия	98.8	94.8	30.1
България	91.7	79.1	22.4
Германия	98.6	86.8	33.6
Гърция	96.9	86.5	35.8
Дания	99.3	85.9	42.0
Естония	96.7	88.8	25.2
Ирландия	101.1	92.8	27.3
Испания	97.2	87.1	31.6
Италия	97.4	84.8	23.8
Кипър	98.6	68.7	20.5
Латвия	98.3	92.9	28.4
Литва	101.1	93.9	29.6
Люксембург	96.6	76.3	13.0
Малта	99.2	70.9	14.4
Нидерландия	99.7	93.1	35.8
Обединено кралство	98.3	84.6	20.4
Полша	95.2	92.7	29.0
Португалия	98.3	88.8	23.1
Румъния	90.3	70.7	18.7
Словакия	93.0	83.4	18.2
Словения	97.5	93.4	34.2
Унгария	95.5	83.7	23.1
Финландия	97.2	86.5	40.8
Франция	99.9	86.4	21.9
Хърватия	100.4	80.9	24.8
Чешка република	97.9	90.6	23.9
Швеция	99.5	91.4	35.4

¹ Източници: Евростат и ОИСР.

Култура

1. Посещения в кината¹

(Хиляди)

	2015	2016	2017	2018
ЕС-28	975168	992390	985330	954238
Австрия	16653	15602	15298	⁵ 13800
Белгия	21146	20 974	21 010	⁵ 19500
България²	5413	5585	5576	4900
Германия ³	139181	121104	122305	105356
Гърция	9806	10025	10100	9355
Дания	13789	12994	12502	13002
Естония	3093	3291	3511	3631
Ирландия	15172	15782	16118	15775
Испания	94579	101826	99804	97700
Италия ⁴	105247	112498	98800	⁵ 92000
Кипър	688	737	742	.
Латвия	2358	2516	2477	2524
Литва	3330	3668	4014	4266
Люксембург	1300	1250	1176	⁵ 1060
Нидерландия ⁶	32970	34193	35991	35715
Обединено кралство	171930	168260	170617	177001
Полша	44695	52071	56719	59714
Португалия	14525	14924	15610	14689
Румъния	11167	13034	13877	14500
Словакия	4615	5667	6693	5965
Словения	2102	2343	2355	2445
Унгария	13019	14616	15148	15457
Финландия	8744	8690	8829	8097
Франция	205295	213066	209400	200470
Хърватия	4348	4295	4540	4607
Чешка република	12958	15622	15233	16344
Швеция	17045	17757	16885	16365
Босна и Херцеговина	.	.	1083	1168
Сърбия	3162	3249	4149	4476
Турция	60470	58285	71190	70375
Черна гора	.	275	281	285
Исландия	1382	1421	1373	1445
Норвегия	12038	13125	11767	12122
Швейцария	14400	13444	13533	11707
Грузия	720	1150	1292	1298
Руска федерация	174400	194600	213609	200300
Украйна	21270	25410	26265	20098

¹ Източник: MEDIA Salles.

² Данните са от Националния филмов център.

³ Вкл. общинските кина.

⁴ Екрани, активни повече от 60 дни през годината.

⁵ Експертна оценка.

⁶ Не са включени данните на малките дистрибутори.

Здравеопазване

1. Лекарите на 100 000 души от населението¹

Страни	2013	2014	2015	2016	2017
ЕС-28					
Австрия	498.85	504.61	509.12	512.96	518.28
Белгия	295.71	297.55	301.75	307.41	308.29
България	397.67	398.69	404.54	413.76	424.49
Германия	403.5	410.82	413.93	418.65	424.88
Гърция	.	.	.	.	.
Дания	384.94	387.74	392.93	399.82	.
Естония	333.46	335.88	341.49	345.65	346.82
Ирландия	267.46	278.72	285.97	293.54	306.57
Испания	381.09	380.08	384.54	382.35	387.68
Италия	390.01	388.04	383.83	395.27	398.95
Кипър	319.51	337.83	359.34	376.84	386.84
Латвия	319.13	321.6	319.79	321.25	320.50
Литва	427.70	430.74	433.92	446.69	455.63
Люксембург	283.05	288.14	290.73	288.45	298.49
Малта	344.16	360.37	367.60	382.78	396.37
Нидерландия	.	342.50	349.14	353.68	358.22
Обединено кралство	271.29	274.53	277.11	278.20	281.10
Полша	224.09	230.68	232.81	241.58	237.75
Португалия	.	.	.	.	.
Румъния	264.36	269.83	276.58	284.10	292.68
Словакия	.	.	.	.	.
Словения	262.92	277.02	282.53	301.40	310.11
Унгария	320.91	332.35	309.72	321.12	332.48
Финландия	314.69	320.63	.	.	.
Франция	309.83	310.89	312.24	313.79	315.80
Хърватия	303.35	314.02	319.15	323.65	336.21
Чешка република	368.79	.	.	.	.
Швеция	413.35	420.20	427.06	411.68	.
Турция	.	.	.	.	.
Исландия	360.76	364.40	377.55	385.17	387.30
Норвегия	430.62	442.92	440.35	451.22	465.85
Швейцария	404.00	412.58	419.71	425.06	429.78

¹ Източник. База данни на Евростат, април 2020 година.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2010 = 100)

Страни	2015	2016	2017	2018
ЕС-28				
Австрия	110.7	111.7	114.0	116.3
Белгия	108.6	110.8	112.8	115.5
България	106.6	105.8	107.9	111.0
Германия	106.9	107.4	109.3	111.4
Гърция	100.8	99.9	101.1	101.7
Дания	107.1	107.4	108.6	109.5
Естония	111.5	111.6	115.5	119.4
Ирландия	104.7	104.7	105.1	105.6
Испания	106.5	106.3	108.4	110.2
Италия	107.5	107.4	108.7	109.9
Кипър	101.7	100.3	100.8	102.3
Латвия	107.6	107.7	110.9	113.7
Литва	107.6	108.6	112.6	115.7
Люксембург	109.2	109.5	111.5	113.1
Малта	108.2	# 108.9	110.3	111.6
Нидерландия	109.3	109.5	111.0	112.9
Обединено кралство	111.9	112.6	115.6	118.4
Полша	108.1	107.6	109.6	111.5
Португалия	107.0	107.7	109.2	110.3
Румъния	# 114.2	112.4	113.9	119.2
Словакия	108.7	108.2	109.6	112.3
Словения	105.9	105.9	107.4	109.3
Унгария	111.4	111.8	114.5	117.7
Финландия	108.8	109.2	110.0	111.2
Франция	105.6	105.8	106.8	108.9
Хърватия	107.4	106.2	107.4	109.0
Чешка република	107.5	108.2	110.9	113.3
Швеция	103.6	104.6	106.5	108.6
Република Северна Македония	109.7	109.4	110.9	112.6
Турция	* 146.1	* 157.4	175.0	202.1
Исландия	117.8	119.8	122.0	125.3
Норвегия	108.6	112.5	114.6	117.7
Швейцария	98.2	97.7	98.3	99.2

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2010 = 100)

Страни	2015	2016	2017	2018
Останал свят				
Австралия	112.0	113.5	115.7	117.9
Алжир	126.7	134.8	142.4	148.5
Боливия	133.7	138.5	142.4	145.6
Египет	156.8	178.5	231.1	264.4
Индия	148.6	155.9	159.8	167.6
Индонезия	132.3	137.0	142.2	146.7
Канада	108.7	110.2	112.0	114.5
Колумбия	117.6	126.4	132.0	136.2
Мароко	106.2	108.0	108.8	110.7
Мексико	119.4	122.8	130.2	136.6
Нова Зеландия	107.9	108.6	110.7	112.4
Република Корея	109.8	110.9	113.1	114.8
Република Южна Африка	130.1	# 138.4	145.7	152.4
Руска федерация	151.5	162.2	168.2	173.0
Съединени американски щати	108.7	110.1	112.4	115.2
Тунис	* 126.7	* 131.4	* 138.4	.
Япония	103.6	103.5	104.0	105.0

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No. 11, December 2018.

Износ и внос

1. Износ и внос¹

(Млн. щатски долари)

Страни	2017		2018	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
ЕС-28				
в това число:				
Австрия	160290	166729	177216	183915
Белгия	430548	408910	464398	447947
България	31590	34264	33316	37953
Германия	1448171	1162892	1561029	1285481
Гърция	32501	56656	39500	65119
Дания	101657	92400	107753	101398
Ирландия	137217	88677	164900	106468
Испания	319440	351021	343835	386072
Италия	510553	456794	534935	490224
Люксембург	14293	21383	16204	24056
Нидерландия	527841	464853	585622	521383
Обединено кралство	436465	612971	468053	652252
Полша	234253	233704	260533	266427
Португалия	62212	77941	68344	88460
Румъния	70757	85476	80038	97806
Словакия	84493	83318	–	–
Унгария	113674	103782	123848	115969
Финландия	67294	70115	76005	78403
Франция	535043	624008	581059	672165
Чешка република	182237	163370	202626	184893
Швеция	152901	154192	165970	170107
Турция	157188	233757	168228	222444
Норвегия	101981	82757	121923	87486
Швейцария	224041	188788	238484	206451
Останал свят				
Австралия	231073	221205	257119	227003
Аржентина	58090	66759	61338	65420
Бразилия	217826	157543	239699	188564
Венецуела	–	–	–	–
Египет	25108	57857	–	–
Еквадор	19122	20010	21606	23193

1. Износ и внос¹

(Продължение и край)

(Млн. щатски долари)

Страни	2017		2018	
	ИЗНОС	ВНОС	ИЗНОС	ВНОС
Индия	299692	446890	324496	513661
Индонезия	168729	156893	179984	188561
Канада	423397	426918	449977	458955
Китай ²	2280358	1842334	–	–
Нова Зеландия	38062	40114	39673	43790
Пакистан	21827	56772	23604	60164
Перу	44897	38669	–	–
Република Корея	574062	478491	625437	513571
Руска федерация	357083	226966	449585	238494
Съединени американски щати	1546725	2409480	1664085	2614327
Тунис	14433	20681	–	–
Япония	698169	671259	738211	748283

¹ Източник: United Nations, Monthly Bulletin of Statistics, No. 8, August 2019.

² Без Хонконг, Макао и Тайван.

Туризъм

1. Туристи, посетили страните¹

(Хиляди)

Страни	2016	2017	2018
ЕС-28			
Австрия	28121	29460	30816
Белгия	7481	8358	9154
България²	10604	11596	12368
Германия	35595	37452	38881
Гърция	24799	27194	30123
Дания	10781	11743	.
Естония	3131	3244	3234
Ирландия	10100	10338	.
Испания	75315	81869	82773
Италия	52372	58253	62146
Кипър	3187	3652	3939
Латвия	1793	1950	1946
Литва	2296	2523	2825
Люксембург	1054	1046	1018
Малта	1966	2274	2599
Нидерландия	15828	17924	19014
Обединено кралство	35814	37651	36316
Полша	17463	18400	19623
Португалия	18200	21200	22800
Румъния	2481	2760	2797
Словакия	.	.	.
Словения	3032	3991	4425
Унгария	15256	15785	17152
Финландия	2789	3180	3221
Франция	82700	86918	89400
Хърватия	13809	15593	16645
Чешка република	12808	13665	.
Швеция	6559	7054	.
Република Северна Македония	510	631	707
Турция	30289	37601	45768
Исландия	1792	2225	2344
Норвегия	5960	6252	.
Швейцария	10402	11133	11715

1. Туристи, посетили страните¹

(Продължение и край)

(Хиляди)

Страни	2016	2017	2018
Останал свят			
Австралия ²	8269	8815	9246
Алжир	2039	2451	.
Аржентина	6638	6710	6942
Бразилия	6547	6589	6621
Египет	5258	8292	11346
Зимбабве ²	2168	2423	2567
Израел	2900	3613	4121
Индия	14570	15543	17427
Индонезия	11072	12948	13396
Йордания	3567	3844	4150
Канада	19971	20883	21134
Кения	1268	1390	1475
Китай	59270	60740	62900
Куба	3975	4594	4684
Ливан	1688	1857	1964
Малайзия	26757	25948	25832
Мароко	10332	11349	12289
Нова Зеландия	3370	3555	3686
Република Южна Африка	10044	10285	10472
Руска федерация	24571	24390	24551
Съединени американски щати	76407	76941	79618
Сингапур	12914	13909	14673
Сирия	.	.	.
Тайланд	32588	35483	38277
Тунис	5724	7052	8299
Украйна	13333	14421	14207
Уругвай	3037	3674	3469
Филипини	5967	6621	7129
Хонконг	26553	27885	29263
Чили	5641	6450	5723
Япония ²	24039	28691	31192

¹ Източник: UNWTO Tourism Highlights.

² Вкл. чужденците, влезли в страната с транзитни визи.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2015	2016	2017	2018	2019
ЕС-28	169608.0	167513.3	188284.9	181966.2	188730.0
Австрия	2734.2	2884.4	3261.8	3176.8	3307.3
Белгия	2394.3	2155.3	2384.5	1959.3	2279.3
България	1620.7	1776.6	1922.7	1873.1	1912.6
Германия	14718.3	15848.9	20882.0	16476.0	21052.3
Гърция	5861.8	5470.8	5807.0	5385.9	5689.2
Дания	2170.3	2103.0	3113.4	2221.3	3499.0
Естония	277.1	151.1	277.5	205.9	350.6
Ирландия	2471.6	2359.9	3165.4	2647.8	2917.0
Испания	24537.9	27328.1	28846.3	28813.2	26556.0
Италия	32610.2	31034.8	31849.6	32544.2	31775.5
Кипър	273.5	318.8	321.2	341.4	359.0
Латвия	399.5	333.3	426.8	363.9	533.5
Литва	1120.7	997.5	1241.2	990.1	1352.7
Люксембург	100.7	100.5	120.6	123.6	117.4
Малта	62.8	63.6	59.4	57.3	62.3
Нидерландия	10157.7	10653.1	11743.7	10681.9	11230.3
Обединено кралство	11755.3	9853.6	11340.1	10466.3	11673.2
Полша	7858.6	8589.4	10625.4	9401.9	10403.1
Португалия	2878.6	2671.8	2983.8	3001.6	3159.3
Румъния	6501.2	6538.0	7714.1	8320.5	8980.2
Словакия	473.8	625.9	651.7	541.1	506.7
Словения	533.8	482.0	440.4	621.0	578.2
Унгария	3238.1	3437.6	3565.0	3464.9	3498.7
Финландия	1085.0	1151.1	1132.1	1113.7	1254.2
Франция	29614.8	26284.1	29825.7	32988.5	31270.7
Хърватия	885.5	968.0	975.0	1083.1	1067.4
Чешка република	1423.4	1690.3	1675.1	1687.5	1661.7
Швеция	1848.6	1641.8	1933.4	1414.4	1682.6

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Хил. тонове)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017
ЕС-28	21810	20030	19999	19803	19835
ЕС-27	21570	19824	19780	19597	19638
Австрия	566	522	540	535	529
Белгия	519	319	372	361	293
България	250	243	240	245	242
Германия	2862	2761	2868	2805	2832
Гърция	418	417	397	352	.
Дания	273	250	254	244	241
Естония	134	129	129	140	138
Ирландия	118	111	108	102	88
Испания	1298	1313	1298	1292	1309
Италия	2535	2299	2344	2269	2331
Кипър	15	15	14	14	14
Латвия	147	141	119	116	125
Литва	159	151	145	143	140
Люксембург	26	25	21	22	22
Малта	7	7	7	6	10
Нидерландия	597	574	576	564	564
Обединено кралство	1837	1747	1707	1573	1555
Полша	2658	2387	2343	2456	2543
Португалия	329	312	320	308	325
Румъния	794	796	774	779	783
Словакия	399	359	370	377	365
Словения	122	102	107	110	105
Унгария	538	460	445	437	423
Финландия	389	383	361	368	359
Франция	3259	2732	2688	2738	2695
Хърватия	239	205	219	205	197
Чешка република	883	843	825	820	819
Швеция	411	397	384	385	384
Европейска икономическа зона и Швейцария	755	715	714	705	705

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Продължение и край)

(Хил. тонове)

Страни	2013	2014	2015	2016	2017
Исландия	109	108	111	109	113
Норвегия	453	433	438	434	437
Швейцария	193	174	165	162	155
Държави кандидат-членки	2567	2462	2716	2472	406
Албания	149	171	196	80	81
Република Северна Македония	90	62	65	65	57
Сърбия	284	268	270	277	268
Турция	2044	1961	2185	2050	.
Останал свят	72910	69520	65384	66596	62968
Азербайджан	188	191	135	127	124
Беларус	827	843	767	760	381
Грузия	184	183	169	177	177
Казахстан	1166	1495	1328	1313	.
Канада	5910	5804	5712	5663	5650
Киргизстан	.	8	8	499	81
Република Молдова	52	78	78	.	.
Руска федерация	9976	10021	10065	10242	10409
САЩ	51825	50040	46065	46692	45017
Украйна	2782	857	1057	1123	1129

¹ Източник: EMEP (Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutions in Europe) - <http://www.ceip.at/>.

Международни сравнения

Целта на Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на Евростат за изчисляване на паритети на покупателната способност (ППС) е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните участнички в рамките на даден период. Данните обхващат 37 европейски страни: 28-те държави - членки на Европейския съюз; кандидатстващите за членство в ЕС страни - Албания, Република Северна Македония, Сърбия, Турция и Черна гора; трите развити европейски страни - Исландия, Норвегия и Швейцария, членки на Европейската асоциация за свободна търговия; една балканска държава - Босна и Херцеговина.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към държавите - членки на ЕС (базата е ЕС-28=1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-28 = 1)¹

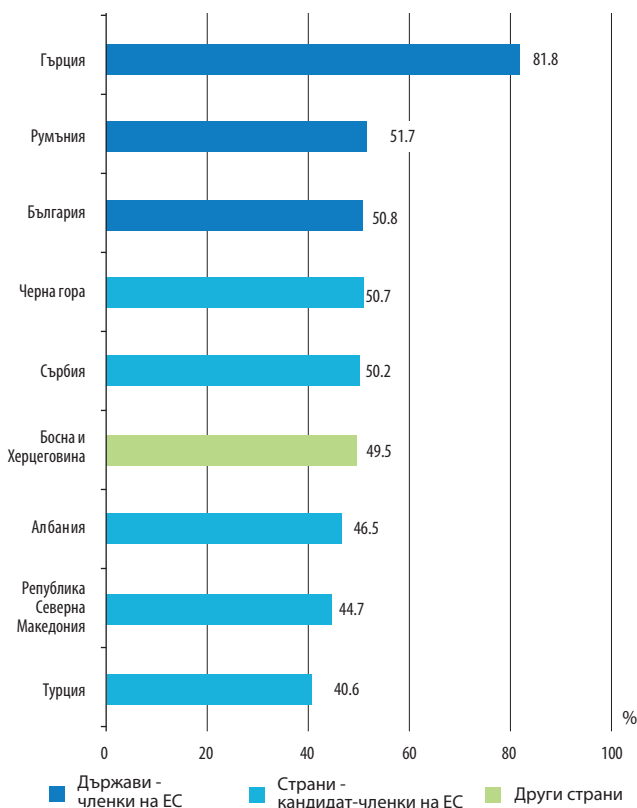
(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

Страни	2016	2017*	2018*
ЕС-28	1	1	1
Австрия	1.087235	1.10625	1.106342
Белгия	1.092944	1.109853	1.10993
България	0.932928	0.968077	0.993284
Германия	1.053197	1.063446	1.068251
Гърция	0.823656	0.827227	0.817633
Дания	9.907528	9.839238	9.77037
Естония	0.73867	0.766288	0.781168
Ирландия	1.111525	1.136016	1.136723
Испания	0.899314	0.904826	0.91512
Италия	0.980339	0.985863	0.984527
Кипър	0.870884	0.883023	0.878979
Латвия	0.678057	0.695463	0.709509
Литва	0.613552	0.634528	0.650259
Люксембург	1.192138	1.212617	1.219753
Малта	0.815873	0.829964	0.842287
Нидерландия	1.113147	1.117904	1.125314
Обединено кралство	0.963628	0.979541	0.990899
Полша	2.424935	2.49484	2.529528
Португалия	0.799638	0.825653	0.83428
Румъния	2.234731	2.303949	2.407009
Словакия	0.704168	0.721969	0.728303
Словения	0.8076	0.815073	0.821077
Унгария	184.767671	192.945138	199.296368
Финландия	1.232721	1.239978	1.237165
Франция	1.091591	1.100603	1.090806
Хърватия	4.732775	4.778015	4.803716
Чешка република	17.599294	17.774195	17.881404
Швеция	12.346299	12.521137	12.731973
Албания	59.314561	59.207695	59.305896
Република Северна Македония	26.530676	27.345803	27.498302
Сърбия	56.612756	58.581952	59.420641
Турция	1.736724	1.971689	2.318661
Черна гора	0.488588	0.503406	0.507361
Исландия	195.957461	196.90688	197.36489
Норвегия	14.052603	14.247686	14.171688
Швейцария	1.682025	1.694357	1.683899
Босна и Херцеговина	0.945386	0.971158	0.968744

¹ Източник: Евростат, 13.12.2019 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на равнища на цени са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-28) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнища на цени на ниво БВП в балканските страни, 2018 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

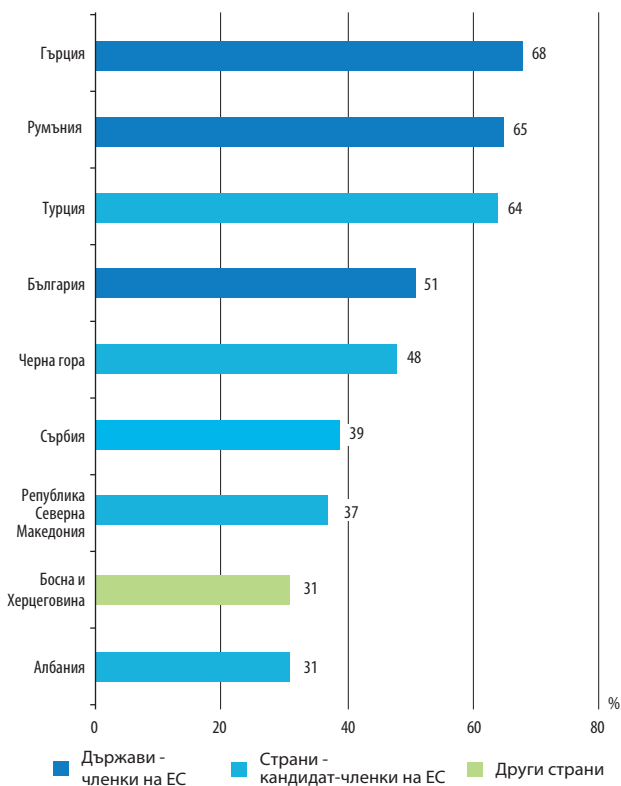
2. Индекси на равнища на цени на ниво БВП (ЕС-28 = 100)¹

Страни	2016	2017*	2018*
ЕС-28	100.0	100.0	100.0
Австрия	108.7	110.6	110.6
Белгия	109.3	111.0	111.0
България	47.7	49.5	50.8
Германия	105.3	106.3	106.8
Гърция	82.4	82.7	81.8
Дания	133.1	132.3	131.1
Естония	73.9	76.6	78.1
Ирландия	111.2	113.6	113.7
Испания	89.9	90.5	91.5
Италия	98.0	98.6	98.5
Кипър	87.1	88.3	87.9
Латвия	67.8	69.5	71.0
Литва	61.4	63.5	65.0
Люксембург	119.2	121.3	122.0
Малта	81.6	83.0	84.2
Нидерландия	111.3	111.8	112.5
Обединено кралство	117.6	111.7	112.0
Полша	55.6	58.6	59.4
Португалия	80.0	82.6	83.4
Румъния	49.8	50.4	51.7
Словакия	70.4	72.2	72.8
Словения	80.8	81.5	82.1
Унгария	59.3	62.4	62.5
Финландия	123.3	124.0	123.7
Франция	109.2	110.1	109.1
Хърватия	62.8	64.0	64.8
Чешка република	65.1	67.5	69.7
Швеция	130.4	130.0	124.1
Албания	43.2	44.1	46.5
Република Северна Македония	43.1	44.4	44.7
Сърбия	46.0	48.3	50.2
Турция	51.9	47.8	40.6
Черна гора	48.9	50.3	50.7
Исландия	146.7	163.4	154.3
Норвегия	151.3	152.8	147.7
Швейцария	154.3	152.4	145.8
Босна и Херцеговина	48.3	49.7	49.5

¹ Източник: Евростат, 13.12.2019 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на физически обем на ниво БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребен обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-28 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участнички в ПЕС, на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво БВП в балканските страни, 2018 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

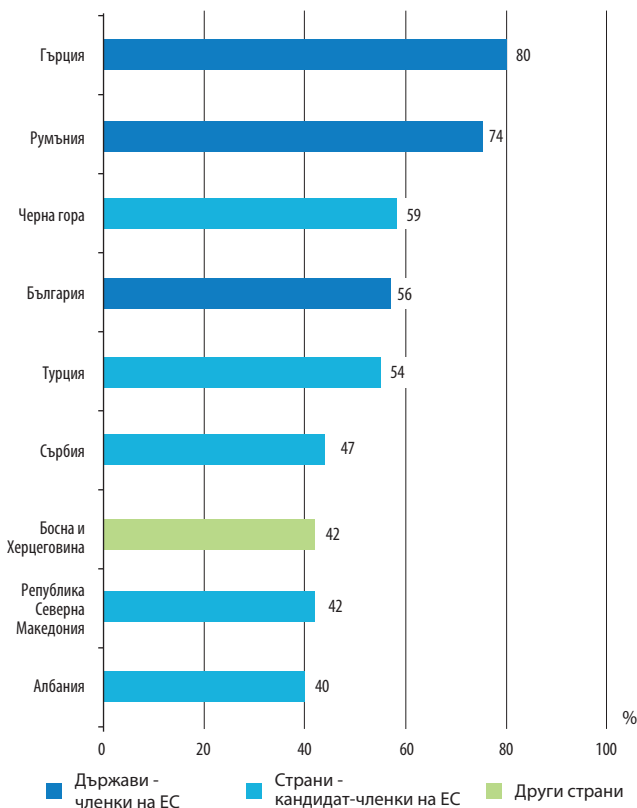
3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹ Брутен вътрешен продукт

Страни	2016	2017*	2018*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	128	127	127
Белгия	119	118	117
България	49	50	51
Германия	123	123	122
Гърция	68	67	68
Дания	127	127	128
Естония	76	78	82
Ирландия	176	181	189
Испания	91	92	91
Италия	97	97	96
Кипър	87	88	89
Латвия	64	66	69
Литва	75	78	80
Люксембург	269	261	261
Малта	95	97	98
Нидерландия	127	128	129
Обединено кралство	108	106	105
Полша	68	69	70
Португалия	77	77	77
Румъния	59	63	65
Словакия	72	72	73
Словения	83	85	87
Унгария	68	68	71
Финландия	110	110	111
Франция	105	103	104
Хърватия	60	61	63
Чешка република	87	89	91
Швеция	123	122	120
Албания	29	30	31
Република Северна Македония	37	36	37
Сърбия	39	38	39
Турция	65	65	64
Черна гора	44	46	48
Исландия	129	129	130
Норвегия	144	146	151
Швейцария	160	155	155
Босна и Херцеговина	31	31	31

¹ Източник: Евростат, 13.12.2019 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво крайни потребителски разходи на домакинствата в балканските страни, 2018 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

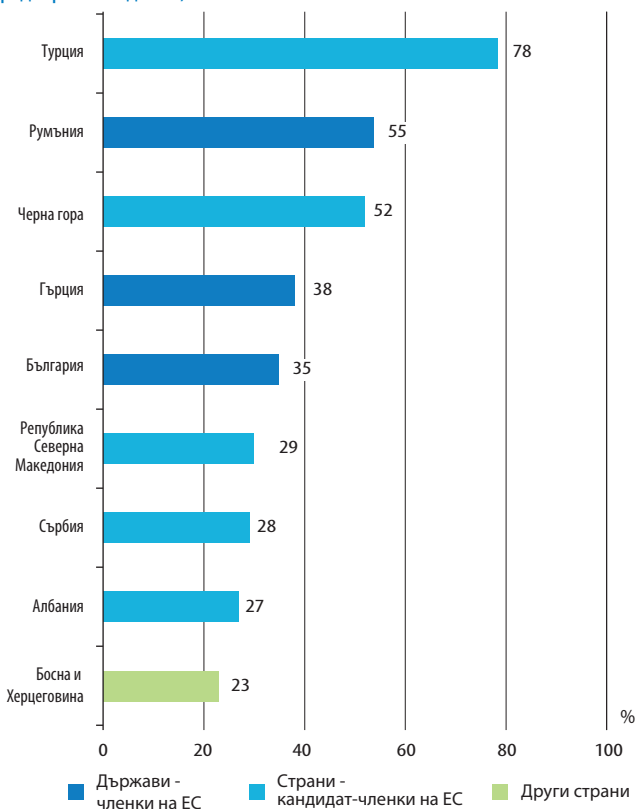
4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹
Крайни потребителски разходи на домакинствата

Страни	2016	2017*	2018*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	122	120	120
Белгия	111	110	110
България	54	55	56
Германия	119	119	118
Гърция	81	80	80
Дания	100	101	103
Естония	69	69	71
Ирландия	96	95	95
Испания	94	96	95
Италия	105	105	104
Кипър	106	106	107
Латвия	67	68	71
Литва	86	89	91
Люксембург	136	133	133
Малта	79	78	79
Нидерландия	103	104	104
Обединено кралство	120	119	119
Полша	75	76	77
Португалия	86	85	87
Румъния	65	70	74
Словакия	68	69	70
Словения	78	79	81
Унгария	59	60	62
Финландия	107	105	105
Франция	102	100	99
Хърватия	61	61	63
Чешка република	75	76	77
Швеция	104	103	101
Албания	38	39	40
Република Северна Македония	42	41	42
Сърбия	46	46	47
Турция	55	56	54
Черна гора	57	58	59
Исландия	109	112	115
Норвегия	118	116	116
Швейцария	146	144	143
Босна и Херцеговина	42	42	42

¹ Източник: Евростат, 13.12.2019 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 4. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС на ниво бруто образуването на основен капитал в балканските страни, 2018 г. (ЕС-28 = 100)
(Предварителни данни)

5. Индекси на физически обем на човек от населението в СПС (ЕС-28 = 100)¹
 Бруто образуване на основен капитал

Страни	2016	2017*	2018*
ЕС-28	100	100	100
Австрия	153	153	156
Белгия	154	150	154
България	33	35	35
Германия	114	113	115
Гърция	41	44	38
Дания	144	144	151
Естония	77	86	89
Ирландия	366	320	244
Испания	89	92	92
Италия	98	97	96
Кипър	83	99	91
Латвия	56	60	69
Литва	60	62	67
Люксембург	281	279	245
Малта	105	91	82
Нидерландия	134	133	132
Обединено кралство	109	105	100
Полша	47	47	49
Португалия	66	69	69
Румъния	54	58	55
Словакия	67	67	68
Словения	75	80	87
Унгария	58	66	77
Финландия	120	118	121
Франция	109	112	115
Хърватия	56	58	59
Чешка република	93	94	99
Швеция	146	149	155
Албания	28	28	27
Република Северна Македония	34	31	29
Сърбия	23	24	28
Турция	87	85	78
Черна гора	40	46	52
Исландия	142	151	163
Норвегия	188	182	183
Швейцария	210	211	204
Босна и Херцеговина	21	22	23

¹ Източник: Евростат, 13.12.2019 г.; <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

ЗА КОНТАКТИ И ИНФОРМАЦИЯ

Национален статистически институт

<http://www.nsi.bg>

Централно управление на НСИ

ул. „П. Волов“ № 2

Дирекция „Многосекторна статистика и услуги за потребителите“

Приемна на НСИ

телефон: (+3592) 9857 111

e-mail: Info@nsi.bg

Публикации

телефон: (+3592) 9857 515

e-mail: Publikacii@nsi.bg

Библиотека

телефони: (+3592) 9857 521

(+3592) 9857 633

e-mail: Biblioteka@nsi.bg

Пресцентър

телефон: (+3592) 9857 729

e-mail: Press@nsi.bg

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2020

Отговорен редактор: Л. Александрова

Автори: А. Данчева, В. Стоянова,
Г. Николова, Д. Димитрова, Е. Йорданова,
М. Гергова, М. Колев, Н. Панагонова, Р. Петкова,
С. Филипович, С. Кателиев, С. Кавгаджийска,
С. Мاستикова, Т. Давидков

Редактори: М. Трифонова,
П. Павлов

Формат:

105x215 Тираж:

300

Предпечатна подготовка и печат:

„Образование и наука“ ЕАД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2020

www.nsi.bg